

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΣΤΟΝ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ**

του

ΧΛΩΡΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Νοέμβριος 2013

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με τον όρο Διεθνής Λογιστική, αναφερόμαστε κυρίως στην παγκόσμια προσπάθεια από τους αρμόδιους φορείς και οργανισμούς σύγκλησης των λογιστικών προτύπων και αρχών που διέπουν το λογιστικό και ελεγκτικό επάγγελμα, με απώτερο σκοπό την διευκόλυνση των δρώντων της διεθνούς αγοράς.

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και η αλληλεπίδραση χρηματιστηριακών αγορών κατά την τις τελευταίες δεκαετίες τις ανάγκες για παγκοσμίως κοινά αποδεκτά και συγκρίσιμα λογιστικά πρότυπα και διαδικασίες. Με γνώμονα τα παραπάνω η Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2005 υποχρέωσε όλα τα κράτη-μέλη της να υιοθετήσουν την εφαρμογή των Διεθνών λογιστικών προτύπων για όλες τις εταιρίες που είναι εισηγμένες στις χρηματιστηριακές αγορές. Η μετάβαση από τα ελληνικά στα διεθνή λογιστικά πρότυπα ενδεχομένως να επηρέασε την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και κατά συνέπεια και την επιχειρηματική τους επίδοση.

Συνοπτικά η παρακάτω μελέτη χωρίζεται στα εξής κεφάλαια : 1) Εισαγωγή στα λογιστικά πρότυπα, 2) Διαφορές ανάμεσα στα Διεθνή και τα Ελληνικά λογιστικά πρότυπα, 3) Η χρήση των αριθμοδεικτών στην ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, 4) Επιπτώσεις της υιοθέτησης των Διεθνών λογιστικών προτύπων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και επιδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων.

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει εισαγωγικές αναφορές στην Διεθνή Λογιστική και στις έννοιες των λογιστικών προτύπων. Συγκεκριμένα, αναλύονται τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα ως προς τον ορισμό τους, την χρησιμότητα τους και τους φορείς κατάρτισης τους. Εν συνεχεία γίνεται μία εκτενή σύγκριση μεταξύ αυτών με στόχο την ανάδειξη του βαθμού απόκλισης της εγχώριας λογιστικής από τις διεθνείς απαιτήσεις.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία προσπάθεια να αποτυπωθούν οι κυριότερες διαφορές ανάμεσα στα δύο λογιστικά πρότυπα, Διεθνή και Ελληνικά.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί με θέμα την εναρμόνιση των ελληνικών επιχειρήσεων στα Διεθνή λογιστικά πρότυπα και ποιες αλλαγές και διαφοροποιήσεις έφερε η τελευταία στις οικονομικές

καταστάσεις, στους οικονομικούς δείκτες και επιχειρηματική επίδοση των επιχειρήσεων που τα υιοθέτησαν.

Σκοπός της μελέτης είναι να εξετάσει τα δύο λογιστικά συστήματα και να εντοπίσει τις κύριες διαφορές τους και πως αυτές διαμορφώνουν την χρηματοοικονομική εικόνα των επιχειρήσεων, αλλά την λογιστική τυποποίηση και πληροφορία που λαμβάνουν μέσω των οικονομικών καταστάσεων οι χρήστες της λογιστικής.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο Πρώτο.....	8
Αναγκαιότητα Καθορισμού Λογιστικών Προτύπων.....	8
1.1 Εισαγωγή.....	8
1.2 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.....	12
1.2.1 Φορείς Κατάρτισης Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων.....	12
1.2.2 Ο Φορολογικός Προσανατολισμός Των Ε.Λ.Π.....	13
1.2.3 Διαφορές 4ης Οδηγίας της Ε.Ε. και των Ε.Λ.Π.....	14
1.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	14
1.3.1 Ορισμός.....	14
1.3.2 Εισαγωγή στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	15
1.3.3 Φορείς Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	18
1.3.3.1 FASB.....	18
1.3.3.2 IASB.....	19
1.3.3.3 Ευρωπαϊκή Ένωση.....	22
1.3.4 Διαδικασίας Ανάπτυξης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	25
1.3.5 Λίστα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.....	26
1.3.6 Τρόπος Τήρησης Βιβλίων και Στοιχείων.....	27
1.3.7 Φορολογικές Επιπτώσεις.....	28
Κεφάλαιο Δεύτερο.....	29
Διαφορές Ανάμεσα στα Διεθνή και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.....	29
Βασικές Διαφορές Διεθνών & Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων.....	29
2.1 Εισαγωγικά Σχόλια.....	29
2.2 Κύριες Διαφορές.....	30
2.2.1 Συντασσόμενες Οικονομικές Καταστάσεις.....	30
2.2.2 Αποθέματα.....	33
2.2.3 Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις.....	47
2.2.4 Μισθώσεις.....	40
2.2.5 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία.....	43
2.3 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών των Ελληνικών με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	45

2.3.1 Αντιμετώπιση Λογιστικών Γεγονότων.....	47
2.3.2 Λογιστική Αποσβέσεων.....	47
2.3.3 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία.....	47
2.3.4 Έξοδα Πολυετούς Απόσβεσης-Δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης.....	48
2.3.5 Κεφαλαιοποίηση Τόκων και Συναλλαγματικές Διαφορές Κατασκευαστικής Περίοδου.....	49
2.3.6 Χρηματοδοτικές Μισθώσεις.....	49
2.3.7 Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις.....	50
2.3.8 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	58
Κεφάλαιο Τρίτο.....	60
Η Χρήση αριθμοδεικτών στην Ανάλυση των Λογιστικών Καταστάσεων.....	60
3.1 Πλεονεκτήματα της Χρήσης των Αριθμοδεικτών.....	61
3.2 Μειονεκτήματα της Χρήσης των Αριθμοδεικτών.....	62
3.3 Τρόποι Χρησιμοποίησης των Αριθμοδεικτών.....	64
3.4 Άλλες Χρήσεις των Αριθμοδεικτών.....	79
3.4.1 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών στην Αποκάλυψη Απάτης.....	79
3.4.2 Χρήση των Αριθμοδεικτών στην Πρόβλεψη της Πτώχευσης.....	80
3.4.3 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών στην Πρόβλεψη του Κέρδους ανά Μετοχή.....	84
3.4.4 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών για τον Προσδιορισμό του Πιστωτικού Κινδύνου.....	85
Κεφάλαιο Τέταρτο.....	86
Οι Επιπτώσεις της Υιοθέτησης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στον υπολογισμό των αριθμοδεικτών.....	86
4.1 Γενικά Σχόλια.....	86
4.2 Μελέτες που αφορούν στην Επίδραση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στον Υπολογισμό των Αριθμοδεικτών.....	87
4.2.1 “The Relevance of IFRS to an Emerging Market: Evidence of Greece”.....	87
4.2.2 “The Influence of IFRS on the Financial Statements and the Chartered Auditors’ Certificates: Evidence from the Greek Sector of Food and Beverage”.....	88
4.2.3 “The Persistence of Earnings and Earnings Components after the Adoption of IFRS”	88
4.2.4 “The Post adoption Effects of the Implementation of International Financial Reporting’s Standards in Greece”	92

4.2.5 “The Impact of IFRS Implementation on Greek Listed Companies An Industrial Sector and Stock Market Index Analysis”.....	93
4.2.6 “Measuring Investors’ Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model”.....	98
4.2.7 “Financial Statement Effect of Adoption International Accounting in Greece”.....	98
4.2.8 “IFRS adoption effects in Greece: Evidence from the IT sector”.....	99
4.2.9 “The Effect of the Mandatory Application of IFRS on the Value Relevance of Accounting Data: Some Evidence from Greece”.....	100
4.2.10 “Η Εναρμόνιση των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Η περίπτωση της Παρουσίας και Χειραγώγησης των Κερδών των Εισηγμένων Επιχειρήσεων”.....	101
Κεφάλαιο Πέμπτο.....	102
Συμπεράσματα και προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση.....	102

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 Παράδειγμα Αποτίμησης Αποθεμάτων με βάση τα ΔΛΠ και τα ΕΛΠ....	35
Πίνακας 2 Παράδειγμα μείωσης της αξίας των αποθεμάτων και μεταγενέστερη αύξηση αυτής.....	36
Πίνακας 3 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών των Συντασσόμενων Οικονομικών Καταστάσεων Ελληνικών με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.....	45
Πίνακας 4 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών στους Λογαριασμούς του Ισολογισμού Ανάμεσα σε ΔΛΠ και ΕΛΠ.....	50
Πίνακας 5 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ανάμεσα στα ΔΛΠ και ΕΛΠ.....	59
Πίνακας 6 Κατηγορίες Αριθμοδεικτών (Beaver).....	80
Πίνακας 7 Συσχέτιση Μελλοντικής Αποδοτικότητας με την Τρέχουσα.....	90
Πίνακας 8 Συστατικά Στοιχεία των Εσόδων.....	91
Πίνακας 9 Μέση Τιμή των Αριθμοδεικτών ανά Κλάδο.....	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

1.1 Εισαγωγή

Σήμερα, ίσως περισσότερο από ότι στο παρελθόν, η αναγκαιότητα της ύπαρξης λογιστικών προτύπων, για τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο καθίσταται επιτακτική.

Ο λόγος είναι ότι με το άνοιγμα των κεφαλαιαγορών και χρηματαγορών οι δυνατότητες δανεισμού των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα της Οικονομίας έχουν διεθνοποιηθεί. Ως εκ τούτου οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις τέλους χρήσεως των επιχειρήσεων γίνονται αντικείμενο εξέτασης σε διαφορετικές χώρες όπου ισχύουν διαφορετικοί κανόνες με βάση τους οποίους γίνεται μέτρηση της περιουσίας και του οικονομικού αποτελέσματος της δραστηριότητας τους. Άρα χρειάζονται κανόνες- πρότυπα όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα Δ.Λ.Π. καθίστανται ολοένα και πιο απαραίτητα λόγω της παγκοσμιοποίησης που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια με βασικό άξονα τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Αντιλαμβανόμαστε εύκολα ότι μέσω μιας ομοιομορφίας στα λογιστικά συστήματα όλες οι εταιρίες σε παγκόσμιο επίπεδο θα μπορούν να παρουσιάζουν τη χρηματοοικονομική τους θέση, τις οικονομικές τους επιδόσεις και τις αλλαγές στα οικονομικά τους μεγέθη. Σαν πλεονέκτημα όλων αυτών θα μπορούσε να αναφερθεί η αποτελεσματικότερη λειτουργία των εταιριών στις διάφορες αγορές και η ευκολότερη και φθηνότερη χρηματοδότηση τους.

Τα πλεονεκτήματα των Δ.Λ.Π. λοιπόν, έχουν αντίκτυπο σε διάφορα μέτωπα ως εξής:

- Πολυεθνικές επιχειρήσεις: η ομοιομορφία στα λογιστικά πρότυπα θα ωφελήσει τις εταιρίες αυτού του τύπου διότι θα οδηγήσει σε καλύτερο έλεγχο, ευκολότερη πρόσβαση σε κεφάλαια, καλύτερη εκτίμηση επενδύσεων από την

ίδια την εταιρία, ευκολότερη κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σε παγκόσμιο επίπεδο.

- **Επενδυτές:** Μια κοινή χρηματοοικονομική γλώσσα, που εφαρμόζεται με συνέπεια, θα επιτρέψει στους επενδυτές την ευκολότερη σύγκριση των οικονομικών αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές χώρες, παρέχοντας περισσότερες ευκαιρίες για επενδύσεις και παγκόσμια εξάπλωση. Η απομάκρυνση ενός σημαντικού επενδυτικού κινδύνου- η ανησυχία ότι η εννοιολογική σημασία των διαφορετικών εθνικών λογιστικών διατάξεων δεν έχουν γίνει πλήρως κατανοητές- θα μειώσει το κόστος κεφαλαίου και θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για επέκταση των επενδύσεων και βελτίωση των αποδόσεων τους.

Αυτό το σημείο είναι ιδιαίτερα ουσιαστικό, την στιγμή που οι επιχειρήσεις, οι κυβερνήσεις και οι απλοί πολίτες εξαρτώνται όλο και περισσότερο από τις κεφαλαιαγορές για να πετύχουν μία ασφαλή σύνταξη στους εργαζομένους τους.

Για του ελεγκτές ένα ενιαίο πακέτο λογιστικών προτύπων θα επιτρέψει στις διεθνείς ελεγκτικές εταιρίες να τυποποιήσουν την εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού τους και να διαβεβαιώσουν την ποιότητα των εργασιών τους σε παγκόσμια βάση.

Μία διεθνής προσέγγιση για τη λογιστική θα επιτρέψει επίσης στα διεθνή κεφάλαια να κινηθούν πιο ελεύθερα, επιτρέποντας στις ελεγκτικές εταιρίες και τους πελάτες τους να αναπτύξουν μια σταθερή παγκόσμια πρακτική για τα λογιστικά προβλήματα και να ενισχύσουν περισσότερο την συνέπεια.

Επιπλέον, ο καθορισμός λογιστικών προτύπων κρίνεται αναγκαίος για λόγους συγκρισιμότητας, πληροφοριακής ικανότητας και συνοχής. Μέσω της εφαρμογής λογιστικών προτύπων εξασφαλίζεται συγκρισιμότητα μεταξύ των λογιστικών καταστάσεων που συντάσσονται από διάφορες εταιρίες. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω του περιορισμού του εύρους και της ποικιλίας των διαφόρων που εντοπίζονται σε εναλλακτικές λογιστικές πρακτικές αναφορικά με το θέμα της ποσοτικοποίησης.

Η χρησιμοποίηση λογιστικών προτύπων αναφορικά με τις δημοσιευμένες πληροφορίες διευκολύνει την παρουσίαση της φιλοσοφίας που ακολουθείται στην προετοιμασία των λογαριασμών, ένας στόχος που επιτυγχάνεται μέσω της απαίτησης για μεγαλύτερη αποκάλυψη των πληροφοριών.

Επίσης, μέσω της χρήσης των λογιστικών προτύπων οι λογιστικές καταστάσεις αποκτούν μεγαλύτερη συνοχή, αφού η σύνταξη τους στηρίζεται σε ένα σύνολο προτύπων και διαδικασιών μεταξύ των οποίων υπάρχει λογική συνέχεια και συνέπεια και αποφεύγονται αντιφάσεις και αντιθέσεις.

Για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από μια χώρες, η αποδοχή των διεθνών λογιστικών προτύπων θα περικόψει τα κόστη της συμμόρφωσης τους που απαιτούνται σύμφωνα με τις διάφορες εθνικές διατάξεις και καθεστώτα. Για παράδειγμα, πριν το 2005, οι θυγατρικές επιχειρήσεις των πολυεθνικών εταιριών στην Ευρώπη έπρεπε να συμμορφωθούν με τα εθνικά λογιστικά πρότυπα της κάθε χώρας και ύστερα η μητρική εταιρία έπρεπε να ενοποιήσει τους διαφορετικούς εθνικούς λογαριασμούς σε μία οικονομική κατάσταση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της χώρας της. Αυτή η διαδικασία ήταν εξαιρετικά δαπανηρή και σπαταλούσε τους πολύτιμους πόρους της εταιρίας.

Εμποδίζουν σε μεγάλη έκταση την χρησιμοποίηση της «δημιουργικής λογιστικής»¹ και την ωραιοποίηση των στοιχείων των λογιστικών καταστάσεων.

Οι οικονομικές καταστάσεις θα παρουσιάζουν την πραγματική οικονομική θέση της επιχείρησης, την πραγματική οικονομική απόδοση της και τις ταμιακές ροές μετά την πλήρη εφαρμογή και συμμόρφωση με τα Δ.Λ.Π..

Οι αναπτυσσόμενες χώρες θα εξοικονομήσουν χρόνο και έξοδα λόγω του ότι δεν χρειαστεί να ετοιμάσουν και να εκδώσουν τα δικά τους πρότυπα.

Όλοι οι παραπάνω λόγοι καθιστούν αναγκαίο τον καθορισμό λογιστικών προτύπων για την κατ' αρχήν διευκόλυνση του ελέγχου και την εξασφάλιση της σαφήνειας, της σχετικότητας, της αξιοπιστίας και της συγκρισιμότητας των λογιστικών καταστάσεων σε εθνικό επίπεδο.

Όμως η διεθνοποίηση των αγορών κεφαλαίου και χρήματος, η εισαγωγή μετοχών εταιριών μιας χώρας σε χρηματιστηριακές αγορές άλλων χωρών καθώς και οι ανάγκες ελέγχου εταιριών που λειτουργούν σε διαφορετικές μεν χώρες αλλά που ανήκουν σε όμιλο εταιριών, έχουν καταστήσει τα λογιστικά πρότυπα αναγκαία και σε διεθνές επίπεδο.

---

¹Αν και δεν υπάρχει πλήρης συμφωνία των ειδικών ως προς το τι συνιστά «δημιουργική λογιστική» οι περισσότερες απόψεις συγκλίνουν στο ότι πρόκειται για την διαδικασία υιοθέτησης λογιστικών πρακτικών που μπορεί να ακολουθούν μπορεί και όχι τους εκάστοτε λογιστικούς κανόνες αλλά σίγουρα αποκλίνουν από το πνεύμα και την ουσία αυτών. Πεδίο εφαρμογής της δημιουργικής λογιστικής αποτελεί το περιεχόμενο όλων των οικονομικών καταστάσεων.

Θα μπορούσαμε όμως να διαβλέψουμε ορισμένα μειονεκτήματα ή περιορισμούς με την καθιέρωση και εφαρμογή των Δ.Λ.Π. όπως:

Ορισμένα πρότυπα μπορεί να μην είναι σχετικά ή εφαρμόσιμα σε κάποιες χώρες λόγω κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών ή θρησκευτικών διαφορών.

Θα είναι υπερβολή να επικαλούμαστε συνεχώς τα Δ.Λ.Π. για την επίλυση παντός προβλήματος και κάθε κακής καταστάσεως και ζημίας ιδιαίτερα όταν οφείλονται σε ανθρώπινα λάθη και παραλήψεις.

Μπορεί ο σκοπός των λογιστικών καταστάσεων να είναι διαφορετικός σε κάθε χώρα. Σε ορισμένες χώρες, ο κύριος σκοπός των λογιστικών καταστάσεων είναι να δώσουν πληροφορίες στις φορολογικές αρχές για τον καταλογισμό του φόρου εισοδήματος ή άλλων φόρων, ενώ σε άλλες χώρες είναι να δώσουν πληροφορίες σε διάφορες κατηγορίες χρηστών για την λήψη ορθολογικών επενδυτικών και άλλων οικονομικών καταστάσεων².

Συμπερασματικά, είναι γεγονός ότι οι κεφαλαιαγορές αρχίζουν και ενοποιούνται. Διαφορές στις λογιστικές μεθοδολογίες και στα συστήματα αναφορών και εκθέσεων δημιουργούν μία αυξημένη ευθύνη σχετικά με την οικονομική αποδοτικότητα. Κάνουν τις συγκρίσεις μεταξύ των χωρών δύσκολες και κοστοβόρες. Μπορεί να παραπλανήσουν τις αγορές και την κατανομή των κεφαλαίων. Επίσης ενθαρρύνουν μία μορφή χαλαρού ανταγωνισμού, επειδή οι χώρες μπορεί να μειώσουν την ποιότητα των προτύπων τους σε μια βραχυχρόνια προσπάθεια να προσελκύσουν την εισαγωγή εταιριών στο χρηματιστήριο τους ή να επικαλεστούν ιδιαίτερα κίνητρα. Κανένα από τα παραπάνω επακόλουθα δεν εξυπηρετεί τα κίνητρα της παγκόσμιας οικονομίας γενικά και των επενδυτών ειδικότερα.

---

²Χρηματοοικονομική λογιστική : (σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα) Τσακλάγκανος, Α. Άγγελος

1.2 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Τα λογιστικά πρότυπα που ισχύουν για τον Ιδιωτικό τομέα της Οικονομίας στην Ελλάδα είναι κυρίως αυτά που περιλαμβάνονται στην 4η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και αναφέρονται ως επί το πλείστον σε κανόνες αποτίμησης. Τα πρότυπα αυτά περιέχονται στο Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο (Π.Δ. 123/1980, τροποποίηση Π.Δ. 502/1984), του οποίου οι διατάξεις συγκλίνουν με αυτές των Δ.Λ.Π. σε πολλά σημεία, στον Εμπορικό Νόμο (2190/1920 και 3190/1955) και στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992), στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 2238/1994) καθώς και σε μία σειρά μικρότερης σημασίας νομοθετήματα όπως το Π.Δ. 299/2003 για τις αποσβέσεις των Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα τρία πρώτα προαναφερθέντα νομικά κείμενα είναι σε σημαντικό βαθμό ευθυγραμμισμένα τόσο μεταξύ του όσο και με την 4η και την 7η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με ορισμένες προτάσεις της IASC3.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αναφέρονται κάθε φορά σε συγκεκριμένο θέμα, αποτυπώνονται σε ένα συνοπτικό και όσο το δυνατόν απλό κείμενο που αποτελεί αυτοτελές δημοσίευμα και αναφέρεται τόσο στο θεωρητικό υπόβαθρο του θέματος όσο και σε πραγματικές συναλλαγές και γεγονότα, προσδιορίζοντας ακόμα και τις εγγραφές που θα πρέπει να γίνουν στα λογιστικά βιβλία και τον τρόπο με τον οποίο οι συναλλαγές και τα γεγονότα οφείλουν να παρουσιαστούν στις οικονομικές καταστάσεις. Αντίθετα, τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) είναι διάσπαρτα σε διάφορα κείμενα με αποτέλεσμα να αποδυναμώνεται το κύρος και η ισχύς τους.

1.2.1 Φορείς Κατάρτισης Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων

Τα λογιστικά πρότυπα που ισχύουν στην Ελλάδα έχουν αναπτυχθεί από κρατικά όργανα (Υπουργεία Οικονομικών, Εθνικής Οικονομίας, Εμπορίου κτλ.) και έχουν συμπεριληφθεί σε συγκεκριμένα νομικά κείμενα. Άλλοι φορείς που έχουν σχέση με

---

³Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (βλ. Φορείς Κατάρτισης Δ.Λ.Π.)

τα ΕΛΠ, είτε ορίζοντας κανόνες είτε διευρύνοντας και ερμηνεύοντας τα, είναι η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχου (Ε.Λ.Τ.Ε.4) και το αρμόδιο όργανο της Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (Σ.Λ.Ο.Τ.) και σε κάποιο βαθμό, η Επιτροπή Λογιστικών Βιβλίων.

1.2.20 Φορολογικός Προσανατολισμός Των Ε.Λ.Π.

Παρά την ύπαρξη λογιστικών προτύπων στην Ελλάδα και τις προσπάθειες που έχουν γίνει για την εναρμόνιση της κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων στην Ελλάδα με τις Οδηγίες κυρίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξακολουθεί να υφίσταται ένας έντονος φορολογικός προσανατολισμός των ΕΛΠ.

Η κατάσταση αυτή πηγάζει από το γεγονός ότι το πλαίσιο κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων ορίζεται από το ίδιο το Κράτος, το οποίο προδίδει βαρύνουσα σημασία στα φορολογικά έσοδα, αφήνοντας σε δεύτερη μοίρα την αρτιότητα των λογιστικών προτύπων και πρακτικών. Η θέση αυτή μπορεί να τεκμηριωθεί και από το γεγονός ότι μια επιχείρηση μπορεί να συντάξει λογιστικές καταστάσεις που να βασίζονται αποκλειστικά στο φορολογικό νόμο ενώ δεν ισχύει το αντίθετο. Φυσικά η κατάρτιση των λογιστικών καταστάσεων πρέπει να είναι σύμφωνη με τα σχετικά άρθρα του Ν. 2190/20 περί Ανωνύμων Εταιριών, όπως κάθε φορά ισχύει. Σε περιπτώσεις σχετικών παραβάσεων οι ελεγκτές προβαίνουν σε παρατηρήσεις στο πιστοποιητικό που συνοδεύει τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις.

---

⁴ Η ΕΛΤΕ είναι η εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικό-λογιστικού επαγγέλματος. Είναι αρμόδια για τη θέσπιση και εποπτεία της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων. Αποστολή της είναι η συνεχής ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού στη λειτουργία του ελεγκτικού και λογιστικού θεσμού στην Ελλάδα. Στόχοι της είναι η διασφάλιση της ποιότητας των ελεγκτικών υπηρεσιών και η ενίσχυση της αξιοπιστίας και διαφάνειας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. (<http://www.elte.org.gr>)

1.2.3 Διαφορές 4ης Οδηγίας της Ε.Ε. και των Ε.Λ.Π.

Παρά τις προσπάθειες εναρμόνισης υπάρχουν και σημεία διαφοροποίησης μεταξύ της 4ης Οδηγίας της ΕΕ και των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων. Τα βασικότερα από αυτά είναι:

- ✓ ότι υπάρχουν θέματα που έχουν θιχθεί, έστω και με τρόπο ελλιπή από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα ενώ αγνοούνται τελείως στην 4η Οδηγία, όπως οι αποζημιώσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης, οι κρατικές επιχορηγήσεις, οι συναλλαγματικές διαφορές, οι συγχωνεύσεις επιχειρήσεων και οι επενδύσεις σε χρεόγραφα, και
- ✓ ότι υπάρχουν θέματα που έχουν ρυθμιστεί διαφορετικά από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα σε σχέση με τα οριζόμενα από την 4η Οδηγία. Παράδειγμα τέτοιων περιπτώσεων είναι η παρουσίαση του φόρου εισοδήματος στην Ελλάδα όπου δεν γίνεται διάκριση μεταξύ φόρου που αναφέρεται στα κανονικά και τα έκτακτα κέρδη.

1.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

1.3.1 Ορισμός

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι σύνολο κειμένων της τάξης των δύο χιλιάδων σελίδων. Είναι επιστημονικά κείμενα που έχουν όμως και νομικό κείμενο, η γνώση, κατά τεκμήριο, είναι συμπυκνωμένη και χρησιμοποιούνται σύνθετοι επιστημονικοί όροι για να περιγράψουν συνοπτικά καταστάσεις ή συναλλαγές, που διαφορετικά θα απαιτούσαν πολύ χώρο για να αναλυθούν.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα⁵ αποτελούν την κωδικοποίηση των γενικά αποδεκτών Λογιστικών Αρχών, Κανόνων, Μεθόδων, Κανονισμών και Διαδικασιών

---

⁵Χρηματοοικονομική λογιστική : (σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα) Τσακλάγκανος, Α. Άγγελος

και Πολιτικών, η καθιέρωση των οποίων οδηγεί σε ομοιομορφία καταρτίσεως των λογιστικών καταστάσεων και συνεπώς σε ακριβή, αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των χρηστών τους (μετόχων, διοίκησης, επενδυτών, εργαζομένων, πιστωτών, δημοσίων και δημοτικών αρχών, τραπεζών, καταναλωτών, κ.λπ.). Τα Δ.Λ.Π. πρέπει να ακολουθούνται απ τους λογιστές και να ελέγχονται από τα αρμόδια όργανα (εσωτερικούς ελεγκτές κ.λπ.) κατά την κατάρτιση των λογιστικών καταστάσεων μίας επιχείρησης ή οργανισμού.

1.3.2 Εισαγωγή στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και την κατάργηση των οικονομικών συνόρων αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον η εφαρμογή των Δ.Λ.Π.. Η υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. από ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό χωρών προκύπτει από την επιτακτική ανάγκη για ομοιόμορφη κατάρτιση των δημοσιευόμενων λογιστικών καταστάσεων, μία ανάγκη που προκαλείται από παράγοντες όπως:

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας που επέφερε:

- Ριζικές αλλαγές στις διεθνείς οικονομίες και επιχειρήσεις
- Σύγκλιση διεθνών επιχειρήσεων και δημιουργία παγκόσμιων πρωταγωνιστών και
- Κεφαλαιουχικές μετακινήσεις πέραν των συνοριακών ορίων.

Οι απαιτήσεις των επενδυτών, δεδομένου ότι οι επενδυτικές αποφάσεις λαμβάνονται πλέον με γνώμονα τη δημοσίως διαθέσιμη πληροφόρηση. Ενώ αυτές ενισχύονται από τις αυξανόμενες απαιτήσεις για ύπαρξη διεθνώς αναγνωρισμένης και ποιοτικής κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και την αναγκαιότητα θέσης παγκοσμίων μέτρων σύγκρισης (benchmarking).

Η ιλιγγιώδης εξέλιξη της τεχνολογίας, η οποία οδήγησε σε κατάρριψη των αποστάσεων (λόγω της φθηνότερης και ισχυρότερης μηχανογραφικής υποστήριξης και της σημαντικής προόδου στον τηλεπικοινωνιακό χώρο) και ενίσχυσε τις απαιτήσεις της επενδυτικής κοινότητας για άμεση, περιεκτική και αξιόπιστη πληροφόρηση.

Απόρροια των παραπάνω αποτελεί η ανάγκη για ενιαία λογιστική εμφάνιση των οικονομικών μεγεθών και κατά συνέπεια εναρμόνιση και κοινή εφαρμογή των λογιστικών αρχών και κανόνων των Δ.Λ.Π.. Η καθιέρωση των Δ.Λ.Π. σκοπό έχει τη δημιουργία προϋποθέσεων για την αποτελεσματικότερη οικονομική και διοικητική λειτουργία της επιχείρησης και τη δικαιότερη και πιο πιστή απεικόνιση όλων των δραστηριοτήτων αυτής. Ακόμη, αποσκοπεί στη δημιουργία προϋποθέσεων για μία ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων και χρήματος μέσω της κοινής εμφάνισης και συγκρισιμότητας των λογιστικών καταστάσεων ώστε να διευκολυνθεί η κυκλοφορία των κεφαλαίων και ο ανταγωνισμός⁶

Συγκεκριμένα, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική γλώσσα. Στη συνέχεια, για να αποτελέσουν ελληνικό νομικό κείμενο, με βάση τις ρυθμίσεις που διέπουν τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταφράστηκαν επίσημα σε και στην ελληνική γλώσσα. Όπως συμβαίνει με όλα τα ανάλογα κείμενα, η μετάφραση της επιστημονικής ορολογίας παρουσιάζει μεγάλες αδυναμίες, πράγμα που είναι φυσικό και δεν είναι ευθύνη των μεταφραστών.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που σχετίζονται με τη λογιστική, όπως αυτή χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Η λογιστική αποτυπώνει συναλλαγές. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα φιλοδοξούν να καλύπτουν με τις διατάξεις τους το σύνολο των παγκόσμιων συναλλαγών των επιχειρήσεων. Σε μια μικρή χώρα όπως η Ελλάδα, είναι πολύ φυσικό πολλές από αυτές τις συναλλαγές να μη γίνονται. Αυτό αυξάνει ακόμα περισσότερο τη δυσκολία κατανόησης τους, γιατί είναι εξαιρετικά δύσκολο για τον αναγνώστη να καταλάβει ρυθμίσεις για συναλλαγές τις οποίες δεν έχει κατανοήσει και, κυρίως, δεν τις έχει βιώσει στην πράξη.

Τέλος, τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα από τη φύση τους είναι ένα γενικό πλαίσιο. Είναι κάτι ανάλογο με το Σύνταγμα της χώρας μας. Δεν ρυθμίζουν τις λεπτομέρειες, αλλά αντιμετωπίζουν τα ζητήματα με τα οποία ασχολούνται από μια γενικότερη σκοπιά. Ποιοι είναι όμως οι καθημερινοί χρήστες των Δ.Λ.Π.; Είναι πρωτίστως ο μεγάλος αριθμός των Ελλήνων λογιστών που πρέπει να τα χρησιμοποιήσει. Είναι κατόπιν ο επίσης σημαντικός αριθμός των Ελλήνων Ορκωτών Ελεγκτών που πρέπει να ελέγξει την ορθότητα της εφαρμογής τους. Είναι στη συνέχεια τα ελεγκτικά όργανα της πολιτείας, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η ΕΛΤΕ, το Υπουργείο

---

⁶Χρηματοοικονομική λογιστική : (σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα) Τσακλάγκανος, Α. Άγγελος

Ανάπτυξης και άλλοι φορείς, οι οποίοι πρέπει να ελέγχουν την ορθή εφαρμογή των Λογιστικών Προτύπων.

Αλλά όλοι αυτοί είναι ένας πολύ μικρός αριθμός σε σχέση με τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων που συντάσσονται με τα Δ.Λ.Π.. Για να μπορέσουν να είναι χρήστες, πρέπει να κατανοήσουν το περιεχόμενο και τις διατάξεις, που περιέχουν τα Πρότυπα. Ποίοι είναι αυτοί οι χρήστες; Είναι όλο το χρηματοπιστωτικό σύστημα, με την ευρεία έννοια, που έρχεται σε επαφή με τις επιχειρήσεις και, επομένως, με τις οικονομικές καταστάσεις που συντάσσουν οι επιχειρήσεις. Είναι οι επενδυτές, που είτε εκφράζονται οργανωμένα είτε ατομικά, θα χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., δηλαδή τις οικονομικές καταστάσεις που εκδίδονται με βάση αυτά τα πρότυπα. Αλλά είναι και το πανεπιστήμιο και οι γενιές των νέων οικονομολόγων της χώρας.

Τα Εθνικά Λογιστικά Πρότυπα κάθε χώρας τα ακολουθούσε ένα τεράστιο υπόβαθρο από βιβλιογραφία, από διοικητικές ρυθμίσεις, από αρθρογραφία, από δικαστικές υποθέσεις και από χειρισμούς που στην πράξη και, επομένως, είχαν σωρεύσει μια τεράστια εμπειρία στους ανθρώπους οι οποίοι ασχολούνται με αυτά. Αυτό το υπόβαθρο δεν υπάρχει για τα Δ.Λ.Π., φυσικά σταδιακά δημιουργείται.

Η υιοθέτηση των Δ.Λ.Π. από την Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν μια ευφύεστατη πολιτική κίνηση. Αν και αυτά δεν εφαρμοζόταν στην πράξη σε καμία χώρα, ήταν γνωστά στους Ορκωτούς Ελεγκτές όλου του κόσμου και σε πολλούς λογιστές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, εφαρμοζόταν ήδη προαιρετικά και ήταν αποδεκτά. Είναι προφανές ότι ήταν απειλή ακόμα και σαν ένα γενικό πλαίσιο. Δεν είχαν όμως εθνικό χαρακτήρα, ήταν «διεθνή». Ήταν αποτέλεσμα συμβιβασμού ανάμεσα σε εθνικά επαγγελματικά σώματα Ορκωτών Ελεγκτών πάρα πολλών χωρών. Υιοθετώντας τα και τροποποιώντας τα, η Ευρωπαϊκή Ένωση απέφυγε εσωτερικές συγκρούσεις ανάμεσα στα μέλη της για ανόητες «επιστημονικού» χαρακτήρα διενέξεις, κέρδισε χρόνο και τα κατέστησε στην πράξη «Ευρωπαϊκά», χωρίς να παύουν να είναι παράλληλα και διεθνή, παρότι τώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανα της ρυθμίζουν την εξέλιξη τους. Από μία τέτοια θέση πολιτικά μπορούσε να διαπραγματευτεί από ευνοϊκή θέση με τους Αμερικανούς των ΗΠΑ και τα αντίστοιχα Αμερικάνικα Πρότυπα (US GAAP) και το κάνει. Έτσι, αφού εξομαλυνθούν οι διαφορές, που δεν είναι άλλωστε και πολλές, τα «Διεθνή» Λογιστικά Πρότυπα θα γίνουν πραγματικά διεθνή. Στο ενδιάμεσο διάστημα, μια σειρά από χώρες που δεν ανήκουν στην Ε.Ε. νομοθετεί ή αποδέχεται την εφαρμογή τους για ευνόητου λόγους.

Αλλά αυτή η έξυπνη πολιτικά κίνηση είχε αναπόφευκτα και τις παρενέργειες της, που μεταξύ άλλων, σχετίζονται και με την έλλειψη «υπόβαθρου» για τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

1.3.3 Φορείς Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Τα βασικότερα όργανα κατάρτισης λογιστικών προτύπων σε διεθνές επίπεδο είναι η FASB (Financial Accounting Standards Board –Ομοσπονδιακή Επιτροπή Λογιστικών Προτύπων), η IASC (International Accounting Standards Committee- Διεθνής Επιτροπή Λογιστικών Προτύπων) και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

1.3.3.1 FASB

Η FASB ιδρύθηκε το 1973. Αποτελεί τον Οργανισμό εκείνο του ιδιωτικού τομέα για τον καθορισμό προτύπων για την κατάρτιση λογιστικών καταστάσεων στις ΗΠΑ. Η FASB αναγνωρίζεται επισήμως από την SEC (Securities and Exchange Commission), η οποία αποτελεί το Δημόσιο φορέα ελέγχου των κεφαλαιαγορών στις ΗΠΑ. Η FASB συνίσταται από το Προεδρείο της, που αποτελείται από 7 μέλη πενταετούς θητείας, μόνιμο προσωπικό που αριθμεί 40 άτομα καθώς και συνεργάτες από τον ακαδημαϊκό χώρο που συμμετέχουν στις ομάδες που δημιουργούνται για τον καθορισμό των λογιστικών προτύπων. Αξίζει να σημειωθεί ότι η FASB είναι όργανο κατάρτισης λογιστικών προτύπων σε εθνικό προτύπων (για τις ΗΠΑ), όμως οι εταιρίες εκείνες που καταρτίζουν τις λογιστικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα της γίνονται δεκτές σε Χρηματιστήρια άλλων χωρών.

1.3.3.2 IASC

Η IASC συστήθηκε στις 29/06/1973 ως αποτέλεσμα μια συμφωνίας των λογιστικών σωμάτων της Αυστραλίας, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας, του Μεξικού, της Ολλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και των ΗΠΑ. Οι εργασίες της IASC διεξάγονταν από ένα συμβούλιο που συγκροτούσαν αντιπροσωπείες 13 χωρών κατ' ανώτατο όριο, μερικής απασχόλησης, οι οποίες προέρχονταν από ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων.

Ειδικότερα οι σκοποί της IASC σύμφωνα με το καταστατικό της είναι οι εξής:

- Να δημιουργεί και να δημοσιεύει ένα ενιαίο σύνολο κατανοητών, επιβλεπτέων και υψηλής ποιότητας Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, με βάση τα οποία θα συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις και να προωθεί την παγκόσμια αποδοχή και τήρηση τους, ώστε να βοηθούν τους συμμετέχοντες στις παγκόσμιες κεφαλαιαγορές και τους άλλους χρήστες στις οικονομικές τους αποφάσεις.
- Να εργάζεται γενικότερα για τη βελτίωση και εναρμόνιση των κανόνων των Λογιστικών Προτύπων, και των διαδικασιών που σχετίζονται με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.⁷

Τον Μάρτιο του 2002, η Επιτροπή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων προχώρησε σε αναδιοργάνωση του τρόπου λειτουργίας της, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις μελέτης με τίτλο «Προτάσεις για τη Δόμηση της I.A.S.C. στο μέλλον».

Το αποτέλεσμα της αναδιοργάνωσης ήταν η ανασύσταση της I.A.S.C. ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με έδρα την πολιτεία του Delaware των Η.Π.Α.. Αποτελεί τη μητρική εταιρία του Σώματος Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.) με έδρα το Λονδίνο, της ανεξάρτητης αρχής η οποία έχει την ευθύνη κατάρτισης και έκδοσης των Λογιστικών Προτύπων. Κατά τον Απρίλιο του 2001 η IASC μετονομάστηκε σε IASB (International Accounting Standards Board) κατά τα πρότυπα του Αμερικάνικου FASB (Financial Accounting Standards Board).

Με το πέρας της ανασύστασης, η επιτροπή έχει την ακόλουθη δομή:

---

⁷Με τον όρο οικονομικές καταστάσεις νοούνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις όλων των επιχειρήσεων ανεξαρτήτως του κλάδου στον οποίο ανήκουν και οι οποίες περιλαμβάνουν: τον ισολογισμό, τα αποτελέσματα χρήσης, τις μεταβολές στην χρηματοοικονομική θέση, τις επεξηγηματικές σημειώσεις.

Η επιτροπή αποτελείται σήμερα από 22 μέλη, τα οποία ονομάζονται θεματοφύλακες-επίτροποι και είναι επιφορτισμένοι με την διοίκηση της. Προκειμένου να εξασφαλιστεί μία ευρεία διεθνής βάση τα 22 μέλη προέρχονται από διαφορετικές περιοχές. Συγκεκριμένα:

- 6 θεματοφύλακες προέρχονται από τη Βόρειο Αμερική,
- 6 θεματοφύλακες προέρχονται από την Ευρώπη,
- 6 θεματοφύλακες προέρχονται από την Ασία και την περιοχή του Ειρηνικού, και
- 4 θεματοφύλακες προέρχονται από οποιαδήποτε άλλη περιοχή,

Ωστε να επιτυγχάνεται γεωγραφική ισορροπία.

Τα μέλη (εκ των οποίων αποτελεί και η IFAC- Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών) αναγνωρίζουν ότι η IASC έχει πλήρη και απόλυτη αυτονομία στο να θέτει και να εκδίδει λογιστικά πρότυπα. Ειδικότερα σκοπός των μελών αποτελεί:

- Να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσουν ότι οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις ακολουθούν από κάθε ουσιώδη άποψη τα ΔΛΠ και να γνωστοποιούν το γεγονός της συμμόρφωσης
- Να πείθουν τις κυβερνήσεις και τα όργανα λογιστικής τυποποίησης για το ότι οι δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ακολουθούν τα ΔΛΠ από κάθε ουσιώδη άποψη
- Να πείθουν τις αρχές που ελέγχουν τα χρηματιστήρια αξιών και την εμπορική και βιομηχανική κοινότητα ότι οι δημοσιευόμενες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ακολουθούν τα ΔΛΠ από κάθε ουσιώδη άποψη και να γνωστοποιούν το γεγονός της συμμόρφωσης.

Σε πρακτικό επίπεδο οι αρμοδιότητες των 22 επιτρόπων είναι οι εξής:

- Να διορίζουν τα μέλη του Συμβουλίου (Board), της Μόνιμης Επιτροπής Διερμηνειών (I.F.R.I.C.) και του Συμβουλευτικού συμβουλίου (S.A.C.)
- Να καταγράφουν την αποτελεσματικότητα του συμβουλίου
- Να εγκρίνουν τον προϋπολογισμό
- Να τροποποιούν το καταστατικό

Το Συμβούλιο (Board), αποτελείται από 14 μέλη (12 full time απασχόλησης) που διορίζονται από τους επιτρόπους με αρμοδιότητες:

- Προετοιμασία και έκδοση των Δ.Λ.Π. (IAS)

- Προετοιμασία και έκδοση των προσχεδίων Προτύπων (exposure drafts)
- Οργάνωση διαδικασιών αναθεώρησης σχολίων πάνω σε δοκιμαστικά πρότυπα
- Έκδοση συμπερασμάτων

Το Συμβουλευτικό Συμβούλιο Προτύπων (Standards Advisory Council), αποτελείται από 30 μέλη διορισμένα από τους επιτρόπους με αρμοδιότητες:

- Να συμβουλεύει το συμβούλιο σχετικά με αποφάσεις και προτεραιότητες
- Ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τρέχοντα projects
- Να συμβουλεύει τους επιτρόπους και το Συμβούλιο

Το κριτήριο επιλογής των μελών από την I.A.S.C. είναι η δημιουργία μίας ομάδας που συνδυάζει τις τεχνικές ικανότητες, την εμπειρία σε θέματα διεθνών αγορών και επιχειρήσεων και την ευρύτερη γνώση των συνθηκών που επικρατούν στις αγορές, με σκοπό τη συνεισφορά στην ανάπτυξη παγκόσμιων Λογιστικών Προτύπων υψηλής ποιότητας.

Η Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών (Standing Interpretation Committee), ιδρύθηκε το 1997 με σκοπό την ανάπτυξη εφαρμόσιμων και σταθερών ερμηνειών των ΔΛΠ όπου αυτά δεν είναι ξεκάθαρα ή σαφή έτσι ώστε αυτά να μπορούν να εφαρμοστούν διεθνώς. Αποτελείται από μία ομάδα 13 ειδικών σε λογιστικά θέματα διορισμένοι από την IASC. Η προσέγγιση που ακολουθείται είναι η εξής:

Γίνεται σύγκριση με άλλες παρόμοιες περιπτώσεις σε συνδυασμό με απαιτήσεις και οδηγίες άλλων ΔΛΠ που ήδη χρησιμοποιούνται

Εφαρμόζονται τα κριτήρια καθορισμού, αναγνώρισης και μέτρησης για περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, έσοδα-έξοδα που περιγράφονται στα ΔΛΠ

Λαμβάνονται υπόψη τόσο λογιστικά πρότυπα άλλων οργανισμών όσο και εφαρμοσμένες πρακτικές κάθε κλάδο μόνο στο βαθμό όμως που αυτά είναι συνεπή με τις διεθνείς γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

Τα ΔΛΠ αναπτύσσονται αποκλειστικά από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων IASB. Για να διεκπεραιώσει το έργο της λαμβάνει υπόψη της τα δημοσιευμένα λογιστικά πρότυπα και σχέδια από πολλές χώρες από τα οποία αντλεί γνώση με βάση την οποία δημιουργεί λογιστικά πρότυπα για τα ουσιώδη θέματα.

Οι στόχοι της IASB είναι οι εξής:

- Η ανάπτυξη κατανοητών, υψηλής ποιότητας, και με δυνατότητα εφαρμογής σε παγκόσμιο επίπεδο λογιστικών προτύπων, τα οποία να βοηθούν στην σύνταξη οικονομικών καταστάσεων και άλλων οικονομικών εκθέσεων με τρόπο διαφανή και συγκρίσιμο βοηθώντας έτσι τους χρήστες αυτών στο να πάρουν ορθολογικές οικονομικές αποφάσεις
- Η προώθηση της χρήσης και εφαρμογής αυτών των προτύπων
- Η επίτευξη σύγκλισης των εθνικών λογιστικών προτύπων με τα διεθνή:
- ένας από τους βασικούς στόχους της IASC είναι η εναρμόνιση, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, των διαφορετικών λογιστικών προτύπων και των λογιστικών πρακτικών που εφαρμόζονται από τα διάφορα κράτη. Για το λόγο αυτό η IASC, τόσο κατά την υιοθέτηση των υπαρχόντων προτύπων όσο και κατά την ανάπτυξη νέων διεθνών λογιστικών προτύπων, επικεντρώνονταν, στα πρώτα στάδια της ζωής της, σε βασικά σημεία. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκονταν η δημιουργία λογιστικών προτύπων, η έλλειψη πολυπλοκότητας των οποίων θα επέτρεπε την εφαρμογή τους σε παγκόσμια κλίμακα. Ο πρόσφατος προσανατολισμός όμως της IASC γίνεται περισσότερο συγκεκριμένος ιδιαίτερα μετά την συμφωνία με την IOSCO (International Organization of Securities Commissions –Διεθνής Οργάνωση Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς).

Γενικά, η προσέγγιση που έχει ακολουθήσει η IASC αναφορικά με την ανάπτυξη των λογιστικών προτύπων δεν αποκλείει την ύπαρξη εναλλακτικών λογιστικών χειρισμών και μεθόδων. Έτσι, ορισμένοι από λογιστικούς χειρισμούς χαρακτηρίζονται ως προτεινόμενοι και άλλοι εναλλακτικοί. Ο απώτερος στόχος αυτής της συλλογιστικής είναι ο περιορισμός και τελικά η κατάργηση, στο μακροχρόνιο διάστημα, των εναλλακτικών χειρισμών. Η προσπάθεια αυτή άρχισε από το 1987.

1.3.3.3 Ευρωπαϊκή Ένωση⁸

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρείται όργανο κατάρτισης διεθνών λογιστικών προτύπων κατά έμμεσο τρόπο. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχει ακολουθήσει τη μεθοδολογία της

---

⁸<http://www.taxheaven.gr/pages/ias> (βλ. παράρτημα)

IASC, αλλά έχει εναρμονίσει τα λογιστικά πρότυπα που ισχύουν στα κράτη μέλη της. Κατ' αυτή την έννοια η ΕΕ λειτουργεί σε διεθνές επίπεδο στα πλαίσια όμως μιας ενιαίας αγοράς.

Η προσέγγιση που έχει ακολουθήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση αναφορικά με την εναρμόνιση των λογιστικών προτύπων δεν στοχεύει στην κατάρτιση απaráλλακτων προτύπων για όλες τις χώρες. Αντίθετα, διαφορετικές εναλλακτικές προσεγγίσεις γίνονται αποδεκτές υπό τον όρο ότι μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμες και να συμπληρώνονται από κατάλληλες υποσημειώσεις, εξασφαλίζοντας έτσι τη συνύπαρξη διαφορετικών μεθόδων. Η φιλοσοφία αυτή αποτέλεσε το πνεύμα σύμφωνα με το οποίο αναπτύχθηκε μια σειρά Οδηγιών.

Η Οδηγία είναι κοινοτικός νόμος ειδικής μορφής, ο οποίος καθορίζει στόχους και εναποθέτει στα κράτη μέλη την αρμοδιότητα εξεύρεσης των τρόπων επίτευξης των στόχων αυτών. Επομένως, ορίζεται ως έργο της κυβέρνησης κάθε κράτους μέλους να καταρτίσει τους αναγκαίους νόμους και κανονισμούς ώστε τα αναφερόμενα στις Οδηγίες να εφαρμόζονται σε κάθε χώρα, προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες πολιτικές, νομικές και οικονομικές συνθήκες.

Στον τομέα των ετήσιων λογαριασμών των επιχειρήσεων, συντάχθηκαν δύο βασικές Οδηγίες. Η 4η Οδηγία (ΕΚ 1978) που αναφέρεται σε μεμονωμένες επιχειρήσεις και η 7η Οδηγία (ΕΚ 1983) με αντικείμενο τους ενοποιημένους λογαριασμούς.

Οι Οδηγίες υποδιαίρονται στα επιμέρους συστήματα που άπτονται της κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων σε κάθε κράτος μέλος και πιο συγκεκριμένα στους εθνικούς νόμους, τα πρότυπα, τις γνωμοδοτήσεις κτλ. που καταρτίζονται από όργανα με διαφορετικό βαθμό εξουσίας και, τέλος, της ακολουθούμενη λογιστική πρακτική.

Η πρακτική που ακολούθησε η ΕΕ, μέσω των Οδηγιών, με σκοπό την εναρμόνιση έχει να επιδείξει αναμφισβήτητα στοιχεία επιτυχίας. Αρχικά, οδήγησε σε μία σημαντική μείωση της διαφοροποίησης που υπήρχε μεταξύ των λογαριασμών των επιχειρήσεων των κρατών μελών καθώς και σε βελτίωση της διαδικασίας και της ποιότητας κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων σε χώρες, όπως η Ελλάδα, όπου το νομοθετικό πλαίσιο ήταν ιδιαίτερα εύπλαστο.

Η βασική κριτική που έχει ασκηθεί επί των Οδηγιών της ΕΕ είναι ότι γενικές και αόριστες και δε δίνουν λύσεις σε συγκεκριμένα θέματα. Μάλιστα με την πάροδο του

χρόνου η κριτική που ασκείται στο σύστημα εναρμόνισης μέσω των οδηγιών έχει αυξηθεί και αναφέρεται κυρίως στα εξής:

- ✓ Τη βαρύτητα της διαδικασίας: αναφορικά με την κατάρτιση της 4ης Οδηγίας μεσολαβούσαν δεκατρία χρόνια μεταξύ της έναρξης των διαπραγματεύσεων (1965) και της έκδοσης (1978). Στη συνέχεια, η ένταξη της στους επιμέρους νόμους των κρατών μελών (προγραμματισμένη για το 1980) διήρκησε από το 1981 (Αγγλία και Δανία) έως το 1991 (Ιταλία). Η Ελλάδα την έθεσε σε εφαρμογή το 1987. Από την άλλη πλευρά, η εφαρμογή 7ης Οδηγίας (που ήταν προγραμματισμένη για την 1η Ιανουαρίου 1988) έγινε με καθυστέρηση από έξι μήνες (Λουξεμβούργο, Ολλανδία) έως 4,5 χρόνια, (Ιρλανδία). Η προσαρμογή της νομοθεσίας στην Ελλάδα έγινε 30 μήνες μετά το πέρας της προθεσμίας.
- ✓ Την αδυναμία αντιμετώπισης σημαντικών λογιστικών θεμάτων: οι Οδηγίες δεν καθόρισαν λογιστικά πρότυπα ή αντιμετώπισαν με βιαστικό και τουλάχιστον μη ικανοποιητικό τρόπο θέματα, όπως τη μετατροπή του συναλλάγματος, τη χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), τις κυβερνητικές επιδοτήσεις, τα συνταξιοδοτικά προγράμματα, την επωνυμία και άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία, την εκτός ισολογισμού χρηματοδότηση.

Το αντεπιχείρημα για τις παραλείψεις αυτές είναι ότι τα θέματα αυτά δεν ήταν σημαντικά το χρόνο έναρξης των εργασιών καθορισμού των Οδηγιών, λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής χρονικής υστέρησης που προαναφέρθηκε, καθώς και ότι είναι μη ρεαλιστική η αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων, υπαρχόντων και μελλοντικών, στα πλαίσια μιας Οδηγίας.

- ✓ Την εναρμόνιση των λογιστικών καταστάσεων σε συγκεκριμένα θέματα περισσότερο από ότι σε άλλα: οι Οδηγίες ενασχολούνται κυρίως με τον προσδιορισμό των εταιριών ή των ομίλων εταιριών που προετοιμάζουν και δημοσιεύουν λογιστικές καταστάσεις, τη μορφή των καταστάσεων αυτών καθώς και τα λογιστικά πρότυπα που θα πρέπει να ακολουθούνται κατά τη διαδικασία προετοιμασίας των λογαριασμών, με ιδιαίτερη έμφαση στην αποτίμηση των παγίων και τον υπολογισμό των κερδών.

1.3.4 Διαδικασίας Ανάπτυξης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Από τις κατευθυντήριες επιτροπές επιλέγονται προς μελέτη διάφορα σημαντικά θέματα. Αποτέλεσμα αυτής της εργασίας είναι η έκδοση σχεδίων κατά θέμα. Τα σχέδια υποβάλλονται στο συμβούλιο προς έγκριση και εφόσον εγκριθούν από τα 2/3 αυτού, διαβιβάζονται στους ενδιαφερόμενους για μελέτη και σχόλια. Οι ενδιαφερόμενοι στους οποίους διατίθεται αρκετός χρόνος είναι λογιστικά σώματα, κυβερνήσεις, χρηματιστηριακές αρχές κλπ. Τα σχόλια των ανωτέρω ενδιαφερομένων λαμβάνονται υπόψη από το συμβούλιο και γίνονται οι κατάλληλες επεμβάσεις όπου χρειάζεται στο αρχικό σχέδιο. Στη συνέχεια το νέο σχέδιο εφόσον εγκριθεί από τα 3/4 του συμβουλίου λαμβάνει τη μορφή του λογιστικού προτύπου.

Συνοπτικά η διαδικασία που ακολουθείται για την ανάπτυξη ενός λογιστικού προτύπου είναι η ακόλουθη:

Επιλογή θεμάτων -> έκδοση πρότασης -> έκδοση σχεδίου λογιστικού προτύπου->
Έκδοση Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου

Όσα Δ.Λ.Π. επιτρέπουν δύο εναλλακτικούς λογιστικούς χειρισμούς, ο ένας περιγράφεται ως βασικός χειρισμός και ο άλλος ως επιτρεπόμενος εναλλακτικός. Το πλεονέκτημα των δύο μεθόδων είναι ότι αυξάνει μεν την αποδοχή των Δ.Λ.Π., μειώνει όμως το πλεονέκτημα της συγκρισιμότητας που επιτυγχάνεται με την χρήση των Δ.Λ.Π..

Προτείνεται, κατά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π., να εφαρμόζεται ο βασικός λογιστικός χειρισμός σε όσες περιπτώσεις υπάρχει και επιτρεπόμενη εναλλακτική μέθοδος.

Επίσης, η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων προϋποθέτει την εφαρμογή όλων ανεξαιρέτως των προτύπων και όχι μερικών.

Βασικός σκοπός της εφαρμογής είναι η απεικόνιση της ουσίας των συναλλαγών και όχι η προσήλωση στον νομικό τύπο αυτών (συνήθως ταυτίζουμε την ουσία με την νομική μορφή). Ουσιαστικά το πρόβλημα μεταφράζεται στο αν μία συναλλαγή χαρακτηριζόμενη σαν περιουσία ή υποχρέωση θα πρέπει να εμφανιστεί στις οικονομικές καταστάσεις ή όχι.

Η εφαρμογή αυτής της αντίληψης βοηθά ώστε οι οικονομικές καταστάσεις να απεικονίζουν την πραγματική και δίκαιη εικόνα της εταιρίας.

Μια συναλλαγή απεικονίζεται όταν:

Έχει τα στοιχεία εκείνα τα οποία ορίζουν μία απαίτηση ή υποχρέωση

Μπορεί αξιόπιστα να αποτιμηθεί σε χρηματικούς όρους

Μία συναλλαγή παύει να απεικονίζεται όταν:

- Όλοι οι σημαντικοί κίνδυνοι έχουν μεταφερθεί σε τρίτους
- Όλες οι ωφέλειες έχουν μεταφερθεί σε τρίτους

1.3.5 Λίστα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι:

- ΔΛΠ 1: Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων
- ΔΛΠ 2: Αποθέματα
- ΔΛΠ 7: Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
- ΔΛΠ 8: Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη
- ΔΛΠ 10: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού
- ΔΛΠ 11: Κατασκευαστικές Συμβάσεις
- ΔΛΠ 12: Φόροι Εισοδήματος
- ΔΛΠ 14: Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα
- ΔΛΠ 16: Ενσώματα Πάγια
- ΔΛΠ 17: Μισθώσεις
- ΔΛΠ 18: Έσοδα
- ΔΛΠ 19: Παροχές σε Εργαζόμενους
- ΔΛΠ 26: Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
- ΔΛΠ 20: Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης
- ΔΛΠ 21: Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος
- ΔΛΠ 23: Κόστος Δανεισμού
- ΔΛΠ 24: Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
- ΔΛΠ 27: Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις
- ΔΛΠ 28: Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις

- ΔΛΠ 29: Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
- ΔΛΠ 30: Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Όμοιων Χρηματοοικονομικών Ιδρυμάτων
- ΔΛΠ 31: Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες
- ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση
- ΔΛΠ 33: Κέρδη ανά Μετοχή
- ΔΛΠ 34: Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις
- ΔΛΠ 36: Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού
- ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις
- ΔΛΠ 38: Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού
- ΔΛΠ 40: Επενδύσεις σε Ακίνητα
- ΔΛΠ 41: Γεωργία

1.3.6 Τρόπος Τήρησης Βιβλίων και Στοιχείων

Η εταιρία που είναι υποχρεωμένη να εφαρμόσει τα Δ.Λ.Π. μπορεί να τηρεί τα βιβλία της είτε με βάση τις ισχύουσες διατάξεις είτε με βάση τα Δ.Λ.Π..

- A. αν η εταιρία επιλέγει να τηρεί τα λογιστικά της βιβλία σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες των ισχυουσών φορολογικών διατάξεων, δεν προκύπτει γι' αυτήν από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. καμία πρόσθετη υποχρέωση σε ότι αφορά την εφαρμογή των Δ.Λ.Π.. Οι καταστάσεις των Δ.Λ.Π. θα συντάσσονται εξωλογιστικά.
- B. αν η εταιρία τηρήσει τα βιβλία της με βάση τα Δ.Λ.Π. τότε θα πρέπει να συντάσσει τους ακόλουθους τρεις πίνακες:
  - i. πίνακα συμφωνίας λογιστικής- φορολογικής βάσης. Καταχωρούνται σε πρωτοβάθμιο επίπεδο λογαριασμών στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμού.
  - ii. ιδιαίτερο φορολογικό μητρώο παγίων. Το παραπάνω μητρώο μπορεί να είναι και ενσωματωμένο στο μητρώο παγίων Δ.Λ.Π. και η

ενημέρωση του να γίνεται μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

- iii. φορολογική κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, σχηματισμού αποθεματικών ή λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και πίνακα διάθεσης με βάση τις φορολογικές διατάξεις και καταχώρηση στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμού και υπογραφή από λογιστή και σε περίπτωση μη τήρησης του, ισχύουν οι κυρώσεις του άρθρου 30 του Κ.Β.Σ..

Οι διαφορές από την κοστολόγηση που αφορούν τα μένοντα αποθέματα θα τακτοποιούνται μία φορά στο τέλος του χρόνου και θα πηγαίνουν όλες στα αποτελέσματα χρήσης, ανεξάρτητα της ύπαρξης μενόντων αποθεμάτων ή όχι. Η τήρηση των ανωτέρων βιβλίων είναι υποχρεωτική και η πλημμελής ή μη τήρηση αυτών επισύρει τις προβλεπόμενες από τον Κ.Β.Σ. κυρώσεις.

Η τήρηση της Ομάδας 9 του Ε.Γ.Λ.Σ. είναι προαιρετική. Τέλος, με την εφαρμογή των Δ.Λ.Π. δεν επέρχεται καμία αλλαγή στα εκδιδόμενα στοιχεία της εταιρίας (τιμολόγια, δελτία αποστολής, κ.λ.π.).

1.3.7 Φορολογικές Επιπτώσεις

Η εφαρμογή των προτύπων είναι φορολογικά ουδέτερη, αφού δεν συνεπάγεται την καταβολή λιγότερων ή περισσότερων φόρων. Ανεξάρτητα του αποτελέσματος που θα προκύπτει από τα πρότυπα, η εταιρία θα φορολογείται με βάση το εισόδημα που προκύπτει από τις φορολογικές διατάξεις. Στην περίπτωση όμως που το αποτέλεσμα που προκύπτει από με βάση τα Δ.Λ.Π. είναι μεγαλύτερο από εκείνο που προκύπτει με βάση τα ελληνικά πρότυπα, τότε αυτό που θα διανεμηθεί και δεν έχει φορολογηθεί, θα φορολογηθεί αυτοτελώς, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις του αρ. 99 του Ν.2238/94.

Όσον αφορά το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, δεν υπάρχουν ουσιαστικές αλλαγές σε σχέση με τον Φ.Π.Α. από την εφαρμογή των προτύπων, δεδομένου ότι ο κρίσιμος χρόνος για την επιβολή του φόρου είναι εκείνος της έκδοσης του τιμολογίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Βασικές Διαφορές Διεθνών & Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων

2.1 Εισαγωγικά Σχόλια

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι διεθνούς αναγνώρισης και παραδοχής κανόνες που προδιαγράφουν τα στοιχεία και τις πληροφορίες που πρέπει να παρατίθενται στις δημοσιοποιούμενες οικονομικές καταστάσεις μιας εταιρίας.

Τα Δ.Λ.Π. έχουν ως σκοπό να καλύψουν την ανάγκη για μία ομοιόμορφη και γενικά αποδεκτή παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των εταιριών παγκοσμίως.

Στην χώρα μας οι υποχρεώσεις για την τήρηση των Δ.Λ.Π. καλύπτει τις παρακάτω εταιρίες:

- Εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά
- Οι συνδεδεμένες με αυτές που είναι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά
- Οι μη εισηγμένες και οι μη συνδεδεμένες Α.Ε. και Ε.Π.Ε. εφόσον εγκριθεί με απόφαση Γενικής Συνέλευσης (πάγια εφαρμογή 5 έτη).
- Δημόσιες επιχειρήσεις (Α.Ε.)
- Πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα που έχουν την μορφή της Α.Ε.

Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα απόκλισης από το Ε.Γ.Λ.Σ. για την εύρυθμη εφαρμογή των Δ.Λ.Π.. Μπορούμε να κάνουμε ότι αλλαγές απαιτούνται στο Ε.Γ.Λ.Σ., αλλά δεν επιτρέπεται η αλλαγή των υποχρεωτικών λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ..

2.2. Κύριες Διαφορές

Οι κύριες διαφορές μεταξύ των Ε.Λ.Π. και των Δ.Λ.Π. θα μπορούσαν να χωρισθούν σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- 1) Στις συντασσόμενες οικονομικές καταστάσεις
- 2) Στην διαφορετική λογιστική αντιμετώπιση ορισμένων περιπτώσεων και γεγονότων
- 3) Στις ενοποιήσεις

Προκειμένου να οριοθετηθούν οι κύριες διαφορές μεταξύ των Ελληνικών και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, ως Ε.Λ.Π. λαμβάνονται υπ' όψη οι αρχές που τίθενται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 και του Π.Δ. 1123/1980 (Ε.Γ.Λ.Σ.) και όχι τυχόν φορολογικές οι άλλες διατάξεις οι οποίες εκδίδονται και επηρεάζουν την απεικόνιση των οικονομικών καταστάσεων.

2.2.1 Συντασσόμενες Οικονομικές Καταστάσεις

- a) Τα Δ.Λ.Π. απαιτούν την σύνταξη της κατάστασης μεταβολών της καθαρής θέσης κάτι το οποίο δεν προβλέπεται από την Ελληνική Νομοθεσία. Το κενό καλύπτεται μερικώς με την σύνταξη του Πίνακα Διάθεσης των κερδών. Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, όπου με βάση την Ελληνική Νομοθεσία η κατάρτιση του πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων δεν είναι υποχρεωτική, υπάρχει πλήρης διαφοροποίηση από τα Δ.Λ.Π..

Η κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης περιλαμβάνει όλες εκείνες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες προκειμένου ο χρήστης να κατανοήσει την μεταβολή που επήλθε στα ίδια κεφάλαια της εταιρίας:

- Κατά την διάρκεια της χρήσης. Τέτοιες πληροφορίες αποτελούν η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, επιχορηγήσεις, αναπροσαρμογές κ.τ.λ.
- Κατά την λήξη της χρήσης μέσω της διανομής των αποτελεσμάτων.

b) το περιεχόμενο του προσαρτήματος και οι πληροφορίες οι πληροφορίες οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτό με βάση τα Δ.Λ.Π..

Συγκεκριμένα τα Δ.Λ.Π. απαιτούν οι οικονομικές καταστάσεις να περιέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες οι οποίες καθορίζονται με σαφήνεια στα επιμέρους πρότυπα, για κάθε αντικείμενο των οικονομικών καταστάσεων. Τα στοιχεία τα οποία θα πρέπει να γνωστοποιούνται σε σύγκριση με τις αντίστοιχες απαιτήσεις των Ε.Λ.Π. είναι πολύ περισσότερα. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η εταιρία με βάση τα Δ.Λ.Π. θα πρέπει να γνωστοποιεί τις λογιστικές αρχές που ακολουθεί προκειμένου να συντάξει τις Οικονομικές Καταστάσεις, θα πρέπει να γνωστοποιεί κάθε μεταβολή σε αυτές τις αρχές καθώς και την επίδραση που αυτή έχει στις προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις, και εάν έχει κάνει κάποια παρέκκλιση από ένα πρότυπο θα πρέπει να αιτιολογεί επαρκώς τους λόγους.

Σύμφωνα με τα ΕΛΠ η δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2190/1920, ο οποίος νόμος παρέχει ένα πλήρες υπόδειγμα των καταστάσεων αυτών τις οποίες τηρούν όλες οι ανώνυμες εταιρίες και οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Αντιθέτως στα ΔΛΠ δεν παρέχεται κανένα παρόμοιο υπόδειγμα, παρά μόνο παρέχεται ο ελάχιστος αριθμός λογαριασμών που πρέπει να παρατίθενται στις καταστάσεις αυτές.

Κύρια διαφορά των δύο προτύπων είναι οι λογιστικές εκτιμήσεις της διοίκησης (εκτίμηση εύλογης αξίας των παγίων, καθορισμός ωφέλιμης ζωής παγίων, εκτίμηση εισπραξιμότητας απαιτήσεων για την αποτίμησή τους κτλ), με βάση τις οποίες γίνεται η αποτίμηση σχεδόν όλων των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας, με βάση τα ΔΛΠ. Σύμφωνα με τα ΕΛΠ η αποτίμηση σχεδόν του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων γίνεται με βάση διατάξεις της νομοθεσίας και καθορισμένες λογιστικές αρχές και μεθόδους.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 στην περίπτωση σημαντικών λαθών στις οικονομικές καταστάσεις προηγούμενων χρήσεων προβλέπεται η αναπροσαρμογή των καταστάσεων αυτών μέσω του λογαριασμού <<Αποτελέσματα εις νέο>>, ενώ κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από την ελληνική νομοθεσία.

Διαφορές παρατηρούνται και στα έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης, καθώς στα ΔΛΠ δεν υπάρχει τέτοιος λογαριασμός και τα έξοδα αυτά επιβαρύνουν απευθείας τα αποτελέσματα χρήσης.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 21 οι πάσης φύσεως συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται απευθείας στα αποτελέσματα και δεν δίνεται η δυνατότητα καταχώρησής τους στο παθητικό ή στα έξοδα εγκατάστασης όπως στα ΕΛΠ.

Σημαντικές διαφορές παρουσιάζονται και στην αποτίμηση των άυλων και των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Με τα ΕΛΠ τα πάγια αποτιμώνται σε αξία κτήσης και αναπροσαρμόζονται κάθε 4 χρόνια και αποσβένονται με καθορισμένους συντελεστές από την φορολογική νομοθεσία. Τα άυλα στοιχεία δεν αναπροσαρμόζονται και αποσβένονται κατά κύριο λόγο μέσα σε μία πενταετία και σε μικρότερο βαθμό ανάλογα με την ωφέλιμη ζωή τους. Αντίθετα, με τα ΔΛΠ, αποτιμώνται σε εύλογες αξίες, αποσβένονται ανάλογα με την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή από την μεριά της διοίκησης και αναπροσαρμόζονται οι αξίες τους κάθε χρόνο.

Σε ότι αφορά τα άυλα περιουσιακά στοιχεία οι διαφορές είναι πάρα πολύ μεγάλες καθώς το πολύ χαλαρό πλαίσιο των ΕΛΠ αντικαθίσταται από ένα πολύ αυστηρό από τα ΔΛΠ τόσο σε ότι αφορά την αναγνώριση κάποιου στοιχείου ως άυλο, όσο και στον μετέπειτα χειρισμό του, ειδικά στην περίπτωση κεφαλαιοποίησης του.

Ιδιαίτερες είναι και οι διαφορές σε ότι αφορά τις μισθώσεις, όπου η κυριότητα των στοιχείων πλέον μεταφέρεται από τον εκμισθωτή στον μισθωτή με την υπογραφή του μισθωτηρίου συμβολαίου και όχι με την λήξη αυτού και την καταβολή του συμβολικού ποσού για την απόκτηση εκ μέρους του μισθωτή (ουσία υπεράνω του τύπου). Αποτελέσματα είναι οι ισολογισμοί να έχουν πλέον εντελώς διαφορετική μορφή καθώς και τα αποτελέσματα να είναι διαφορετικά και σε ότι αφορά τον μισθωτή που παρουσιάζει περισσότερα πάγια και αποσβέσεις αλλά και στον εκμισθωτή που συμβαίνει το αντίθετο.

Πολλές είναι και οι διαφορές που παρουσιάζονται στην αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών μέσων. Από εκεί που η αποτίμηση γινόταν στην χαμηλότερη κατ' είδος μεταξύ τιμής κτίσης και τρέχουσας τιμής, στα ΕΛΠ, πλέον με τα ΔΛΠ κατηγοριοποιούνται σε τέσσερις κατηγορίες:

- i) Δάνεια και απαιτήσεις,
- ii) Χαρτοφυλάκιο που κρατείται μέχρι τη λήξη,
- iii) Στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση
- iv) Στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία, με μεταφορά της διαφοράς που προκύπτει κάθε φορά στα αποτελέσματα.

Διαφορές παρουσιάζονται και στον φόρο εισοδήματος, ο οποίος με τα ΔΛΠ θεωρείται ως έξοδο και παρουσιάζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ενώ με τα

ΕΛΠ εμφανίζεται στον πίνακα διάθεση αποτελεσμάτων. Επίσης σημαντική είναι η διαφορά των αναβαλλόμενων φόρων που φέρνει το ΔΛΠ 12 στην περίπτωση απαιτήσεων ή υποχρεώσεων από φόρους μελλοντικών χρήσεων, κάτι που στα ΕΛΠ δεν προβλέπεται.

Τέλος σημαντικές είναι και οι διαφορές σε ότι αφορά το θέμα των NOTES, τα οποία απαιτούν την γνωστοποίηση πολλών πληροφοριών οι οποίες πρέπει να παρατίθενται σε αντίθεση με το προσάρτημα των ελληνικών προτύπων.

2.2.2 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτελούν κατά κανόνα το πιο σημαντικό στοιχείο του ισολογισμού των εμπορικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων. Εξίσου σημαντικά είναι και για τη διαμόρφωση των αποτελεσμάτων των εταιριών καθώς τα επηρεάζουν μέσω των αγορών και των πωλήσεων τους. Για το λόγο αυτό υπάρχει και ένα εξαιρετικά μεγάλο πλαίσιο ρυθμίσεων είτε λογιστικής φύσης είτε διατάξεις σχετικές με το φορολογικό σύστημα που αφορούν τα αποθέματα.

Πολύ σημαντική είναι η αποτίμηση των αποθεμάτων στο τέλος της χρήσης, σχετικά με την οποία υπάρχει ένα πλήθος διατάξεων στον Νόμο 2190/20, στο ΕΓΛΣ και στον ΚΒΣ. Βασική αρχή της αποτίμησης των αποθεμάτων είναι αυτή της συντηρητικότητας. Τα αποθέματα πρέπει να αποτιμούνται στην μικρότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσης και τρέχουσας αξίας ή καθαρής αξίας ρευστοποίησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις η τρέχουσα αξία διαφέρει από την καθαρή αξία ρευστοποίησης καθώς θα πρέπει να αφαιρέσουμε τα κόστη που σχετίζονται με την πώλησή τους. Ως συνέπεια της αρχής αυτής είναι ότι τα αποτελέσματα χρήσης είναι ίσα ή μικρότερα από τα πραγματικά, με την έννοια ότι θα ήταν ίσα αν η αξία των αποθεμάτων αποτιμούνταν πάντα στις τρέχουσες αξίες. Είναι προφανές ότι είναι πολύ δύσκολο να εκτιμηθεί η τρέχουσα αξία σε μία συγκεκριμένη στιγμή, αυτή της σύνταξης του ισολογισμού.

Επίσης σε ότι αφορά την τιμή κτήσης των αποθεμάτων, αυτή με τα ΔΛΠ προσδιορίζεται με μία από τις παρακάτω δύο μεθόδους: 1) Μέσο σταθμικό κόστος, 2)

ΦΙΦΟ. Αντίθετα στα ΕΛΠ η τιμή κτίσης προσδιορίζεται από οποιαδήποτε παραδεγμένη μέθοδο (ΦΙΦΟ,ΛΙΦΟ,κτλ)

Σύμφωνα με τα ΔΛΠ είναι δυνατό να αλλάξει η μέθοδος αποτίμησης των αποθεμάτων εφόσον η αλλαγή αυτή οδηγήσει σε ορθότερη παρουσίαση των γεγονότων με την προϋπόθεση ότι θα αναφερθεί η επίπτωση της αλλαγής της μεθόδου στα αποτελέσματα.

Με βάση τα ΔΛΠ σε περίπτωση υποτίμησης των αποθεμάτων κάτω του κόστους κτίσης τους, η διαφορά βαρύνει το κόστος των πωλήσεων. Σε περίπτωση αύξησης της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων αυτών η διαφορά υποτίμησης αντिलογίζεται και το αποτέλεσμα από την πώληση προσδιορίζεται ως εξής : τιμή πώλησης – αρχικό κόστος κτίσης. Αντίθετα με βάση τα ΕΛΠ στην περίπτωση υποτίμησης των αποθεμάτων, η νέα αξία υποτίμησης συνιστά πλέον το κόστος κτίσης και σε περίπτωση μεταγενέστερης υπερτίμησης του αποθέματος δεν αντिलογίζεται η μείωση της αξίας του.

Στην περίπτωση που τα έτοιμα προϊόντα αναμένονται να πωληθούν στο κόστος τους ή σε τιμή μεγαλύτερου αυτού, τότε και οι πρώτες ύλες που κατέχονται για την παραγωγή τους δεν αποτιμώνται κάτω από το κόστος κτίσης τους ακόμα και αν η τιμή ρευστοποίησής τους είναι μικρότερη του κόστους, σύμφωνα με τα ΔΛΠ, εν αντίθεση με τα Ελληνικά πρότυπα στα οποία εφαρμόζεται ο κανόνας αποτίμησης στην κατ'είδος μικρότερη τιμή σε κάθε περίπτωση.

Τα ζητήματα που σχετίζονται σε θεωρητικό επίπεδο με την παρακολούθηση των αποθεμάτων φαίνονται σχετικά απλά, όμως το έργο αυτό αποδεικνύεται αρκετά δύσκολο στην πράξη. Η δυσκολία έγκειται κυρίως στο γεγονός ότι το πλήθος των συναλλαγών των εμπορευμάτων είναι εξαιρετικά μεγάλο, αλλά και στις ιδιομορφίες ορισμένων ειδών αποθεμάτων καθώς επίσης και στο επίπεδο οργάνωσης της επιχείρησης.

Η ανάπτυξη αποτελεσματικών προγραμμάτων λογισμικού και η εξοικείωση αυτών από τους λογιστές και τα στελέχη βοήθησε σημαντικά στην αντιμετώπιση των παραπάνω ζητημάτων παρακολούθησης των αποθεμάτων. Όμως όσο αποτελεσματικό και να είναι ένα σύστημα τα λογιστικά δεδομένα διαφέρουν από τα πραγματικά. Για το λόγο αυτό τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα έχουν επιβάλει την υποχρέωση της φυσικής απογραφής τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

Στις περιπτώσεις των βιομηχανικών επιχειρήσεων τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο δύσκολα καθώς αυτές παράγουν προϊόντα, υποπροϊόντα, υπολείμματα,

έχουν παραγωγή σε εξέλιξη κάθε στιγμή. Όλα αυτά για να τα αποτιμήσουν πρέπει να χρησιμοποιήσουν μεθόδους υπολογισμού του κόστους, είτε μέσω της Αναλυτικής Λογιστικής, η οποία αποτελεί θεσμοθετημένο νομικό πλαίσιο, είτε με τις διατάξεις του ΚΒΣ που σχετίζονται με τον υπολογισμό του κόστους των παραγόμενων προϊόντων.

Πίνακας 1 Παράδειγμα Αποτίμησης Αποθεμάτων με βάση τα ΔΛΠ και τα ΕΛΠ⁹

Απόθεμα	Κόστος Κτίσης	Τρέχουσα Αξία	Καθαρή Αξία Ρευστοποίησης	Αποτίμηση με ΔΛΠ	Αποτίμηση με ΕΛΠ
20. Εμπ/τα	120	90	105	90	105
24.Α Ύλες	210	250	270	210	210
25.Αναλώσιμα Υλικά	130	115	145	115	130

Μπορούμε να πούμε ότι σε ό,τι αφορά τα αποθέματα, το πλαίσιο στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά ικανοποιητικό. Μάλιστα είναι πληρέστερο και πιο αποτελεσματικό από το ΔΛΠ 2, το οποίο είναι σχετικά υποβαθμισμένο σε σχέση με πρότυπα που αφορούν υπηρεσίες και άλλα στοιχεία.

Πίνακας 2 Παράδειγμα μείωσης της αξίας των αποθεμάτων και μεταγενέστερη αύξηση αυτής.

Ημερομηνία	Τιμή Κτίσης	Ρευστοποιήσιμη Αξία
31/12/12	200	150
31/12/13	200	220

Την 31/12/12 θα διενεργήσουμε την ακόλουθη εγγραφή πρόβλεψης, εξαιτίας της διαφοράς μεταξύ τιμής κτίσης και αξίας ρευστοποίησης :

-----31/12/12-----

68 Προβλέψεις Εκμ/σης

68.50.21.00   500

21 Προϊόντα Έτοιμα & Ημιτελή

21.00.00.00 Έτοιμα προϊόντα   500

Πρόβλεψη από αποτίμηση αποθεμάτων

Την 31/12/13 η τιμή κτίσης είναι μικρότερη από την καθαρή αξία ρευστοποίησης, επομένως αντιστρέφουμε το ποσό της πρόβλεψης από το 2012.

-----31/12/13-----

21 Προϊόντα Έτοιμα & Ημιτελή

21.00.00.00 Έτοιμα προϊόντα   500

75 Έσοδα Παρεπόμενων Ασχολιών

75.50.21.00 Κέρδη από αναστροφή απομείωσης προϊόντων

500

Αναστροφή εγγραφής πρόβλεψης

2.2.3 Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις

Όπως τα αποθέματα έτσι και τα πάγια αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία των ισολογισμών των περισσότερων επιχειρήσεων.

Με βάση τα ΕΛΠ διακρίνονται σε <<ενσώματα πάγια>>, <<ασώματες ακινήτοποιήσεις>>, <<έξοδα εγκατάστασης>> και << συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις>>.

Τα ενσώματα πάγια παρακολουθούνται στο κόστος κτίσης τους και αναπροσαρμόζονται μόνο με συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις. Από το 1992 και έπειτα είχε αποφασιστεί ότι αναπροσαρμογή θα γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια με βάση ειδικές διατάξεις και νόμους και γενικούς συντελεστές που καθόριζε το υπουργείο οικονομικών. Σε περίπτωση που προέκυπτε υπεραξία αυτή θα μεταφερόταν σε λογαριασμό της καθαρής θέσης, θα κεφαλαιοποιούνταν και θα εκδίδονταν νέες μετοχές, οι οποίες θα μοιράζονταν δωρεάν στους μετόχους. Τα πάγια αποσβένονται με βάση καθορισμένους συντελεστές κατά είδος ή κατηγορία παγίου, οι οποίοι συντελεστές προσδιορίζονται αποκλειστικά από τη φορολογική νομοθεσία. Σε ορισμένες περιπτώσεις δίνεται η δυνατότητα μη διενέργειας αποσβέσεων ώστε να καθυστερήσει ο χρόνος απόσβεσης. Επίσης παλαιότερα η αναπτυξιακή νομοθεσία έδινε την δυνατότητα για πρόσθετες ή επιταχυνόμενες αποσβέσεις. Τα ανταλλακτικά παγίων παρακολουθούνται σε λογαριασμό των αποθεμάτων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα κατά το έτος χρησιμοποίησής τους. Επιχορηγήσεις για πάγια μεταφέρονται στην καθαρή θέση και αποσβένονται τμηματικά ανάλογα με την απόσβεση του παγίου που αφορούν. Η απόσβεση αυτή μεταφέρεται στα ανόργανα έσοδα και επομένως επιδρά στα αποτελέσματα χρήσης αντίθετα με την επίδραση των αποσβέσεων των αντίστοιχων παγίων.

Στα έξοδα εγκατάστασης μπορούν να μεταφερθούν έξοδα απόκτησης παγίων, όπως για παράδειγμα αμοιβές συμβούλων ή δικηγόρων, συμβολαιογράφων, φόροι κτλ και να αποσβεστούν από ένα έως πέντε χρόνια. Το ίδιο ισχύει και για τους τόκους κατασκευαστικής περιόδου, για δάνεια που έχουν ληφθεί για την απόκτηση παγίων. Οι τόκοι αυτοί μπορούν να μεταφερθούν στα έξοδα εγκατάστασης με δυνατότητα απόσβεσης σε ένα έως πέντε έτη. Στην περίπτωση δανείων σε ξένο νόμισμα οι

συναλλαγματικές διαφορές που θα προκύψουν μεταφέρονται στα έξοδα εγκατάστασης και αποσβένονται ανάλογα με τη διάρκεια των δανείων.

Με βάση τα ΔΛΠ τα πάγια διακρίνονται σε <<ενσώματες ακινητοποιήσεις>>(ΔΛΠ 16), άυλα στοιχεία (ΔΛΠ 38), επενδύσεις σε ακίνητα (ΔΛΠ 40), << Διαρκή βιολογικά στοιχεία>> (ΔΛΠ 41), <<πάγια που σχετίζονται με έρευνα ορυκτών>> (ΔΠΧΠ 6), <<πάγια που αφορούν διακοπτόμενες δραστηριότητες>> ή που διατίθενται σε πώληση (ΔΠΧΠ 5). Γίνεται κατανοητό ότι οι ενσώματες ακινητοποιήσεις με βάση τα ΔΛΠ είναι πολύ λιγότερες από ότι με βάση τα Ελληνικά πρότυπα.

Στα ΔΛΠ όλα τα έξοδα απόκτησης των ακινητοποιήσεων προστίθενται στο κόστος κτίσης τους. Επομένως τα έξοδα που με βάση τα ΕΛΠ μεταφέρονταν στα έξοδα κατασκευαστικής περιόδου, πχ. Έξοδα δικηγόρου ή συμβολαιογράφου, τόκοι κατασκευαστικής περιόδου κ.α., πλέον αυξάνουν κατευθείαν την αξία κτίσης του παγίου. Επίσης η αξία κτίσης αυξάνεται και με εκτίμηση για κόστη αποσυναρμολόγησης ή αποκατάστασης, όπως για παράδειγμα σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

Μία ακόμη διαφορά αφορά τα ανταλλακτικά. Τα μεγάλα ανταλλακτικά και οι παρτίδες ανταλλακτικών παρακολουθούνται σαν πάγια και αποσβένονται και δεν μεταφέρονται στο κόστος κατά το έτος ανάλωσης τους, καθώς θεωρούνται αναπόσπαστο στοιχείο του παγίου.

Σε ορισμένες μονάδες, που πρέπει ανά τακτά χρονικά διαστήματα να γίνονται μεγάλες επισκευές, το κόστος των επισκευών αυτών αυξάνει την αξία του παγίου και αποσβένεται για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη επισκευή. Με βάση τα ΕΛΠ ένα τέτοιο κόστος θα μερίζονταν σε κάθε χρήση με τον μηχανισμό των μεταβατικών λογαριασμών ή των προβλέψεων αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα αύξανε την αξία του παγίου.

Σε ότι αφορά τις επιχορηγήσεις, τα ΔΛΠ επιτρέπουν να μεταφέρονται σε μείωση της αξίας κτίσης των παγίων κάτι που επιφέρει και πολύ μικρότερες αποσβέσεις σε σχέση με τα ΕΛΠ, τα οποία δεν επιτρέπουν τον παραπάνω χειρισμό.

Με βάση το ΔΛΠ 16 τα πάγια μπορούν να παρακολουθούνται είτε στο κόστος, όπως δηλαδή και με τα ΕΛΠ, είτε σε αξίες αναπροσαρμογής. Στην δεύτερη περίπτωση τα πάγια αποτιμούνται τακτικά σε εύλογες αξίες, από αποτιμητές. Η λογιστική παρακολούθηση των ενσώματων παγίων που παρακολουθούνται σε αξίες αναπροσαρμογής μπορεί να γίνει με δύο τρόπους. Με τον πρώτο τρόπο

αναπροσαρμόζεται η αξία τους και οι σωρευμένες αποσβέσεις, κάτι αντίστοιχο με αυτό που συνέβαινε και με τα ΕΛΠ. Με τον δεύτερο τρόπο συμψηφίζονται οι συσσωρευμένες αποσβέσεις μέχρι την ημερομηνία της αναπροσαρμογή και η νέα εύλογη αξία αποτελεί την νέα τιμή κτίσης του παγίου. Κάτι τέτοιο όμως απαιτεί και αναπροσαρμογές στον τρόπο υπολογισμού των αποσβέσεων, ο οποίος δεν μπορεί να γίνει με την χρήση ενός ενιαίου συντελεστή αλλά υπολογίζεται κάθε φορά με βάση την λήξη της ωφέλιμης ζωής του παγίου..

Οι υπεραξίες από την αναπροσαρμογή μεταφέρονται σε ειδικό λογαριασμό της καθαρής θέσης, σε λογαριασμό αποθεματικού (λογ/μος 41.50 <<Διαφορές Αναπροσαρμογής>>). Στην περίπτωση χρεωστικής υπεραξίας (ζημίας), συμψηφίζονται με το αποθεματικό αυτό ή εάν δεν υπάρχει μεταφέρονται σε χρέωση των αποτελεσμάτων της χρήσης (68.50 <<Προβλέψεις και ζημίες απομείωσης>>).

Σε περίπτωση πώλησης του παγίου το αποθεματικό που σχηματίστηκε από την υπεραξία λόγω αναπροσαρμογής (41.50 <<Διαφορές Αναπροσαρμογής>>) δεν μεταφέρεται στα αποτελέσματα αλλά στον λογαριασμό 42.00<<Αποτελέσματα εις νέον>>. Σε ότι αφορά το λογιστικό αποτέλεσμα της πώλησης του παγίου, αν αυτό είναι κέρδος μεταφέρεται σε πίστωση του λογαριασμού 75.51 <<Κέρδη από πώληση παγίων στοιχείων>>, ενώ αν είναι ζημία σε χρέωση του 64.50 <<Ζημίες-Απομειώσεις>>.

Σε ότι αφορά τις αποσβέσεις, τα ΔΛΠ έχουν μία εντελώς διαφορετική προσέγγιση σε σχέση με τον τρόπο που αυτές αντιμετωπίζονται από τα ΕΛΠ. Με το ΔΛΠ 16 τα πάγια αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους, αφού υπολογιστεί η επίδραση από τυχόν υπολειμματική αξία. Όλη αυτή η προσέγγιση αποτελεί εκτίμηση της διοίκησης. Επομένως η διοίκηση είναι στην ουσία αυτή που αποφασίζει την ωφέλιμη ζωή των παγίων της επιχείρησης. Μάλιστα η εκτίμηση αυτή μπορεί να αλλάξει με αποτέλεσμα, βέβαια να τροποποιείται και η διάρκεια της απόσβεσης ή ακόμα και να αλλάξει η μέθοδος της απόσβεσης.

Στην περίπτωση που κάποιο πάγιο αποφασιστεί από την διοίκηση να πωληθεί, τότε σύμφωνα με τα ΔΛΠ θα πρέπει να διαγραφεί από τις ενσώματες ακινητοποιήσεις και να παρακολουθείται σε ειδικό λογαριασμό μέχρι την πώλησή του. Κατά την διαδικασία αυτή σταματάει η απόσβεση του και στην περίπτωση που εκτιμάται ότι θα υπάρξουν απώλειες από την ρευστοποίησή του θα πρέπει να υποτιμηθεί η αξία του.

Μία ακόμη διαφορά σχετικά με τα πάγια έγκιται στον τρόπο που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις καθώς με τα ΔΛΠ, αρκεί να

αναφέρεται μόνο το αναπόσβεστο υπόλοιπο τους στον ισολογισμό χωρίς την αξία κτίσης και την αποσβεσμένη αξία τους όπως πρέπει να γίνεται με τα ΕΛΠ. Βέβαια το αναπόσβεστο υπόλοιπο αναλύεται λεπτομερώς στις Σημειώσεις.

Η εφαρμογή του ΔΛΠ 16 αλλάζει σημαντικά την εικόνα των ισολογισμών αλλά και των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα αυτών που είναι εντάσεως παγίων. Η αλλαγή αυτή οφείλεται κυρίως στη δυνατότητα αποτίμησης των παγίων σε εύλογες αξίες και συνεπώς στην εμφάνιση υπεραξίας, ενώ με τα ΕΛΠ τα πάγια παρουσιάζονται στο ιστορικό τους κόστος που πολλές φορές είναι πολύ μικρότερο της τρέχουσας αξίας τους. Ένας άλλος λόγος είναι ότι με τα ΔΛΠ κατά κανόνα η απόσβεση των παγίων γίνεται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που ορίζουν οι φορολογικοί συντελεστές σύμφωνα με τα ΕΛΠ. Αποτελέσματα αυτού είναι στο αρχικό στάδιο να παρουσιάζονται καλύτερα αποτελέσματα με τα ΔΛΠ, ενώ στην συνέχεια και για το διάστημα κατά το οποίο σύμφωνα με τα ΕΛΠ το πάγιο θα έχει αποσβεστεί πλήρως, η κατάσταση αντιστρέφεται και τα αποτελέσματα με τα ΔΛΠ είναι χειρότερα. Το δικαίωμα της αναπροσαρμογής που παρέχει το ΔΛΠ 16 ενδεχόμενα να κατευθύνει τις επιχειρήσεις σε ‘δημιουργική λογιστική’, καθώς οι επιχειρήσεις που θέλουν να παρουσιάσουν διογκωμένα κέρδη δεν θα επιλέξουν την μέθοδο της επανεκτίμησης ώστε οι αποσβέσεις με βάση το ιστορικό κόστος οι οποίες είναι μικρότερες να δώσουν μεγαλύτερα κέρδη ενώ οι επιχειρήσεις που επιθυμούν ‘ισχυρή’ εικόνα του ισολογισμού τους και χαμηλό δείκτη δανειακών επιβαρύνσεων θα επιλέξουν την μέθοδο της επανεκτίμησης.

2.2.4 Μισθώσεις

Παρόλο που η ανάπτυξη των συναλλαγών των χρηματοδοτικών μισθώσεων είναι φαινόμενο των τελευταίων δεκαετιών, τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα καθυστέρησαν να προσαρμοστούν στις σωστές λογιστικές πρακτικές αποτύπωσης αυτών. Με βάση το ελληνικό νομικό πλαίσιο χρηματοδοτικές μισθώσεις μπορούν να κάνουν μόνο συγκεκριμένες εταιρίες που έχουν λάβει την απαραίτητη άδεια. Οι εταιρίες αυτές ονομάζονται εταιρίες <<Leasing>> και αγοράζουν πάγια με σκοπό να τα μισθώσουν με χρηματοδοτική μίσθωση σε επιχειρήσεις. Οι εταιρίες

Leasing εμφανίζουν τα πάγια που μισθώνουν στις ενσώματες ακινητοποιήσεις, επειδή τα κατέχουν ακόμα, αποσβένοντάς τα κανονικά. Κάθε χρόνο εμφανίζουν στα έσοδά τους τα μισθώματα που λαμβάνουν από τις εταιρίες στις οποίες εκμίσθωσαν τα πάγια. Κατά την λήξη της συμβατικής περιόδου ο μισθωτής αποκτά την κυριότητα του παγίου καταβάλλοντας στην εταιρία Leasing ένα συμβολικό ποσό. Τότε το πάγιο διαγράφεται από τα βιβλία της εταιρίας Leasing, η οποία μεταφέρει στα έσοδα της και το συμβολικό ποσό για την μεταβίβαση της κυριότητας του παγίου.

Σε ότι αφορά τον μισθωτή, αυτός δεν καταχωρεί στα πάγια κανένα στοιχείο από αυτά που αποκτά με χρηματοδοτική μίσθωση. Επίσης καταχωρεί στα έξοδα του το μίσθωμα που καταβάλει, εκτός σε περίπτωση μίσθωσης ακινήτου που εξαιρείται το μέρος του μισθώματος που αφορά στο οικόπεδο του κτιρίου καθώς δεν αναγνωρίζεται φορολογικά και καταχωρείται <<στα έργα υπό εκτέλεση>>. Στο τέλος της μίσθωσης μπορεί να εμφανίσει το πάγιο στα βιβλία του αλλά με την αξία με την οποία το απέκτησε. Αν λοιπόν η περίοδος χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι πολύ μικρότερη από την ωφέλιμη ζωή του παγίου τότε η αξία με την οποία θα εμφανίζεται το πάγιο στα βιβλία του εκμισθωτή θα είναι πολύ μικρότερη από την τρέχουσα αξία του.

Η προσέγγιση των ΔΛΠ για τις μισθώσεις είναι πιο απλή και περισσότερο λειτουργική. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 ο μισθωτής καταχωρεί το μίσθιο στα δικά του πάγια από την πρώτη μέρα της μίσθωσης και όχι στο τέλος της μισθωτικής περιόδου όταν και θα το αποκτήσει με ένα συμβολικό ποσό. Τα ΔΛΠ θεωρούν την χρηματοδοτική μίσθωση σαν ένα μακροπρόθεσμο δάνειο για την αγορά του παγίου, κατά την διάρκεια του παγίου ο δανειστής παρακρατά την κυριότητα του παγίου ώστε να του προσφέρεται μία νόμιμη εξασφάλιση για την καταβολή των δόσεων από τον εκμισθωτή. Έτσι λοιπόν ο μισθωτής χρεώνει τις Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις και πιστώνει τις υποχρεώσεις για εξόφληση δανείου και πιο συγκεκριμένα τις υποχρεώσεις εξόφλησης των χρεολυσίων για το Leasing. Η υποχρέωση αυτή κατά την πρώτη μέρα της μίσθωσης είναι ίση με την αξία του παγίου.

Οποιαδήποτε άλλα έξοδα για την απόκτηση του παγίου, σύμφωνα με το ΔΛΠ.16 αυξάνουν την αξία του παγίου και αποσβένονται μαζί με το πάγιο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του. Στην συνέχεια θα παρακολουθήσει το πάγιο όπως και όλα τα υπόλοιπα πάγια του είτε στο κόστος είτε σε αξίες αναπροσαρμογής κάνοντας όλους τους χειρισμούς που χρειάζονται όπως και με τα υπόλοιπα πάγια του.

Ο μισθωτής κατά την διάρκεια της μίσθωσης θα πρέπει να καταβάλλει συγκεκριμένες δόσεις οι οποίες θα πρέπει να μεριστούν ίσα σε όλο το διάστημα της μίσθωσης. Κάθε δόση θα πρέπει να χωριστεί σε δύο στοιχεία. Στο στοιχείο που αφορά το χρεολύσιο, στην εξόφληση δηλαδή της αρχικής αξίας κτίσης και στο στοιχείο που αφορά τους τόκους ή άλλα χρηματοοικονομικά έξοδα.

Έτσι λοιπόν κάθε φορά που θα λογίζεται μίσθωμα για το πάγιο που έχει αποκτήσει μέσω Leasing το τμήμα που αφορά τους τόκους θα μεταφέρεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα ενώ το άλλο υπόλοιπο τμήμα θα μειώνει την υποχρέωση για χρεολύσια μέσω Leasing.

Σε ότι αφορά την εκμισθώτρια εταιρία, αυτή διαγράφει το πάγιο από τα βιβλία της από την ημέρα που παραδίδει αυτό στον μισθωτή, καθώς δεν της ανήκει πλέον. Εμφανίζει όμως στις απαιτήσεις της την αξία του παγίου που διέγραψε, χωρίζοντας και αυτή σε δύο τμήματα την απαίτηση αυτή. Το πρώτο τμήμα αφορά μακροπρόθεσμη απαίτηση ενώ το δεύτερο βραχυπρόθεσμη. Τα διάφορα έξοδα που αφορούν την μίσθωση μεταφέρονται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και επιβαρύνουν σταδιακά τα έξοδα της εταιρίας, στο διάστημα που θα εισπράξει τα αντίστοιχα έσοδα από τα μισθώματα.

Τα μισθώματα που εισπράττονται διαχωρίζονται και αυτά σε δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα αφορά την κάλυψη της απαίτησης και πιστώνει την απαίτηση από τον εκμισθωτή μειώνοντάς την. Το δεύτερο τμήμα αφορά τα χρηματοοικονομικά έξοδα που πιστώνονται στα αποτελέσματα.

Οι συνέπειες της εφαρμογής του ΔΛΠ 17 είναι εξαιρετικά σημαντικές. Εταιρίες με πολλά πάγια από χρηματοδοτικές μισθώσεις πλέον αυξάνουν σημαντικά την αξία των παγίων τους, αυξάνοντας όμως τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις τους. Επίσης μειώνονται τα λειτουργικά όμως αυξάνονται τα χρηματοοικονομικά τους έξοδα. Για τις εκμισθώτριες εταιρίες επίσης αλλάζει σημαντικά η εικόνα των οικονομικών τους καταστάσεων. Πλέον δεν εμφανίζουν τα πάγια τα οποία εκμισθώνουν με αποτέλεσμα να μειώνεται κατά πολύ η αξία αυτών. Αντί αυτού εμφανίζουν απαιτήσεις το μεγαλύτερο μέρος των οποίων είναι μακροπρόθεσμο. Επίσης πολύ σημαντικό είναι ότι πλέον δεν εμφανίζουν καθόλου αποσβέσεις για τα πάγια τα οποία εκμισθώνουν, με συνέπεια να παρουσιάζουν μεγαλύτερα αποτελέσματα. Ακόμη τα έσοδά τους τα οποία μέχρι τώρα εμφανίζονταν πολύ μεγάλα, καθώς περιελάμβαναν και τα χρεολύσια και τους τόκους, πλέον

συρρικνώνονται σημαντικά καθώς πλέον δεν περιλαμβάνουν τα χρεολύσια, τα οποία μειώνουν κατευθείαν την απαίτησή τους.

2.2.5 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Με βάση τα ΕΛΠ στον ισολογισμό εμφανίζονται δύο βασικές κατηγορίες άυλων περιουσιακών στοιχείων. Η μία αφορά τα έξοδα εγκατάστασης, δηλαδή τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν επειδή θεωρήθηκαν ότι αφορούν περισσότερες από μία χρήσεις και τα οποία αποσβένονται σε διάστημα από ένα έως πέντε έτη. Στην δεύτερη κατηγορία, τις <<ασώματες ακινητοποιήσεις>>, περιλαμβάνονται άυλα στοιχεία που αγοράστηκαν από την επιχείρηση και αποσβένονται είτε σε διάστημα πενταετίας είτε ανάλογα με την ωφέλιμη ζωή τους, όπως για παράδειγμα γίνεται με τα δικαιώματα.

Και για τις δύο αυτές κατηγορίες υπάρχει η υποχρέωση προβλέψεων, μείωση δηλαδή της αξίας τους σε περίπτωση απαξίωσής τους, όμως τα ΕΛΠ δεν επιτρέπουν αναπροσαρμογή της αξίας των στοιχείων αυτών. Τέλος υπάρχουν περιορισμοί σε ότι αφορά την διανομή μερίσματος αν τα ποσά που αφορούν τα στοιχεία αυτά είναι μεγάλα, λόγω των αμφιβολιών που υπάρχουν για το κατά πόσο τα άυλα στοιχεία αφορούν ενεργητικά στοιχεία, με την έννοια της δυνατότητας ρευστοποίησης τους.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 κάθε άυλο περιουσιακό στοιχείο πρέπει: i) να είναι αναγνωρίσιμο, επί της ουσίας να μπορεί να διαχωριστεί απλό την υπεραξία, δηλαδή τα μελλοντικά οφέλη του στοιχείου να μπορούν να πωληθούν, να δανεισθούν κλπ χωρίς να χρειάζεται να γίνει εκποίηση μελλοντικών οφελών από άλλα σχετικά στοιχεία του ενεργητικού, ii) να ελέγχεται από την επιχείρηση, δηλαδή η επιχείρηση να έχει την δυνατότητα αποκλεισμού τρίτων από τα οφέλη που προέρχονται από το άυλο στοιχείο, κάτι που συνήθως αποδεικνύεται από την κατοχή νόμιμων δικαιωμάτων, iii) να προσδοκούνται μελλοντικά οφέλη, είτε αυτά μπορεί να προέρχονται από την πώληση προϊόντων είτε από μείωση εξόδων ή άλλα οφέλη από τη χρήση του στοιχείου.

Με βάση τα ΔΛΠ δεν υπάρχουν έξοδα εγκατάστασης. Στην πραγματικότητα τα έξοδα αυτά μεταφέρονται σε άλλους λογαριασμούς. Για παράδειγμα έξοδα που αφορούν κάποιο πάγιο όπως π.χ. έξοδα συμβολαιογράφου ή έξοδα κεφαλαιοποίησης

τόκων ή συναλλαγματικών διαφορών, αυξάνουν κατευθείαν την αξία κτίσης του παγίου και αποσβένονται με βάση τους συντελεστές απόσβεσης των παγίων και όχι από ένα έως πέντε χρόνια. Επίσης τα έξοδα αύξηση κεφαλαίου μεταφέρονται κατευθείαν σε μείωση της καθαρής θέσης και όχι στα έξοδα εγκατάστασης.

Γενικά τα άυλα στοιχεία χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Στα άυλα στοιχεία που αποκτήθηκαν με αγορά από τρίτους και σε αυτά που δημιουργήθηκαν εσωτερικά της επιχείρησης. Αν και στην Ελλάδα η δεύτερη κατηγορία είναι σχετικά μικρή, στο εξωτερικό οι επιχειρήσεις επενδύουν σημαντικά ποσά στην έρευνα δημιουργώντας αρκετά άυλα στοιχεία.

Τα εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα στοιχεία είναι δύσκολο να αποτιμηθούν και πρέπει να πληρούνται αυστηρά κριτήρια του ΔΛΠ 38. Κάθε τέτοιο στοιχείο κανονικά έχει δύο φάσεις. Η μία φάση είναι αυτής της έρευνας ενώ η άλλη είναι η φάση της ανάπτυξης. Σε περίπτωση που δεν μπορούν να διαχωριστούν οι φάσεις αυτές θεωρείται ότι υπάρχει μόνο η φάση της Έρευνας.

Τα κόστη που αφορούν την έρευνα μεταφέρονται σε βάρος των αποτελεσμάτων στην χρονιά την οποία πραγματοποιούνται. Αφορά δηλαδή το κόστος της λειτουργίας της έρευνας και ανάπτυξης. Τα κόστη που αφορούν την ανάπτυξη μπορούν να κεφαλαιοποιούνται εφόσον πληρούν συγκεκριμένα και αυστηρά κριτήρια, τα οποία επανεξετάζονται σε κάθε ισολογισμό.

Τα άυλα στοιχεία αρχικά καταχωρούνται στο κόστος πλέον των διάφορων εξόδων που τα αφορούν και στην συνέχεια παρακολουθούνται είτε στο κόστος μείον τις αποσβέσεις μείον τις όποιες τυχούσες προβλέψεις είτε σε αξίες αναπροσαρμογής.

Για να εφαρμοστεί η μέθοδος της αναπροσαρμογής απαιτείται ενεργός αγορά, κάτι το οποίο είναι ασύνηθες στη χώρα μας εκτός από ορισμένες εξαιρέσεις (πχ άδειες ταξί, αλιευτικές άδειες κτλ). Στην περίπτωση που χρησιμοποιείται η μέθοδος αυτή δημιουργούνται αποθεματικά εύλογης αξίας όπως ακριβώς γίνεται και με τα άλλα πάγια που παρακολουθούνται σε εύλογες αξίες.

Σύμφωνα το ΔΛΠ 38 τα άυλα στοιχεία διαχωρίζονται με βάση την ωφέλιμη ζωή τους σε περιορισμένης διάρκειας και σε αόριστης διάρκειας. Τα μεν πρώτα αποσβένονται ενώ τα δεύτερα όχι, σε αντίθεση με τα ΕΛΠ όπου δεν υφίσταται τέτοιος διαχωρισμός και αποσβένονται όλα τα άυλα στοιχεία και μάλιστα στις περισσότερες περιπτώσεις όχι με βάση την ωφέλιμη ζωή τους αλλά μέσα σε μια πενταετία.

2.3 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών των Ελληνικών με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Πίνακας 3 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών των Συντασσόμενων Οικονομικών Καταστάσεων Ελληνικών με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Πίνακας Διάθεσης	Παρουσιάζει την διάθεση των αποτελεσμάτων χρήσης	Δεν υπάρχει, η διάθεση των αποτελεσμάτων προκύπτει μέσα από τη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	Δεν απαιτούν τη σύνταξη κατάστασης ταμειακών ροών. (Με απόφαση της επιτροπής κεφαλαιαγοράς από το 2011 οι εισηγμένες εταιρίες υποχρεούνται στην κατάρτιση πίνακα ταμειακών ροών)	Είναι υποχρεωτική η κατάρτιση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών (σε απλή και σε ενοποιημένη βάση)
Πίνακας μεταβολής καθαρής θέσης	Δεν απαιτείται. Ο πίνακας διάθεσης περιλαμβάνει μερικά από τα στοιχεία του πίνακα μεταβολών της καθαρής θέσης.	Είναι υποχρεωτική η κατάρτιση του πίνακα μεταβολών της καθαρής θέσης. Ο πίνακας αυτός εμφανίζει όλες τις μεταβολές που επήλθαν στα ίδια κεφάλαια της εταιρίας είτε κατά τη διάρκεια της χρήσης είτε στο τέλος της χρήσης μέσω της διανομής των αποτελεσμάτων.
Περιεχόμενο προσαρτήματος	Δεν είναι τόσο αναλυτικό όσο στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.	Τα Δ.Λ.Π. απαιτούν να περιλαμβάνονται στο προσάρτημα πολύ περισσότερες πληροφορίες από όσες απαιτεί η ελληνική νομοθεσία. Για παράδειγμα τα Δ.Λ.Π. απαιτούν την παροχή πληροφοριών μεταξύ άλλων, σχετικά με: ▪ Τις συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ΔΛΠ 24) ▪ Τη διαφορά μεθόδων αποτιμήσεως

		αποθεμάτων, όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος LIFO (ΔΛΠ 2) ▪ Το μισθωμένο με χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) εξοπλισμό και το χρονικό διαχωρισμό των μελλοντικών πληρωμών (ΔΛΠ 17) ▪ Στοιχεία κατά κλάδο δραστηριοτήτων ΔΛΠ 14) ▪ Το στόχο και την πολιτική για κάλυψη κινδύνου (hedging) ανά κατηγορία συναλλαγών (ΔΛΠ 32) ▪ Στοιχεία σχετικά με τον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή (ΔΛΠ 33) ▪ Στοιχεία σχετικά με μεταβολές μεταξύ ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων (όταν συντάσσονται τέτοιες) και ετησίων οικονομικών καταστάσεων (ΔΛΠ 34) ▪ Στοιχεία σχετικά με τις προβλέψεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις (ΔΛΠ 37)

2.3.1 Αντιμετώπιση Λογιστικών Γεγονότων

Οι λογιστικοί χειρισμοί που απαιτούνται από τα Δ.Λ.Π. για την απεικόνιση διαφόρων λογιστικών γεγονότων διαφέρουν από αυτούς που απαιτούνται από την Ελληνική Νομοθεσία. Οι διαφορές αυτές πολλές φορές σχετίζονται όχι με τις εφαρμοζόμενες λογιστικές αρχές για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων αλλά με φορολογικές διατάξεις οι οποίες επιδρούν ουσιαστικά στην σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Χαρακτηριστικά, αναφέρεται ο λογιστικός χειρισμός που προβλέπεται από την Ελληνική Φορολογική Νομοθεσία για την αποτίμηση των χρεογράφων.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι κυριότερες διαφορές μεταξύ των Ελληνικών και των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Οι διαφορές αυτές είναι ενδεικτικές και σε καμία περίπτωση δεν εξαντλούν το σύνολο των περιπτώσεων που ενδεχομένως να προκύψουν κατά την πρακτική εφαρμογή των Δ.Λ.Π..

2.3.2 Λογιστική Αποσβέσεων

Οι αποσβέσεις με βάση την Ελληνική Νομοθεσία υπολογίζονται με σταθερούς συντελεστές οι οποίοι θα πρέπει να εφαρμόζονται πάγια από την κάθε επιχείρηση. Με βάση τα Δ.Λ.Π. κάθε εταιρία θα πρέπει να εκτιμά την ωφέλιμη ζωή των περιουσιακών στοιχείων της και μάλιστα αυτή η εκτίμηση θα πρέπει να υπόκειται σε τακτικούς ελέγχους και εάν κριθεί απαραίτητο να αναπροσαρμόζεται.

2.3.3 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Με βάση την Ελληνική Νομοθεσία τα γήπεδα και τα κτίρια αναπροσαρμόζονται υποχρεωτικά με βάση τον Ν. 2064/1992 κάθε τέσσερα χρόνια και με τους συντελεστές που ορίζει ο νόμος. Αντίθετα, στα Δ.Λ.Π., η αναπροσαρμογή επιτρέπεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις για κάθε περιουσιακό στοιχείο, και ο

προσδιορισμός της αναπροσαρμοσμένης αξίας γίνεται όχι με σταθερούς συντελεστές αλλά κατόπιν εργασίας που εκτελείται από εξειδικευμένο εκτιμητή.

2.3.4 Έξοδα Πολυετούς Απόσβεσης-Δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης

Με βάση την Ελληνική Νομοθεσία, συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών καταχωρούνται στον ισολογισμό και όχι στα αποτελέσματα και αποσβένονται είτε άμεσα είτε σε πέντε χρόνια. Τα Δ.Λ.Π. θέτουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις προκειμένου αυτές οι δαπάνες να πληρούν τα κριτήρια για την καταχώρησή τους στον ισολογισμό. Για παράδειγμα οι δαπάνες έρευνας δεν καταχωρούνται σαν άυλο περιουσιακό στοιχείο ποτέ ενώ δαπάνες αναπτύξεως καταχωρούνται μόνο αν η επιχείρηση μπορεί να αποδείξει:

- Την τεχνική δυνατότητα ολοκλήρωσής του άυλου περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε να είναι διαθέσιμο προς χρήση ή πώληση
- Την πρόθεση της να ολοκληρώσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο και να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει αυτό
- Πως το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα δημιουργήσει πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Μεταξύ άλλων πραγμάτων η επιχείρηση πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη αγοράς για το προϊόν του άυλου περιουσιακού στοιχείου ή για το ίδιο το άυλο περιουσιακό στοιχείο αν πρόκειται να χρησιμοποιήσει εσωτερικώς.
- Τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων τεχνικών οικονομικών και άλλων πόρων για να ολοκληρώσει την ανάπτυξη και να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο.
- Την ικανότητα της να αποτιμά αξιόπιστα τις αποδοτέες δαπάνες στο άυλο περιουσιακό στοιχείο κατά τη διάρκεια της αναπτύξεώς του.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα έξοδα ίδρυσης δεν καταχωρούνται στον ισολογισμό.

2.3.5 Κεφαλαιοποίηση Τόκων και Συναλλαγματικές Διαφορές Κατασκευαστικής Περιόδου

Με βάση την Ελληνική Νομοθεσία, οι τόκοι και οι συναλλαγματικές διαφορές (έξοδα) που αφορούν δάνεια που έχουν ληφθεί για την κατασκευή ή απόκτηση ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου, καταχωρούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο και αποσβένονται, οι μεν τόκοι σε διάστημα έως και πέντε έτη, ενώ οι συναλλαγματικές διαφορές μέσα στην διάρκεια ισχύς του δανείου.

Στα Δ.Λ.Π. επιτρέπεται, ως εναλλακτική μέθοδο, οι δαπάνες αυτές να αποτελέσουν αυξητικό στοιχείο του κόστους και να αποσβεσθούν μέσα στην ωφέλιμη διάρκεια ζωής του παγίου.

2.3.6 Χρηματοδοτικές Μισθώσεις

Με βάση την Ελληνική Νομοθεσία οι μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων είτε πρόκειται για χρηματοδοτικές είτε για λειτουργικές, δεν απεικονίζονται στον ισολογισμό του μισθωτή, αντίθετα παραμένουν και απεικονίζονται στον ισολογισμό του εκμισθωτή. Το ετήσιο μίσθωμα λογίζεται συνολικά ως δαπάνη για τον μισθωτή και ως έσοδο για τον εκμισθωτή.

Τα Δ.Λ.Π. κάνουν διάκριση των μισθώσεων σε χρηματοδοτικές και σε λειτουργικές και απαιτούν οι χρηματοδοτικές να καταχωρούνται, για τον μεν μισθωτή ως αγορασθέντα πάγια, για τον δε εκμισθωτή ως πώληση παγίων.

2.3.7 Αναβαλλόμενες Φορολογικές Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις

Με βάση την Ελληνική Νομοθεσία στις οικονομικές καταστάσεις απεικονίζονται μόνο οι φόροι οι οποίοι υπολογίζονται με βάση τις διατάξεις της Ελληνικής Φορολογικής Νομοθεσίας.

Τα Δ.Λ.Π. απαιτούν ο κάθε φόρος εισοδήματος να αντιμετωπίζεται ως δαπάνη, και ως τέτοια θα πρέπει να συσχετίζονται με τις συναλλαγές τι οποίες αφορά. Έτσι οι υποχρεώσεις από τις τρέχουσες χρονικές λογιστικές διαφορές θα πρέπει να υπολογίζονται και να εμφανίζονται είτε ως μελλοντικές υποχρεώσεις πληρωτέων φόρων είτε ως απαιτήσεις αντιπροσωπεύοντας προπληρωμές φόρων.

Πίνακας 4 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών στους Λογαριασμούς του Ισολογισμού Ανάμεσα σε ΔΛΠ και ΕΛΠ

Λογαριασμοί- Κονδύλια	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα [Κ.Ν. 2190 & Ε.Γ.Λ.Σ.]	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Έξοδα ίδρυσης & πρώτης εγκατάστασης και λοιπά έξοδα εγκατάστασης Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	Καταχωρούνται στο ενεργητικό και αποσβένονται εφάπαξ ή ισόποσα μέσα σε μία πενταετία. Δεν γίνεται διαχωρισμός μεταξύ εξόδων ερευνών και ανάπτυξης. Όλες οι δαπάνες, εφόσον οδηγούν στην απόκτηση άυλου στοιχείου, παγιοποιούνται.	Καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Τα έξοδα ερευνών καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Τα έξοδα ανάπτυξης καταχωρούνται υπό προϋποθέσεις ως άυλα στοιχεία.
Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	Καταχωρούνται στον λογ. 16 και αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα μέσα σε μία πενταετία.	Οι τόκοι δανεισμού ενός μη άμεσα εκμεταλλεύσιμου παγίου κεφαλαιοποιούνται στην αξία του παγίου.
Υπεραξία	Αποσβένεται είτε εφάπαξ είτε ισόποσα σε μια πενταετία.	Δεν αποσβένεται, αλλά υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης.
Συναλλαγματικές διαφορές	Καταχωρούνται είτε στο ενεργητικό στα έξοδα πολυετούς	Καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

	απόσβεσης είτε στο παθητικό στις προβλέψεις. Με τον νόμο 3460/2006 οι διαφορές από την αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών μέσων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.	
Αποτίμηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος. Αναπροσαρμογή ακινήτων στην αξία τους γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια με βάση τις διατάξεις του Ν. 2065/92 μόνο για τα παραπάνω ενσώματα πάγια στοιχεία.	Η αρχική καταχώρηση γίνεται στο κόστος. Μεταγενέστερα η Διοίκηση μπορεί να τα αποτιμήσει είτε στο κόστος είτε στην εύλογη αξία.
	Κριτήριο για την καταχώρηση ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η απόκτηση της κυριότητας τους.	Κριτήριο για την καταχώρηση ενός περιουσιακού στοιχείου είναι: α) τα οφέλη από την χρήση του παγίου να εισρεύσουν στην εταιρία και β) το κόστος του να μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα.
	Κάποια έξοδα κατά την απόκτηση καταχωρούνται στα έξοδα πολυετούς απόσβεσης	Όλα τα έξοδα που απαιτούνται για την απόκτηση του παγίου καταχωρούνται σ' αυτό.
	Σε περίπτωση μόνιμης υποτίμησης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, η αποτίμηση γίνεται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσης και τρέχουσας αξίας.	Αν ένα πάγιο αποτιμηθεί στην αξία κτήσης θα πρέπει να γίνει έλεγχος απομείωσης της αξίας. Η αποτίμηση γίνεται στην χαμηλότερη μεταξύ της αξία κτήσης και της μεγαλύτερης από τις παρακάτω δυο: αξία χρήσης και ρευστοποιήσιμη αξία
	Η απόσβεση γίνεται με συντελεστές απόσβεσης που	Ο συντελεστής απόσβεσης επιλέγεται από τη Διοίκηση της

	καθορίζονται από τον νόμο (Π.Δ. 299/2003)	εταιρίας
Leasing- Αποσβέσεις ακινητοποιήσεων	Τα ακίνητα με χρηματοδοτική μίσθωση καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία του εκμισθωτή	Τα ακίνητα με χρηματοδοτική μίσθωση καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία του μισθωτή
	Οι επιχορηγήσεις εμφανίζονται στα Ίδια Κεφάλαια και αποσβένονται ανάλογα με τον ρυθμό απόσβεσης του παγίου στοιχείου	Οι επιχορηγήσεις των παγίων στοιχείων μπορεί να εμφανιστούν είτε αφαιρετικά της αξίας του επιχορηγούμενου παγίου στοιχείου είτε ως έσοδο επομένων χρήσεων
	Τα κατεχόμενα πάγια (ενσώματα, ασώματα, συμμετοχές) με σκοπό να πωληθούν στο άμεσο μέλλον αποτιμώνται όπως όλα τα πάγια στην κτήση τους	Τα κατεχόμενα πάγια με σκοπό να πωληθούν στο άμεσο μέλλον αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ αξίας κτήσης και ρευστοποιήσιμης αξίας και εμφανίζονται διακεκριμένα στο κυκλοφορούν ενεργητικό
	Σύμφωνα με το ΠΔ 100/1998 είναι υποχρεωτικό για κάθε επιχείρηση να πραγματοποιεί ετήσιες αποσβέσεις σύμφωνα με τους οριζόμενους συντελεστές. Σε περίπτωση που χρησιμοποιηθούν ανώτεροι συντελεστές η επιχείρηση δεν μπορεί να εκπέσει τις πρόσθετες αποσβέσεις ενώ σε περίπτωση χρήσης χαμηλότερων συντελεστών χάνει το δικαίωμα έκπτωσης των υπολοίπων αποσβέσεων σε μελλοντικές χρήσεις.	Η κάθε επιχείρηση αποφασίζει το συντελεστή απόσβεσης που ανταποκρίνεται στη χρήση των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Επιλογή του συντελεστή εξαρτάται από την ωφέλιμη ζωή του παγίου.

Αποσβέσεις εξόδων πολυετούς απόσβεσης	Ισόποσα και τμηματικά εντός 5ετίας	Τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης θα πρέπει να αποσβένονται εντός χρονικής περιόδου που αντικατοπτρίζει την πραγματική ωφέλεια που έχουν για την επιχείρηση, ανάλογα με το είδος του οφέλους που έχει η επιχείρηση από αυτές τις δαπάνες και την περίοδο στην οποία αντιστοιχεί αυτό το όφελος.
Αξία κτήσης περιουσιακών στοιχείων	Στην αξία κτήσης δεν λαμβάνονται υπόψη η διαχρονική αξία του χρήματος	Στην αξία κτήσης λαμβάνεται υπόψη η διαχρονική αξία του χρήματος
Επενδύσεις σε ακίνητα	Δεν προβλέπονται διατάξεις πλην των φορολογικών διατάξεων του αρ. 28, παρ.3 του Ν.2238/94 για επιχειρήσεις αγοροπωλησίας ακινήτων	Πρόκειται για τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα και μη αποθέματα μιας εταιρίας. Αποτιμώνται είτε στο κόστος είτε στην εύλογη αξία
Συμμετοχές	Αρχική αποτίμηση: στο κόστος. Μεταγενέστερη αποτίμηση: στην χαμηλότερη αξία μεταξύ αξίας κτήσης και τρέχουσας αξίας	Αρχική αποτίμηση: στο κόστος. Μεταγενέστερη αποτίμηση: μη εισηγμένες: στο κόστος. Εισηγμένες: στην εύλογη αξία. Το αποτέλεσμα της αποτίμησης στην εύλογη αξία καταχωρείται στα Ίδια Κεφάλαια. Για τις διαφορές όμως που έχουν καταχωρηθεί στα Ίδια Κεφάλαια και υπάρχει αντικειμενική απόδειξη (έχουν αποκτήσει μονιμότερο χαρακτήρα), μεταφέρονται από τα Ίδια Κεφάλαια στα Αποτελέσματα Χρήσης.

Αποθέματα	Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με τις μεθόδους FIFO, LIFO, Μ.Σ.Κ., Πρότυπο κόστος, κλπ.	Η τιμή κτήσης προσδιορίζεται με της μεθόδους FIFO και Μ.Σ.Κ.
	Όλα τα αποθέματα αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο	Αποθέματα με ίδια χρήση και φύση μπορούν να τύχουν ομοειδή αποτίμηση, διαφορετική από τα υπόλοιπα αποθέματα
	Επί υποτίμησης αποθέματος, η αξία αποτίμησης συνιστά πλέον την νέα αξία κτήσης	Σε περίπτωση υποτίμησης, μεταγενέστερα επιτρέπεται η αναστροφή της υποτίμησης
	Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζεται ο κανόνας αποτίμησης της κατ' είδος χαμηλότερης τιμής	Οι πρώτες ύλες και τα υλικά ενός προϊόντος, δεν μπορούν να υποτιμηθούν (όταν η ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη της αξίας κτήσης), αν το συγκεκριμένο προϊόν που θα προκύψει από αυτές τις πρώτες ύλες και υλικά αναμένεται να πωληθεί στο κόστος ή πάνω απ' αυτό.
	Δεν κοστολογούνται τόκοι	Κοστολογούνται τόκοι υπό προϋποθέσεις
Χρεόγραφα	Η αποτίμηση γίνεται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ αξία κτήσης και τρέχουσας αξίας. Για τις εισηγμένες μετοχές η τρέχουσα τιμή είναι η Μ.Ο. του Δεκεμβρίου. Το αποτέλεσμα της αποτίμησης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης. Για τις εισηγμένες εταιρίες επιτρέπεται η πάγια αποτίμηση των μετοχών τους στις τρέχουσες	Η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία. Το αποτέλεσμα της προσαρμογής καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης. Ως εύλογη αξία για μια εισηγμένη μετοχή λαμβάνεται υπόψη η τιμή της 31.12 κάθε έτους.

	αξίες και η καταχώρηση των διαφορών κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια. Με τον Ν. 3460/2006 δίνεται η δυνατότητα οι μετοχές, οι ομολογίες και τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων να αποτιμώνται πάγια στην εύλογη αξία.	
Ίδιες μετοχές	Οι ίδιες μετοχές καταχωρούνται στο ενεργητικό και παράλληλα σχηματίζεται ισόποσο φορολογημένο αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια. Το αποτέλεσμα από την αγοροπωλησία μετοχών καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.	Οι ίδιες μετοχές εμφανίζονται αφαιρετικά των ίδιων κεφαλαίων και το αποτέλεσμα των αγοραπωλησιών καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια.
Μερίσματα	Τα μερίσματα εμφανίζονται ως υποχρέωση κατά την 31.12 κάθε έτους.	Τα μερίσματα εμφανίζονται ως υποχρέωση από την εταιρία όταν εγκριθούν προς διανομή από το αρμόδιο όργανο της εταιρίας.
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	Ο υπολογισμός της πρόβλεψης γίνεται με βάση τις διατάξεις του Ν. 2112/20 και του Ν. 2190/20.	Ο υπολογισμός τη πρόβλεψης γίνεται με βάση αναλογιστική μελέτη.
Πρόβλεψη	Η πρόβλεψη αφορά αβέβαιο γεγονός, αβέβαιο χρόνο και αβέβαιο ποσό.	Η πρόβλεψη αφορά βέβαιο γεγονός, με αβέβαιο το ποσό και τον χρόνο. Το αβέβαιο γεγονός ονομάζεται ενδεχόμενη υποχρέωση και δεν λογιστικοποιείται παρά μόνο γνωστοποιείται.
Φόρος εισοδήματος	Ο φόρος εμφανίζεται στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων αφαιρετικά των	Ο φόρος εισοδήματος είναι έξοδα για την επιχείρηση και καταχωρείται στα αποτελέσματα

	αποτελεσμάτων προς διάθεση	χρήσης
	Οι φόροι που καταλογίζονται από έλεγχο προηγούμενων χρήσεων καταχωρούνται αφαιρετικά διάθεσης αποτελεσμάτων και εμφανίζονται στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων	Οι φόροι που καταλογίζονται από έλεγχο προηγούμενων χρήσεων είναι έξοδο για την επιχείρηση και καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης
	Δεν προβλέπεται η λογιστική παρακολούθηση των αναβαλλόμενων φορολογικά υποχρεώσεων και απαιτήσεων. Υπάρχει σχετική αναφορά από τον 2190/20 μόνο για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.	Προβλέπεται η λογιστική παρακολούθηση των αναβαλλόμενων φορολογικά υποχρεώσεων και απαιτήσεων. Γίνεται λογιστική απεικόνιση του φορολογικού οφέλους από μεταφερόμενες ζημίες εις νέο.
Συμβάσεις κατασκευής έργων	Εφαρμόζεται η μέθοδος της τμηματικής περαίωσης.	Εφαρμόζεται η μέθοδος της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης
Έσοδα	Η καταχώρηση γίνεται από την στιγμή που έχει πραγματοποιηθεί η πώληση (εξαγωγή εμπορεύματος από αποθήκη, ολοκλήρωση παροχής τη υπηρεσίας).	Το έσοδο καταχωρείται όταν πληρούνται όλοι σωρευτικά οι παρακάτω όροι: α) ο πωλητής έχει μεταβιβάσει τους ουσιαστικούς κινδύνους και οφέλη, β) ο πωλητής παύει να αναμειγνύεται στην διαχείριση των πωληθέντων και δεν διατηρεί πραγματικό έλεγχο, γ) αξιόπιστη εκτίμηση κόστους και εσόδου, δ) τα οφέλη από την πώληση α εισρεύσουν στον πωλητή.
Έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα	Προβλέπεται η καταχώρηση τους στα αποτελέσματα χρήσης και η ξεχωριστή εμφάνιση	Δεν προβλέπεται ο χαρακτηρισμός
Κέρδη ανά μετοχή	Δεν προβλέπεται	Εμφανίζεται στην κατάσταση

		αποτελεσμάτων χρήσης
Αποπληθωρισμός	Δεν προβλέπεται	Πρέπει να γίνεται αποπληθωρισμός σε ισολογισμούς επιχειρήσεων που εδρεύουν σε υπερπληθωριστικές οικονομίες
Χρόνος ενοποίησης εταιριών	Η ενοποίηση γίνεται όταν η μητρική εκπληρώσει τα αριθμητικά κριτήρια του νόμου.	Κριτήριο για την ενοποίηση είναι η ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου.
Διαφορά ενοποίησης (χρεωστική)	Καταχωρείται είτε στο ενεργητικό και αποσβένεται ισόποσα μέσα σε μία πενταετία είτε αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων είτε σε στην αξία των παγίων που δημιουργούν αυτήν την υπεραξία.	Καταχωρείται στο ενεργητικό και υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας της.
Διαφορά ενοποίησης (πιστωτική)	Καταχωρείται στα Ίδια Κεφάλαια	Καταχωρείται στα Αποτελέσματα Χρήσης
Δικαιώματα Τρίτων	Είναι στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων	Εμφανίζονται διακεκριμένα εντός της Καθαρής Θέσης των μετόχων
Δομή οικονομικών καταστάσεων	1) Ισολογισμός 2) Αποτελέσματα χρήσης 3) Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων Για τις εταιρίες που ενοποιούνται υπάρχει υποχρέωση για σύνταξη και α) Πίνακα μεταβολών ιδίων κεφαλαίων, β) Πίνακα ταμειακών ροών.	1) Ισολογισμός 2) Αποτελέσματα χρήσης 3) Πίνακας μεταβολών ιδίων κεφαλαίων 4) Ταμιακές ροές 5) Σημειώσεις

Λογιστικές εκτιμήσεις	Η αποτίμηση όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων καθορίζεται από τον νόμο.	Οι αποτιμήσεις των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων γίνονται με βάση τις εκτιμήσεις της Διοίκησης
Αλλαγή στις λογιστικές εκτιμήσεις και διόρθωση λαθών	Δεν προβλέπεται η αλλαγή λογιστικής μεθόδου. Σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. απαιτείται σχετική άδεια από αρμόδια αρχή.	Το Δ.Λ.Π. Νο 8 επιτρέπει τη διόρθωση βασικών λαθών και την αλλαγή λογιστικών εκτιμήσεων και αρχών.
Πληροφορίες ανά τομέα	Δεν προβλέπεται	Απαιτούνται αναλυτικά οικονομικά στοιχεία ανά τομέα δραστηριότητας.

2.3.8 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σχετικά με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρ' όλο που η ελληνική νομοθεσία έχει αρκετές διαφορές, όπως αυτές που παρουσιάζονται κατώτερο, εμφανίζει και αρκετά σημεία συμφωνίας.

Τα κυριότερα σημεία πλήρους ή σχεδόν πλήρους συμφωνίας, είναι τα σχετιζόμενα με:

- Τις προϋποθέσεις ύπαρξης σχέσης μητρικής-θυγατρικής και συγγενούς επιχείρησης
- Τις προϋποθέσεις ύπαρξης κάθετου ή οριζόντιου ομίλου επιχειρήσεων
- Τις περιπτώσεις που θυγατρικές εταιρίες μπορεί να μην περιληφθούν ή δεν πρέπει να περιληφθούν στην ενοποίηση
- Τον τρόπο υπολογισμού των δικαιωμάτων μειοψηφίας, και τρόπο απάλειψης των διεταιρικών υπολοίπων

Τα σημεία διαφοροποίησης διακρίνονται σε αυτά που αφορούν γενικότερες διαφορές σε επίπεδο ατομικών οικονομικών καταστάσεων των εταιριών (π.χ. υπολογισμός φόρων μελλοντικών χρήσεων- αναβαλλόμενα φόροι (deferred taxes)- εύρος και λεπτομέρεια πληροφοριών που παρέχονται στο προσάρτημα κ.λπ.) και σε αυτά που παρουσιάζονται κατώτερο:

Πίνακας 5 Συνοπτική Παρουσίαση των Διαφορών Στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Ανάμεσα στα ΔΛΠ και ΕΛΠ

	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Ενοποιημένος Πίνακας Διάθεσης Αποτελεσμάτων	Προκύπτει από τον Ν. 2190/1920 ότι ενώ οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν και να περιλαμβάνουν Πίνακα Διάθεσης στις ατομικές τους οικονομικές καταστάσεις, δεν υπάρχει η υποχρέωση αυτή σε ενοποιημένο επίπεδο.	Δεν υπάρχει υποχρέωση για κατάρτιση Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων σε ατομικό ή ενοποιημένο επίπεδο. Προβλέπεται όμως η κατάρτιση Πίνακα Μεταβολών της Καθαρής Θέσης, ο οποίος όμως περιλαμβάνει και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον Πίνακα Διαθέσεως Αποτελεσμάτων
Διαφορές Ενοποίησης	Α) αποσβένονται, είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα, σε περισσότερες από μία χρήσεις, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνουν τα πέντε έτη, και Β) παρέχεται η ευχέρεια της άμεσης και εμφανούς αφαίρεσης του απευθείας από τα αποθεματικά του ενοποιημένου ισολογισμού.	Το ΔΛΠ 22 παρ.4, στο οποίο παραπέμπει το ΔΛΠ 27 παρ. 15α, αναφέρει ότι απόσβεση της υπεραξίας αυτής δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 20 έτη και το ίδιο ΔΛΠ 22 στην παρ. 54 αναφέρει ότι η χρονική διάρκεια στην οποία γίνεται η απόσβεση καθώς και η μέθοδος υπολογισμού της απόσβεσης επανεκτιμώνται τουλάχιστον στο τέλος κάθε χρήσης.
Δικαιώματα Μειοψηφίας α) των ιδίων κεφαλαίων β) των αποτελεσμάτων της χρήσεως ή της περιόδου	Αναφέρουν ότι τα πρώτα από αυτά εμφανίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό σε ιδιαίτερο κονδύλι με τον τίτλο «δικαιώματα μειοψηφίας» στην κατηγορία «ιδία κεφάλαια» και ότι τα δεύτερα από αυτά εμφανίζονται στο τέλος του ενοποιημένου λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως σε ιδιαίτερο κονδύλι με τον τίτλο «αναλογία μετοχών ή μεριδίων μειοψηφίας».	Αναφέρουν ότι τα δικαιώματα της μειοψηφίας επί των ιδίων κεφαλαίων παρουσιάζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ξεχωριστά από τις υποχρεώσεις και από τα ίδια κεφάλαια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μία από τις πιο διαδεδομένες αλλά και χρήσιμες μεθόδους της χρηματοοικονομικής ανάλυσης. Οι αριθμοδείκτες αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο στην ερμηνεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Λέγοντας αριθμοδείκτης, εννοούμε την απλή σχέση ενός κονδυλίου τους ισολογισμού ή κάποιας άλλης λογιστικής κατάστασης ως προς ένα άλλο και εκφράζεται μέσα από μία απλή μαθηματική μορφή.

Ο αριθμός των αριθμοδεικτών που χρησιμοποιούνται είναι πάρα πολύ μεγάλος. Ανάλογα με το είδος και τους σκοπούς της ανάλυσης επιλέγονται οι κατάλληλοι δείκτες.

Η πλέον διαδεδομένη ομαδοποίηση τους βάσει της πληροφόρησης της οποίας παρέχουν περιλαμβάνει τις ακόλουθες πέντε κατηγορίες :

- **Αριθμοδείκτες Ρευστότητας**

Η ρευστότητα μετρά την ικανότητα μιας επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις πληρωμών.

- **Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας**

Χρησιμοποιούνται προκειμένου να μετρηθεί ο βαθμός αποτελεσματικότητας μιας επιχειρήσεως στη χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, κατά πόσο δηλαδή γίνεται ή όχι χρησιμοποίηση αυτών.

- **Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας**
Μετρούν την αποδοτικότητα της επιχείρησης, την δυναμικότητα των κερδών καθώς και την ικανότητα της διοίκησης.
- **Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων**
Μέσω των συγκεκριμένων αριθμοδεικτών εκτιμάται η μακροχρόνια ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και ο βαθμός προστασίας που απολαμβάνουν οι πιστωτές της
- **Αριθμοδείκτες Επενδύσεων**
Δείχνουν κατά πόσο η τρέχουσα αξία μιας μετοχής ανταποκρίνεται στα πραγματικά οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης.

3.1 Πλεονεκτήματα της Χρήσης των Αριθμοδεικτών

Τα κύρια πλεονεκτήματα της χρήσης των αριθμοδεικτών στην χρηματοοικονομική ανάλυση είναι :

- Μετατρέπουν τα πολύπλοκα στοιχεία σε χρήσιμες και ευκολονόητες πληροφορίες.
- Απλοποιούν το πλήθος των πληροφοριών που είναι συγκεντρωμένο στις οικονομικές καταστάσεις.
- Παρέχουν μία τυποποιημένη μέθοδο με την οποία μπορούν να συγκριθούν μεταξύ τους ομοειδείς και μη επιχειρήσεις ή διαφορετικά τμήματα της ίδιας επιχείρησης.
- Δείχνουν πέρα από τους απόλυτους αριθμούς το πόσο καλό είναι το κέρδος μιας επιχείρησης, δηλαδή πόσο αποτελεσματικά δρα η επιχείρηση.
- Μπορούν να αποκαλύψουν τάσεις σε συγκεκριμένους κλάδους.
- Βοηθούν τους αναλυτές να αξιολογούν τα δυνατά και αδύνατα σημεία των επιχειρήσεων αλλά ολόκληρων των κλάδων.

- Παρέχουν καθοδήγηση και ανατροφοδότηση κατά την δημιουργία και επανασχεδιασμό των επιχειρηματικών σχεδίων.
- Βοηθούν ώστε να προσδιοριστούν οι τάσεις, που χρησιμοποιούνται στον σχεδιασμό και στην πρόβλεψη για το μέλλον της επιχείρησης.
- Επιτρέπουν την σύγκριση της επίδοσης της εταιρίας με τις επιδόσεις της τα προηγούμενα χρόνια.
- Βοηθούν στην πρόωρη πρόβλεψη του χρηματοοικονομικού κινδύνου και στην πρόβλεψη του κινδύνου της μετοχής, <<beta>>.
- Χρησιμοποιούνται ως ένα εργαλείο προϋπολογισμού των αποτελεσμάτων.

3.2 Μειονεκτήματα της Χρήσης των Αριθμοδεικτών

Οι αριθμοί δεν ψεύδονται. Αλλά μερικές φορές καλύβουν την αλήθεια. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες μπορεί να δώσουν πολύτιμες πληροφορίες, αλλά θα πρέπει να ερμηνεύονται με προσοχή. Ορισμένα από τα μειονεκτήματα και τους περιορισμούς στην χρήση των αριθμοδεικτών αναφέρονται παρακάτω.

- Δεν αποκαλύπτουν άλλες βασικές πληροφορίες, όπως πιθανές αλλαγές λόγω μιας συγχώνευσης που έχει δημοσιεύσει η εταιρία.
- Για την απόκτηση σχετικά με την εικόνα της ολιστικής σταθερότητας της επιχείρησης απαιτείται η αξιολόγηση πολλών αριθμοδεικτών καθώς μεμονωμένοι οι αριθμοδείκτες ίσως να μην δείξουν την πραγματική εικόνα.
- Επηρεάζονται ανάλογα με τις λογιστικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται ή από την δημιουργική λογιστική, με αποτέλεσμα να είναι παραπλανητικοί.
- Οι διάφορες κατηγορίες αριθμοδεικτών θεωρούνται από πολλούς ασύνδετες και ανεξάρτητες μεταξύ τους κάτι που φυσικά δεν ισχύει.
- Οι διαφορετικές βιομηχανίες έχουν και διαφορετικά σημεία αναφοράς. Για παράδειγμα οι εταιρίες τροφίμων έχουν μεγάλη κυκλοφοριακή ταχύτητα και Μικρο περιθώριο κέρδους, ενώ το αντίθετο συμβαίνει στις εταιρίες εμπορίας πολύτιμων λίθων.

- Οι ιστορικές αποδόσεις δεν αποτελούν ακριβές ενδείξεις για την μελλοντική επιτυχία της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να αναζητούνται πληροφορίες και εκτός των οικονομικών καταστάσεων, όπως από περιοδικά, εφημερίδες, στατιστικά στοιχεία της κυβέρνησης κ.α.
- Αγνοούν την ποιοτική άποψη
- Διαστρεβλώνονται συνήθως από τον πληθωρισμό
- Τα υπόλοιπα των λογαριασμών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των στατικών δεικτών, ίσως στο τέλος της χρήσης να έχουν αυξηθεί ή μειωθεί λόγω εποχιακών παραγόντων, οπότε να μην δείχνουν την πραγματική εικόνα της επιχείρησης.
- Ίσως να μην δώσουν σωστά αποτελέσματα στην σύγκριση εταιριών που χρησιμοποιούν διαφορετικές λογιστικές μεθόδους ή που ανήκουν γενικά σε διαφορετικούς κλάδους.
- Συνήθως δείχνουν το αποτέλεσμα χωρίς να προσδιορίζουν την αιτία που το προκάλεσε.
- Βασίζονται στα λογιστικά βιβλία, οπότε είτε χρησιμοποιείται το ιστορικό κόστος είτε εκτιμήσεις για την εύλογη αξία των στοιχείων, ίσως να μην αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα πραγματικότητα της επιχείρησης.
- Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην συσχέτιση των μεγεθών για τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών. Δηλαδή θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ένα αριθμοδείκτη για την συσχέτιση των αποσβέσεων με τους προμηθευτές, όμως τι νόημα θα είχαν οι πληροφορίες που θα αντλούσαμε από αυτόν;
- Κάποιοι δείκτες ίσως να δώσουν ακραίες τιμές, οπότε θα ήταν φρονιμότερο να μην ληφθούν υπόψη στην ανάλυση.
- Θα πρέπει πολλές φορές για την εξαγωγή σωστού αποτελέσματος τα υπόλοιπα των λογαριασμών να αναμορφωθούν ανάλογα με την έκθεση ελέγχου που συνοδεύει τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

3.3 Τρόποι Χρησιμοποίησης των Αριθμοδεικτών

Ανάλογα με τους σκοπούς της ανάλυσης, όπως έχει ήδη αναφερθεί, χρησιμοποιούνται και οι ανάλογοι αριθμοδείκτες. Για να εξετάσουμε τον τρόπο που οι αριθμοδείκτες χρησιμοποιούνται από τους διάφορους αναλυτές, θα ήταν καλό να κατηγοριοποιήσουμε τους σκοπούς αυτούς.

Γενικότερα μέσω των διάφορων δεικτών μπορούμε :

- i. Να διαγνώσουμε αρκετά ενδιαφέροντα σημεία γύρω από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εταιρίας, όπως για παράδειγμα τον βαθμό παγιοποίησης της, το ύψος των αποθεμάτων της, την κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων της, το ύψος του περιθωρίου κέρδους της, κτλ.
- ii. Να συγκρίνουμε τα παραπάνω χαρακτηριστικά με αυτά των άλλων εταιριών του κλάδου με σκοπό οι διαφορές να μας οδηγήσουν στα σημεία υπεροχής ή υστέρησης καθώς και στις απαιτούμενες ενέργειες για την βελτίωση των αδυναμιών.
- iii. Να υπολογίσουμε με σχετική ακρίβεια τις χρηματοδοτικές ανάγκες και τα κέρδη σε κάθε προβλεπόμενη μεταβολή των πωλήσεων.
- iv. Να αξιολογήσουμε την ελκυστικότητα της μετοχής μέσω της σύγκρισης των επιδόσεων της επιχείρησης με την χρηματιστηριακή της αξία.

Παρακάτω παρατείνονται οι σημαντικότεροι δείκτες ανά κατηγορία και οι συνήθεις τρόποι χρησιμοποίησής τους :

Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας

Οι αριθμοδείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται πρωτίστως από την διοίκηση της οικονομικής μονάδας για να δείξουν το πόσο αποτελεσματικά αυτή διοικεί την επιχείρηση. Επίσης χρησιμοποιούνται ώστε να διαπιστωθεί αν είναι σωστή η

περεταίρω δέσμευση των επενδυθέντων κεφαλαίων. Οι δείκτες αυτοί είναι δύο ειδών:
i) σε σχέση με τις πωλήσεις, ii) σε σχέση με τον επενδυθέν κεφάλαιο.

Δείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους

(Μεικτά Κέρδη Εκμετάλλευσης / Πωλήσεις)

Αποτελεί ένα μέτρο αξιολόγησης της αποδοτικότητας της επιχείρησης.

Δείχνει την λειτουργική αποτελεσματικότητα και την πολιτική των τιμών της επιχείρησης.

Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός, τόσο πιο εύκολα αντιμετωπίζει η επιχείρηση μία αύξηση του κόστους.

Ένας υψηλός δείκτης μεικτού κέρδους δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να επιτυγχάνει φθηνές αγορές και να πωλεί σε υψηλές τιμές.

Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους

(ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ*100/ ΠΩΛΗΣΕΙΣ)

Ο δείκτης αυτός δείχνει την συνετή διαχείριση και οργάνωση από πλευράς της διοίκησης.

Αν για παράδειγμα ο δείκτης αυτός είναι 20% τότε για κάθε εμπορεύματα αξίας 100 ευρώ που πουλά η επιχείρηση κερδίζει τελικά 20 ευρώ.

Με βάση τον δείκτη αυτό μπορούμε να υπολογίσουμε την αύξηση στα κέρδη που θα επιφέρει για παράδειγμα μία διαφημιστική καμπάνια. Αν λοιπόν ένα κονδύλι διαφήμισης αξίας 1000 ευρώ, αποδώσει σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της διοίκησης marketing αύξηση στην αξία των πωλούμενων μονάδων κατά 1000 τότε η καμπάνια θα προκρινόταν καθώς η αύξηση αυτή θα επέφερε $10000 * 0,2 = 2000$ ευρώ ποσό μεγαλύτερο των εξόδων διαφήμισης. Αντίθετα αν η αύξηση της αξίας των πωλούμενων εμπορευμάτων ήταν 1000 ευρώ τότε αυτό θα σήμαινε $1000 * 0,2 = 200$ ευρώ επιπλέον κέρδος από την διαφημιστική καμπάνια ποσό μικρότερο των 1000 ευρώ που δαπανήθηκαν για αυτή. Επομένως η καμπάνια θα έπρεπε να απορριφθεί.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στα ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ περιλαμβάνονται και μη λειτουργικά έσοδα και κέρδη και επιπλέον έχουν αφαιρεθεί μη λειτουργικά έξοδα και

ζημίες. Για τον λόγο αυτό θα ήταν προτιμότερη η χρήση των ΚΑΘΑΡΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ στον παρονομαστή.

Δείκτης περιθωρίου Ασφαλείας

$[(\text{Πραγματικές Πωλήσεις} - \text{Πωλήσεις Νεκρού Σημείου}) * 100 / \text{Πραγματικές Πωλήσεις}]$

Δείχνει το ποσοστό κατά το οποίο μπορούν να μειωθούν οι πωλήσεις προτού η λειτουργία της επιχείρησης γίνει ζημιογόνα.

Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων(ROE)

$(\text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} * 100 / \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ})$

Δείχνει το ποσοστό απόδοσης της εταιρίας για κάθε 100 ευρώ επένδυσης από τους μετόχους της εταιρίας.

Πολλές φορές οι τιμές του δείκτη αυτού δίνουν πληροφόρηση που έχει στρεβλωθεί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο υπολογισμός του κατά την χρήση στην οποία έχει πραγματοποιηθεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου πολύ κοντά στο τέλος της. Αυτό σημαίνει ότι στον δείκτη περιλαμβάνονται κεφάλαια τα οποία η επιχείρηση δεν έχει προλάβει να τα χρησιμοποιήσει ή που τα χρησιμοποίησε για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Για το λόγο αυτό ο αριθμοδείκτης διαμορφώνεται ως εξής :

$\text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ} * 100 / [(\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΑΡΧΗΣ ΧΡΗΣΗΣ} + \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΕΛΟΥΣ ΧΡΗΣΗΣ}) / 2]$

Ο δείκτης αυτός ενδιαφέρει ιδιαίτερα την διοίκηση αφού μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία διαχειρίστηκε τα κεφάλαια των μετόχων.

Δείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων(ROA)

$[(\text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} + \text{ΤΟΚΟΙ} + \text{ΕΞΟΔΑ ΔΑΝΕΙΩΝ}) * 100] / \text{ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ}$

Δείχνει τα κέρδη που αποκομίζουν οι μέτοχοι για κάθε 100 ευρώ που χρησιμοποιούνται από την επιχείρηση, είτε αυτά είναι ίδια είτε δανειακά.

Αν στον παρονομαστή βάλουμε το ΣΥΝΟΛΟ ΞΕΝΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ μας δείχνει κατά πόσο συμφέρει η σύναψη ενός νέου δανείου.

Συνδυασμένος αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού (The Du Pont equation)

(Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ενεργητικού= Καθαρό Περιθώριο Κέρδους * Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού)

Ο αριθμοδείκτης αυτός αποδεικνύεται ιδιαίτερα χρήσιμος καθώς βοηθά ώστε να εντοπισθούν οι τρόποι να αυξηθούν τα λειτουργικά κέρδη, σε σχέση με το ύψος των απασχολούμενων κεφαλαίων, έτσι ώστε να βελτιωθεί η απόδοση της επιχείρησης.

Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί με ένα ή με συνδυασμό των παρακάτω τρόπων :

1. Αύξηση του καθαρού κέρδους των πωλήσεων
2. Μείωση του κόστους πωληθέντων
3. Αύξηση της τιμής πώλησης
4. Αύξηση της κυκλοφοριακής ταχύτητας του ενεργητικού
5. Αύξηση του όγκου των πωλήσεων
6. Μείωση των απασχολούμενων κεφαλαίων

Η εξίσωση μπορεί να τροποποιηθεί ως εξής :

$$\begin{array}{ccccccc}
 \text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} & & \text{ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ} & & & & \text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} \\
 \text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} & & & & & & \\
 \text{-----} & = & \text{-----} & \times & \text{-----} & \times & \text{-----} \\
 \text{-----} & \times 100 & & & & & \\
 \text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ} & & \text{ΠΩΛΗΣΕΙΣ} & & \text{ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ} & & \text{ΙΔΙΑ} \\
 \text{ΚΕΦΑΛΑΙΑ} & & & & & &
 \end{array}$$

Μέσω αυτή της σχέσης φαίνεται πόσο αποδοτικά είναι τα ίδια κεφάλαια.

Αριθμοδείκτες Ρευστότητας

Οι αριθμοδείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης χρηματοοικονομικής δυνατότητας της επιχείρησης. Κατά ποιο βαθμό δηλαδή η επιχείρηση μπορεί να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις που λήγουν στην τρέχουσα χρήση. Επίσης προσφέρουν πολύτιμη πληροφόρηση για την επάρκεια των κεφαλαίων και τον τρόπο χρησιμοποίησής τους.

Αριθμοδείκτης Κυκλοφοριακής Ρευστότητας

(Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

Ο δείκτης αυτός κυρίως χρησιμοποιείται από βραχυπρόθεσμους πιστωτές της επιχείρησης.

Όσο μεγαλύτερη η τιμή του δείκτη αυτού τόσο μεγαλύτερο και το περιθώριο ασφαλείας των πιστωτών.

Η αξιολόγηση του δείκτη θα πρέπει να γίνεται σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη του κλάδου και να συγκρίνεται με αυτόν καθώς εάν η τιμή του είναι μικρότερη από αυτή του κλάδου τότε η ικανοποίηση των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων των πιστωτών είναι αμφίβολη.

Αριθμοδείκτης Αμέσους Ρευστότητας

(Διαθέσιμα+ Χρεόγραφα+ Καθαρές Απαιτήσεις)/Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Στον δείκτη αυτό δεν περιλαμβάνονται στον αριθμητή τα αποθέματα, μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού καθώς και οι επισφαλείς και επίδικες απαιτήσεις.

Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας

Αναφέρονται στον βαθμό αποτελεσματικότητας της χρήσης των περιουσιακών στοιχείων ή αλλιώς στην παραγωγικότητα της εταιρίας. Οι διάφοροι δείκτες δραστηριότητας δείχνουν πόσο εντατικά χρησιμοποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία για τη δημιουργία κέρδους.

Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας Ενεργητικού

(πωλήσεις/ Σύνολο Ενεργητικού)

Μέσω του δείκτη αυτού η διοίκηση της επιχείρησης μπορεί να διαπιστώσει αν γίνεται υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος των πωλήσεων της.

Ο δείκτης επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το ύψος των και την μέθοδο των αποσβέσεων. Όσο υψηλότερος είναι τόσο πιο αποτελεσματική είναι η χρήση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

Δείκτης Κυκλοφοριακής ταχύτητας των αποθεμάτων

(Κόστος Πωληθέντων / Αποθέματα)

Δείχνει πόσο γρήγορα διατίθενται τα αποθέματα σε πωλήσεις και αντικαθίστονται.

Ο δείκτης γίνεται περισσότερο αξιόπιστος αν στον παρανομαστή βάλουμε τον μέσο όρο του ύψους των αποθεμάτων για την χρήση.

Αν ο δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των αποθεμάτων παίρνει μικρές τιμές, τότε αυτό μπορεί να σημαίνει δύο πράγματα :

1. Ένδειξη για μικρούς ρυθμούς πωλήσεων
2. Ύπαρξη υψηλών αποθεμάτων

Τα υψηλά αποθέματα συνεπάγονται και υψηλό κόστος διατήρησης αυτών.

Όσο λιγότερο κάνουν τα αποθέματα να πωληθούν τόσο καλύτερα για την επιχείρηση καθώς εξασφαλίζει μεγαλύτερη ρευστότητα, χαμηλά κόστη αποθήκευσης, μικρό κίνδυνο απαξίωσης των αποθεμάτων κ.α.

Αν διαιρέσουμε το 365(συνολικές ημέρες του έτους) με τον αριθμοδείκτη θα βρούμε το μέσο χρόνο παραμονής των αποθεμάτων, δηλαδή πόσο χρόνο παρέμειναν τα αποθέματα στην αποθήκη προτού πωληθούν.

Ο δείκτης αυτός είναι μία καλή ένδειξη για την προοπτική εισροής μετρητών στην επιχείρηση.

Και στις δύο περιπτώσεις θα πρέπει να γίνεται σύγκριση με την αντίστοιχη τιμή του κλάδου και ανάλογα αν είναι μικρότερος του κλάδου η επιχείρηση θα πρέπει να προσαρμοστεί στην επικρατούσα κατάσταση στην αγορά ή αν είναι μεγαλύτερος από ότι του κλάδου να διατηρήσει την υπάρχουσα κατάσταση ή ακόμα και να προσαρμοστεί προς τα κάτω.

Αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας των απαιτήσεων

(Πωλήσεις/Μέσος όρος Απαιτήσεων)

Όσο μεγαλύτερος είναι τόσο μικρότερη η πιθανότητα ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις.

Θα πρέπει να παρακολουθείται διαχρονικά για την ποιότητα και την ρευστότητα των απαιτήσεων, καθώς επίσης για τον έλεγχο της ακολουθούμενης πιστωτικής πολιτικής από την επιχείρηση. Ακόμη θα πρέπει να συγκρίνεται με τον δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας των υποχρεώσεων και όσο πιο μεγάλος είναι από αυτόν σημαίνει ότι τόσο πιο γρήγορα εισπράττει η επιχείρηση από ότι πληρώνει εξασφαλίζοντας ικανοποιητική ρευστότητα.

Διαιρώντας το 365 με την τιμή του αριθμοδείκτη αυτού υπολογίζεται ο Μέσος Χρόνος Είσπραξης των Απαιτήσεων.

Το άθροισμα των Μέσων Χρόνων Είσπραξης των Απαιτήσεων κ Παραμονής των Αποθεμάτων δίνει τον Μέσο Χρόνο του Λειτουργικού Κύκλου της Επιχείρησης.

Ο τελευταίος αντικατοπτρίζει την αγορά των αγαθών, την παραμονή στην αποθήκη, την πώληση στους πελάτες, τον χρόνο είσπραξης της αξίας των πωληθέντων.

Δηλαδή προσδιορίζει το χρονικό διάστημα δέσμευσης μετρητών για την επιχείρηση.

Οι αριθμοδείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας των αποθεμάτων και των απαιτήσεων μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με τον τους αριθμοδείκτες ρευστότητας. Αυτό συμβαίνει για τον απλούστατο λόγο ότι δείχνουν τον χρόνο μετατροπής των αποθεμάτων και των απαιτήσεων σε χρήμα. Όσο γρηγορότερα ένα περιουσιακό στοιχείο μετατρέπεται σε μετρητά, δηλαδή όσο μεγαλύτερη διάρκεια περιστροφής έχει τόσο περισσότερη είναι και η διαθέσιμη ρευστότητα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραπάνω δείκτες θα πρέπει να συγκρίνονται με την λήξη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης.

Δηλαδή ένας δανεισμός κεφαλαίων εξάμηνος για την χρηματοδότηση αποθεμάτων με διάρκεια περιστροφής μεγαλύτερη των έξι μηνών θα δημιουργούσε έλλειψη ρευστότητας στην επιχείρηση.

Για τον λόγο αυτό και για μία πιο δυναμική εξέταση της ρευστότητας θα πρέπει να υπολογιστεί ο αριθμοδείκτης δυναμικής ρευστότητας. Ο τύπος του αριθμοδείκτη αυτού είναι :

$$\text{Αριθμοδείκτης ΣΛογαριαμός Κυκλοφορούντος Ενεργητικού * Κυκλοφοριακή Ταχύτητα} \\ \text{Δυναμικής} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} * \text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}} \\ \text{Ρευστότητας}$$

Για παράδειγμα ας υποθέσουμε τα ακόλουθα στοιχεία :

Κυκλοφορούν Ενεργητικό		Κυκλοφοριακή Ταχύτητα
Αποθέματα	450	3
Απαιτήσεις	300	2,5
Χρεόγραφα	200	2
Ταμείο	150	

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 1700

$$\text{Αριθμοδείκτης} \quad 450*3+300*2,5+200*2+150 \\ \text{Δυναμικής} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} * \text{Κυκλοφοριακή Ταχύτητα}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}} = 1,56 \\ \text{Ρευστότητας}$$

Με τον αριθμοδείκτη διάρκειας περιστροφής των διαφόρων στοιχείων του ταμειακού κύκλου προσδιορίζεται το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την πρώτη πληρωμή για την βιομηχανοποίηση μιας συγκεκριμένης ποσότητας προϊόντος μέχρι την είσπραξη από την πώληση της συγκεκριμένης ποσότητας. Αυτό επιτυγχάνεται με τον εξής υπολογισμό :

$$\text{Διάρκεια περιστροφής πρώτων υλών} \\ + \text{Διάρκεια περιστροφής πρώτων υλών}$$

- + Διάρκεια περιστροφής περιόδου βιομηχανοποίησης
- + Διάρκεια περιστροφής ετοιμών αποθεμάτων
- + Διάρκεια περιστροφής απαιτήσεων από πελάτες
- Διάρκεια περιστροφής υποχρεώσεων σε προμηθευτές

Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής ή Διάρθρωσης Κεφαλαίων

Αναφέρονται στις πηγές χρηματοδότησης της επιχείρησης. Εξετάζουν την μακροπρόθεσμη πορεία της επιχείρησης και αναλύουν τον τρόπο χρηματοδότησης της.

Τα κεφάλαια που χρηματοδοτούν την επιχείρηση μπορεί να είναι είτε Ίδια από τους μετόχους ή από συσσωρευμένα αδιανέμητα κέρδη, είτε Δανειακά από τους διάφορους δανειστές της επιχείρησης.

Τα Δανειακά κεφάλαια από την μία επιβαρύνουν με επιπρόσθετες υποχρεώσεις την επιχείρηση, από την άλλη όμως αποτελούν μία εύκολη πηγή χρηματοδότησης για επενδύσεις και τις περισσότερες φορές πιο ελκυστική από τους μετόχους από ότι τα Ίδια που θα έπρεπε να βάλουν το χέρι στην τσέπη.

Η περίπτωση της αποκλειστικής χρηματοδότησης με Ίδια κεφάλαια ίσως οδηγήσει σε στενότητα επενδυτικών πόρων και μείωση της ρευστότητας. Αντίθετα αν επιλεγεί υψηλός δανεισμός τότε τίθεται σε κίνδυνο η βραχυπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Θεμελιώδες ζήτημα επομένως καθίσταται η εύρεση της άριστης κεφαλαιακή δομής, η οποία θα εξασφαλίσει την χρηματοδότηση των επενδύσεων με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Δείκτης Ξένα προς Συνολικά Κεφάλαια και Δείκτης Ίδια προς Συνολικά Κεφάλαια

Ο πρώτος δείκτης μετράει το σύνολο των Δανειακών(μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων) Κεφαλαίων προς το συνολικό κεφάλαιο. Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός ο δείκτης τόσο μεγαλύτερη η χρηματοδοτική μόγλευση της επιχείρησης. Κάτι

τέτοιο σημαίνει ότι όσο η επιχείρηση αξιοποιεί ικανοποιητικά την μόχλευση αυτή τότε θα έχει και μία αύξηση στην απόδοση των ιδίων κεφαλαίων. Όμως μεγάλες τιμές χρηματοοικονομικής μόχλευσης σημαίνουν και μεγάλοι κίνδυνοι στην μεταβολή της αποδοτικότητας.

Όσο μεγαλύτερη η αναλογία των ξένων κεφαλαίων τόσο υψηλότερες και οι σταθερές επιβαρύνσεις των τοκοχρεολυσίων που επιβαρύνουν τα κέρδη της επιχείρησης και τα καθιστούν ευμετάβλητα.

Πρώτος ο Hamada(1969) διαπίστωσε ότι εταιρίες με υψηλό δείκτη μόχλευσης είχαν μεγαλύτερο συντελεστή β κατά 30% σε σχέση με εκείνες χωρίς μόχλευση.

Επίσης σε μία μελέτη για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα από τους Mandelker και Rhee (1984) βρέθηκε θετική σχέση μεταξύ β και δείκτη μόχλευσης για 225 εταιρίες.

Μία ακόμα μελέτη που επιβεβαίωσε την θετική αυτή σχέση μεταξύ β και δείκτη μόχλευσης ήταν αυτή του Hochman (1983) για 203 εταιρίες την περίοδο 1964-1968.

Δείκτης Χρηματοδότησης Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων με Μακροπρόθεσμα Κεφάλαια

(Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία/Μακροπρόθεσμα Δανειακά Κεφαλαία)

Εμφανίζει τον βαθμό κάλυψης των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης. Δείχνει κατά πόσο ακολουθείται ο χρυσός κανόνας χρηματοδότησης. Αν δηλαδή από την απόδοση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων επιτυγχάνεται η κάλυψη της μακροχρόνιας χρηματοδότησης και σε επόμενο επίπεδο της βραχυχρόνιας. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να αντληθούν κεφάλαια από την απόδοση των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων για την κάλυψη μακροχρόνιου δανεισμού, πράγμα που αντίκειται στον χρυσό κανόνα χρηματοδότησης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο μειώνεται ο κίνδυνος της εταιρίας.

Αριθμοδείκτης Αυτογρηματοδότησης Παγίων περιουσιακών στοιχείων

(Ίδια Κεφάλαια / Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία)

Αριθμοδείκτης Παγιοποίησης Περιουσίας

(Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία/Σύνολο Ενεργητικού)

Δείχνει τον βαθμό παγιοποίησης της επιχείρησης, αν δηλαδή πρόκειται για επιχείρησης εντάσεως κεφαλαίου(μεγάλη τιμή του δείκτη) ή έντασης κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων.

Αριθμοδείκτης Κάλυψης τόκων

(Καθαρά Κέρδη προ Τόκων και Φόρων και Αποσβέσεων/ Τόκοι)

Δείχνει κατά πόσο είναι ικανή η επιχείρηση να καλύψει τους ετήσιους τόκους των δανείων της.

Αριθμοδείκτης Κάλυψης Δανειακών Υποχρεώσεων

[(Καθαρά Κέρδη προ Τόκων και Φόρων και Αποσβέσεων)/(Τόκοι + Εξόφληση Δανείων)]

Δείχνει πόσες φορές καλύπτονται τα χρεολύσια δανεισμού από τα κέρδη της επιχείρησης.

Συνήθως οι δύο παραπάνω δείκτες, όπως και ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης χρησιμοποιούνται από τους δανειστές της επιχείρησης για την διαπίστωση της πιστοληπτικής της ικανότητας, καθώς και από την διοίκηση της επιχείρησης στην περίπτωση που ίδια ζητά επιπρόσθετο δανεισμό από αυτούς, για να τους τεκμηριώσει την ικανότητά της να αποπληρώνει τα χρεολύσια.

Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με τους δείκτης χρηματοοικονομικής μόχλευσης(ΕΚ/ΣΚ) για να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες που αντλούνται και χρησιμοποιούνται τα ξένα κεφάλαια.

Για παράδειγμα εάν οι τιμή κάλυψης δανειακών υποχρεώσεων είναι χαμηλή και η χρηματοοικονομική μόχλευση υψηλή, τότε μπορεί να προκύψει το συμπέρασμα ότι η επιχείρηση είναι εκτεθειμένη σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

Αριθμοδείκτες Επενδύσεων

Δείχνουν κατά πόσο η τρέχουσα αξία μιας μετοχής ανταποκρίνεται στα πραγματικά οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης.

Κύριοι ενδιαφερόμενοι των δεικτών αυτών είναι οι επενδυτές που αξιολογούν τις μετοχές με σκοπό να τις αγοράσουν ή να τις πουλήσουν.

Λογιστική Αξία

(Ίδια Κεφάλαια/ Αριθμός μετοχών)

Εκτιμά την αξία της μετοχής με βάση τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης όπως αυτά αποτιμώνται στα βιβλία της επιχείρησης.

Χρησιμοποιείται κυρίως από ορκωτούς ελεγκτές και τράπεζες για την αποτίμηση των μετοχών.

Κέρδη ανά Μετοχή(EPS)

(Καθαρά κέρδη / Μέσος Σταθμικός Αριθμός Μετοχών σε κυκλοφορία)

Χρησιμεύει για να υποδείξει τις πιθανές αποκλίσεις των αποτελεσμάτων στην κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης. Αν συγκριθούν με την τρέχουσα τιμή της μετοχής δίνει την πραγματική απόδοση που επιτυγχάνει η εταιρία ανά μετοχή.

Πολλές φορές η σύγκριση μεταξύ διαφορετικών εταιριών μέσω του δείκτη αυτού είναι παραπλανητική καθώς ο δείκτης επηρεάζεται από τον αριθμό των μετοχών.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον υπολογισμό του αριθμού των μετοχών σε κυκλοφορία που βρίσκεται στον παρονομαστή καθώς δεν θα πρέπει να δεχόμαστε τον αριθμό των μετοχών στο τέλος της περιόδου, αλλά ένα αριθμό ανάλογο του χρόνου κυκλοφορίας κάθε μετοχής.

Για παράδειγμα :

Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία 1/1/2012	100.000
Αριθμός νέων μετοχών που εκδόθηκαν την 1/4/2012	40.000

Μέσος Σταθμικός Αριθμός Μετοχών σε κυκλοφορία =
 $100.000+40.000*9/12=130.000$

Τιμή/ Κέρδη

(P/E)

Δείχνει πόσες φορές μεγαλύτερη είναι η τιμή της μετοχής από τα κέρδη της επιχείρησης ή πιο απλά σε πόσα χρόνια θα πάρει πίσω τα λεφτά του ο επενδυτής με την προϋπόθεση ότι η κερδοφορία της επιχείρησης θα παραμείνει σταθερή και ότι τα κέρδη θα μοιράζονται όλα στους μετόχους. Αν ο δείκτης παίρνει υψηλές τιμές τότε θεωρητικά οι επενδυτές προσδοκούν υψηλή ανάπτυξη από την εταιρία και αγοράζουν τις μετοχές της, παρότι αυτή μπορεί να είναι ακριβή σε σχέση με τα τρέχοντα κέρδη της.

Ένα πρόβλημα στην χρήση του δείκτη αυτού είναι ότι δεν μπορεί να υπολογιστεί σε περίπτωση ζημιών καθώς ο παρονομαστής θα είναι αρνητικός, καθώς επίσης και ότι σε περίπτωση πολύ μικρών κερδών θα δώσει πολύ μεγάλες τιμές.

Μέρισμα ανά Μετοχή / Τιμή αγοράς ανά μετοχή

Τα μερίσματα που καταβάλλονται στους μετόχους είναι ένα μέτρο των αναμενόμενων εσόδων. Φυσικά, ορισμένες εταιρείες έχουν πολιτική να μην πληρώνουν μερίσματα συχνά, αλλά να επιλέγουν να επανεπενδύουν τα κέρδη.

Κεφαλαιοποίηση / Πωλήσεις

(Τρέχουσα Τιμή Μετοχής * Συνολικός Αριθμός Μετοχών/Πωλήσεις)

Ένα πολύτιμο εργαλείο επιλογής και αξιολόγησης μετοχών με χρησιμότητα ακόμα και σε χρηματιστηριακές συγκυρίες μεικτών τάσεων. Δηλαδή ακόμα και στις περιπτώσεις όπου συμβαίνουν γρήγορες και βίαιες διορθώσεις των ανοδικών τάσεων στην χρηματιστηριακή αγορά και τα λογιστικά κέρδη ενός επενδυτή να μετατρέπονται σε ζημιές πολύ γρήγορα, ο δείκτης αυτός μπορεί να δώσει πολύ πιο

αξιόπιστα αποτελέσματα από ότι άλλοι δείκτης πολύ πιο διαδεδομένοι στην ελληνική επενδυτική κοινότητα.

Υποδηλώνει πόσες φορές υπερβαίνει ή υπολείπεται η χρηματιστηριακή αξία της εταιρίας τις πωλήσεις της. Η χρήση της συνιστάται περισσότερο για εμποροβιομηχανικές επιχειρήσεις παρά για τράπεζες, εταιρίες επενδύσεων ή συμμετοχών. Όσο πιο χαμηλός είναι ο δείκτης αυτός τόσο πιο ευνοϊκά είναι τα συμπεράσματα για την εταιρία. Ο δείκτης αυτός θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τον δείκτη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους, καθώς σε επιχειρήσεις με πολύ μικρό περιθώριο κέρδους ίσως να μην έχει την μέγιστη αξιοπιστία. Όσο πιο σταθερές είναι διαχρονικά οι πωλήσεις της εταιρίας τόσο πιο αξιόπιστος είναι ο δείκτης αυτός.

Καθοριστικό μέτρο σύγκρισης του δείκτη αποτελεί ο αντίστοιχος μέσος δείκτης της χρηματιστηριακής αγοράς. Όσο πιο κάτω από τον μέσο δείκτη βρίσκεται η εταιρία τόσο ελκυστικές είναι οι μετοχές της.

Τιμή/ Αύξηση Κερδών ανά Μετοχή(PEG)

Πρόκειται για ένα σχετικά νέο δείκτη, ο οποίος σύμφωνα με τους υποστηρικτές του εμφανίζεται πληρέστερος των προϋπαρχόντων δεικτών και επιλύει πολλά από τα προβλήματα τους.

Το κύριο αρνητικό σημείο στο οποίο δίνει λύση ο δείκτης αυτός είναι η αδυναμία του δείκτη P/E να λάβει υπόψη του την δυναμική πορεία και ενδεχόμενη δυναμική μεγέθυνση μια εισηγμένης εταιρίας. Το πρόβλημα αυτό παρουσιάζεται όταν οι ρυθμοί αύξησης της κερδοφορίας διακοπούν απροσδόκητα για μία και μόνο χρονιά ενώ σε μακροχρόνιο επίπεδο εξακολουθεί να υπάρχει μεγέθυνση. Τότε ο δείκτης P/E λειτουργεί υποπολλαπλασιαστικά στην πτώση της τιμής της μετοχής που ενδεχομένως να ακολουθήσει.

Το ενδεχόμενο αυτό αντιμετωπίζεται με τον δείκτη PEG αφού σκοπός του είναι να σταθμίσει την σχέση Τιμή / Κέρδη ανά Μετοχή με την διαχρονική πορεία των κερδών. Στην ουσία διαιρεί τον δείκτη P/E με τον ετήσιο ρυθμό αύξησης των κερδών για την εξεταζόμενη περίοδο(3ετία ή 5ετία). Πρέπει να σημειωθεί ότι θα ήταν χρήσιμο να περιλαμβάνονται έτη τα οποία δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί.

Για την εύρεση των αναμενόμενων μελλοντικών κερδών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο παρακάτω τύπος :

Αναμενόμενα Κέρδη έτους $n = \text{Κέρδη αρχικού έτους} \cdot (1+g)^n$

Αν ο δείκτης PEG ισούται με 1 σημαίνει ότι οι τιμές της μετοχής αντανακλούν πλήρως την ανάπτυξη του EPS. Σε μια αποτελεσματική αγορά, ο δείκτης P/E αναμένεται να αντικατοπτρίζει πλήρως την αναμενόμενη ανάπτυξη μιας μετοχής.

Αν είναι μεγαλύτερος του ενός σημαίνει ότι οι μετοχές είναι υπερτιμημένες ή ότι η αγορά αναμένει υψηλότερη αύξηση EPS στο μέλλον. Συνήθως, οι μετοχές με PEG μεγαλύτερο από ένα είναι εκείνες για τις οποίες η αγορά αναμένει μεγαλύτερη ανάπτυξη στο μέλλον και οι επενδυτές αναλαμβάνουν μεγαλύτερο κίνδυνο ώστε να λάβουν υψηλότερες αποδόσεις.

Αν ο δείκτης είναι μικρότερος του 1 τότε η μετοχή είναι υποτιμημένη ή η αγορά δεν αναμένει μεγαλύτερη ανάπτυξη EPS στο μέλλον. Συνήθως, οι μετοχές με PEG λιγότερο από το ένα είναι εκείνες για τις οποίες η αγορά δεν αναγνωρίζει ένα δυναμικό ανάπτυξης. Από την άλλη πλευρά, ένας δείκτης PEG λιγότερο από ένα μπορεί να υποδηλώσει τεχνικώς υψηλότερα EPS.

Μερικές αδυναμίες του δείκτη αυτού είναι οι εξής :

1. Βασίζεται σε εκτιμήσεις των αναλυτών για την ανάπτυξη οι οποίες ίσως να μην είναι ακριβείς ή να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή.
2. Τα μερίσματα δεν λαμβάνονται υπόψη του δείκτη, ο οποίος στην ουσία δείχνει την ικανότητα της επιχείρησης να αυξήσει την αξία των μετοχών
3. Ο πληθωρισμός δεν λαμβάνεται υπόψη επίσης, με αποτέλεσμα αν η επιχείρηση αναπτύσσεται με τον ρυθμό του πληθωρισμού, ο δείκτης να είναι ένα άχρηστο ποσοστό.
4. Ο δείκτης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εταιρίες με μηδενική ανάπτυξη.

3.4 Άλλες Χρήσεις των Αριθμοδεικτών

3.4.1 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών στην Αποκάλυψη Απάτης

Ένα παράδειγμα χρησιμοποίησης της δύναμης των αριθμοδεικτών για την αποκάλυψη απάτης και δόλιας διαχείρισης των επιχειρήσεων αποτελεί το παράδειγμα του οικονομικού αναλυτή της χρηματιστηριακής και επενδυτικής εταιρίας Paine Webber, Andrew Shore.

Το όνομα της εταιρίας ήταν Sunbeam και ο διευθύνων σύμβουλος της ήταν ο AL Dunlap, ο οποίος προσλήφθηκε στην εταιρία το 1997 και σχέδιο του ήταν να διώξει τα διευθυντικά στελέχη και στην θέση τους να φέρει δικούς του ανθρώπους. Κατόπιν θα προσπαθούσε να σπρώξει την τιμή της μετοχής προς τα πάνω μέσω διαδοχικών περικοπών, κλείσιμο εργοστασίων και απολύσεων εκεί από τους δώδεκα χιλιάδες εργαζόμενους, με σκοπό να πουλήσει την εταιρία σε πολύ υψηλή τιμή.

Όμως στην προσπάθεια του αυτή πραγματοποίησε μία πληθώρα από λογιστικά τεχνάσματα ώστε να εμφανίζεται η οικονομική θέση της εταιρίας περισσότερο εύρωστη.

Ένα από αυτά ήταν η τιμολόγηση του πελάτη την μέρα της συναλλαγής και η αποστολή σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Δεν τήρησε δηλαδή την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων με αποτέλεσμα το τέταρτο τρίμηνο του 1997 οι πωλήσεις να φαίνονται αυξημένες κατά 36 εκατομμύρια δολάρια αυξημένες καθώς εμφανίζονταν σε αυτές πωλήσεις που αφορούσαν το πρώτο και δεύτερο τρίμηνο του 1998. Το κόλπο ήταν τόσο καλά στημένο που ξεγέλασε επενδυτές, αναλυτές ακόμη και το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας.

Ο Shore όμως παρατηρώντας τις αυξημένες αυτές πωλήσεις προχώρησε στον υπολογισμό του δείκτη περιόδου είσπραξης των απαιτήσεων, διαπιστώνοντας ότι ήταν πολύ ψηλά σε σχέση με τα επίπεδα στα οποία θα έπρεπε να ήταν. Έτσι όταν ενημερώθηκε από τον λογιστή της εταιρίας για την μέθοδο τιμολόγησης υποβάθμισε την μετοχή αναγκάζοντας τελικά τον Dunlap και τους συνεργάτες του να παραιτηθεί.

3.4.2 Χρήση των Αριθμοδεικτών στην Πρόβλεψη της Πτώχευσης

Μία πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα για την δυνατότητα των αριθμοδεικτών να προβλέψουν την εταιρική πτώχευση διεξήγαγε ο William Beaver , καθηγητής Λογιστικής στο πανεπιστήμιο του Chicago, το 1967.

Η έρευνα έδειξε ότι η χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών θα μπορούσε να είναι χρήσιμη στην πρόβλεψη μίας πτώχευσης αρκεί η περίοδος της ανάλυσης να είναι τουλάχιστον πέντε έτη.

Ο Beaver μελέτησε 79 πτωχευμένες και 79 μη πτωχευμένες εταιρίες, χρησιμοποιώντας 14 αριθμοδείκτες τους οποίους κατηγοριοποίησε σε 4 κατηγορίες όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 6 Κατηγορίες Αριθμοδεικτών (Beaver)

I. Αριθμοδείκτες Μη ρευστότητας Περιουσιακών Στοιχείων 1. Ταμειακές Ροές / Συνολικό Χρέος 2. Καθαρά Κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού 3. Συνολικό Χρέος / Σύνολο Ενεργητικού	II. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας B. Ομάδα Χρέους 1. Κυκλοφορούν Ενεργητικό/ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 2. Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Αποθέματα/ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 3. Χρηματικά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα/ Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
II. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας A. Ομάδα Ενεργητικού 1. Κυκλοφορούν Ενεργητικό/ Σύνολο Ενεργητικού 2. Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Αποθέματα/ Σύνολο Ενεργητικού 3. Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης/ Σύνολο Ενεργητικού 4. Χρηματικά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα/ Σύνολο Ενεργητικού	II. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας Γ. Ομάδα Πωλήσεων ή Μετατροπής 1. Κυκλοφορούν Ενεργητικό/ Πωλήσεις 2. Κυκλοφορούν Ενεργητικό - Αποθέματα/ Πωλήσεις 3. Καθαρό Κεφάλαιο Κίνησης/ Πωλήσεις 4. Χρηματικά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα/ Πωλήσεις

Από την μελέτη αυτή τα σημαντικότερα ευρήματα του Beaver ήταν συνοπτικά :

1. Οι αριθμοδείκτες Ταμειακών Ροών και Καθαρών κερδών είχαν το μικρότερο ποσοστό λάθους από όλους τους αριθμοδείκτες της κατηγορίας Ρευστότητας και για τα 5 χρόνια προτού την πτώχευση.
2. Επίσης πολύ καλές προβλέψεις κάνει ο αριθμοδείκτης Αμέσους Ρευστότητας καθώς έχει μικρότερο ποσοστό λάθους από τους 11 αριθμοδείκτες Ρευστότητας για ένα , τέσσερα και πέντε χρόνια πριν την πτώχευση, από 10 αριθμοδείκτες 2 χρόνια πριν και από 9 αριθμοδείκτες 3 χρόνια πριν την πτώχευση.
3. Κανένας αριθμοδείκτης ρευστότητας δεν προβλέπει καλύτερα από τους αριθμοδείκτες μη ρευστότητας., όχι μόνο όπως θα το περίμενε κανείς στην μακροχρόνια περίοδο, αλλά και τις χρόνιες κοντά στην πτώχευση, σε αντίθεση με τα όσα λέει η βιβλιογραφία.
4. Το καθαρό κεφάλαιο κίνησης δίνει καλύτερες προβλέψεις από τους δείκτες κυκλοφορούντος ενεργητικού καθώς και το κυκλοφορούν ενεργητικό απαλλαγμένο από τα αποθέματα.
5. Οι εταιρίες που τελικά πτωχέυσαν πραγματοποίησαν λιγότερες πωλήσεις καθώς πλησίαζαν την πτώχευση, είχαν μικρότερες ταμειακές εισροές και καθαρά κέρδη και περισσότερο χρέος από ότι οι μη πτωχέυσασες.

Ο καθηγητής Χρηματοοικονομικών στο πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, Edward Altman, βασιζόμενος στην έρευνα του Beaver, για την δημιουργία ενός μοντέλου πρόβλεψης της εταιρικής πτώχευσης, γνωστό και ως Altman's Z-score.

Το Z-score είναι ένας γραμμικός συνδυασμός πέντε αριθμοδεικτών οι οποίοι σταθμίζονται με κάποιους συντελεστές.

Το αρχικό δείγμα των δεδομένων της έρευνας του Altman αποτελούταν από 66 επιχειρήσεις, οι μισές εκ των οποίων είχαν υποβάλει αίτηση πτώχευσης. Όλες οι επιχειρήσεις στη βάση δεδομένων ήταν κατασκευαστές, και μικρές επιχειρήσεις με περιουσιακά στοιχεία μικρότερα του ενός εκατομμυρίου δολάρια.

Η έρευνα του έδειξε ότι το Z-score στην αρχική δομή του (1968), ήταν ακριβές στην πρόβλεψη της εταιρικής πτώχευσης κατά ποσοστό 72% δύο χρόνια

προτού το συμβάν. Το ποσοστό ανέβηκε πάνω από 80% σε μια σειρά από μελέτες για τρεις περιόδους τα επόμενα 30 χρόνια, ως το 1999.

Σε μια έρευνα των Νικόλαο Γεραντώνη, Κωνσταντίνο Βέργκο και Απόστολο Χριστόπουλο, για 373 εισηγμένες εταιρίες στο χρηματιστήριο Αθηνών κατά την περίοδο 2002-2008, εκ των οποίων οι 45 πτώχευσαν ή οι μετοχές τους αναστάθηκαν μόνιμα, έδειξε ότι το Z-score ήταν χρήσιμο στην πρόβλεψη τους μέχρι και 2 χρόνια πριν από αυτή.

Το μοντέλο του Altman δεν συνιστάται για χρήση σε χρηματοπιστωτικές εταιρίες. Αυτό συμβαίνει λόγω της αδιαφάνειας των ισολογισμών τους και τη συχνή χρήση εκτός ισολογισμού στοιχείων.

Για τις εισηγμένες εταιρίες οι επιμέρους αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται στο υπόδειγμα είναι οι εξής:

1. κεφάλαιο κίνησης/σύνολο ενεργητικού (X1)
2. παρακρατούμενα κέρδη/ σύνολο ενεργητικού (X2)
3. κέρδη προ φόρων και τόκων/σύνολο ενεργητικού (X3)
4. χρηματιστηριακή αξία μετοχών/σύνολο υποχρεώσεων (X4)
5. πωλήσεις/σύνολο ενεργητικού (X5).

Έτσι ο δείκτης Z διαμορφώνεται ως εξής:

$$Z = 1.2X_1 + 1.4X_2 + 3.3X_3 + 0.6X_4 + 0.999X_5$$

Σύμφωνα με τον Altman, εταιρίες που έχουν Z-score πάνω από 3,00 θεωρούνται υγιείς, ενώ όσες έχουν κάτω από 1,80 αντιμετωπίζουν ή θα αντιμετωπίσουν με σημαντικές πιθανότητες (80–90%) ενδεχόμενο πτώχευσης μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Εταιρίες των οποίων το συγκεκριμένο κριτήριο βρίσκεται ανάμεσα στο διάστημα 1,81 και στο 2,70 έχουν αρκετές πιθανότητες μέσα στα επόμενα δύο χρόνια από τη δημοσίευση του ισολογισμού τους να βρεθούν σε οικονομική δυσχέρεια. Τέλος, εταιρίες των οποίων ο δείκτης Z κυμαίνεται από 2,71 έως 2,99 πρέπει να λάβουν μέτρα ώστε να αποφύγουν μελλοντικά οικονομικά προβλήματα.

Για τις μη εισηγμένες και μη κατασκευαστικές εταιρίες χρησιμοποιούνται οι ίδιοι δείκτες αλλά ο δείκτης Z διαμορφώνεται ως εξής :

$$Z = 0,717X_1 + 0,847 X_2 + 3,107X_3 + 0,42X_4 + 0.998X_5$$

Αν το Z-Score είναι κάτω από 1,1 τότε υπάρχει μεγάλη πιθανότητα πτώχευσης της εταιρίας τα επόμενα 2 χρόνια, αντίθετα αν είναι πάνω από 2,6 τότε η πτώχευση δεν είναι πιθανή. Για τιμές ανάμεσα στο 1,1 και 2,6 η εταιρία θα πρέπει να λάβει μέτρα για να αποφύγει μελλοντικά προβλήματα.

Ο JAMES A. OHLSON, καθηγητής του πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας, στην εμπειρική του έρευνα για τους αριθμοδείκτες και την πιθανότητα να προβλέψουν την εταιρική πτώχευση, συμπεριέλαβε 105 πτωχευμένες και 2058 μη πτωχευμένες εταιρίες. Κατά την περίοδο 1970-1976.

Ήταν δυνατόν να εντοπιστούν τέσσερις βασικοί παράγοντες ως στατιστικά σημαντικοί στο να επηρεάζουν την πιθανότητα της πτώχευσης (εντός ενός έτους). Αυτοί είναι:

1. το μέγεθος της επιχείρησης
2. η χρηματοοικονομική διάρθρωση μέσω του δείκτη μόχλευσης
Σύνολο υποχρεώσεων / Σύνολο ενεργητικού
3. μία μέτρηση της απόδοσης (Καθαρά Έσοδα/ Σύνολο Ενεργητικού)
4. μία μέτρηση της τρέχουσας ρευστότητας(Κεφάλαιο Κίνησης / Σύνολο ενεργητικού) (τα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με αυτό το στοιχείο δεν είναι τόσο σαφή όσο αυτά των περιπτώσεων 1-3.

Επίσης στην προσπάθεια του να προσδιορίσει και άλλους παράγοντες, προβεί στο συμπέρασμα ότι το περιθώριο κέρδους και ο λόγος Κυκλοφορούν Ενεργητικό(με ελάχιστα ή καθόλου μετρητά) / Σύνολο Ενεργητικού, όχι απλά δίνουν ασήμαντες αλλά δίνουν λάθος πληροφορίες.

Ο Paul Barnes στο άρθρο του 'The analysis and use of financial ratios : A review article', απαντώντας στην ερώτηση 'Ποιοι αριθμοδείκτες είναι χρήσιμοι' συνοψίζει τις διάφορες μελέτες καταλήγοντας ότι :

Ο Beaver ταξινόμησε πρώτο σε χρησιμότητα για την πρόβλεψη της πτώχευσης τον δείκτη (Καθαρό Κέρδος + Αποσβέσεις) / Συνολικό Χρέος και έπειτα τον αριθμοδείκτη

Συνολικό Χρέος/Σύνολο Ενεργητικού. Ο Lev (1973) επίσης κατέταξε πρώτο τον δείκτη (Καθαρό Κέρδος + Αποσβέσεις) / Συνολικό Χρέος όπως και ο Beaver. Οι Parkinson και Fadel (1978) επίσης βρήκαν ότι οι δείκτες των ταμειακών ροών αποτελούν καλές εκτιμήσεις για την μελλοντική απόδοση των απασχολουμένων κεφαλαίων.

3.4.3 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών στην Πρόβλεψη του Κέρδους ανά Μετοχή

Ο Khaldoun M. Al-Qaisi, Assistant Prof. of finance, Faculty of Business Finance Department Amman Arab University, Jordan, στην έρευνα του με τίτλο 'Predicting the Profit per Share Using Financial Ratios' προσπάθησε να βρει την σχέση ορισμένων αριθμοδεικτών με τα πραγματοποιηθέντα κέρδη ανά μετοχή. Ο στόχος αυτής της έρευνας ήταν να εξετάσει την επίδραση των χρηματοοικονομικών δεικτών για τα πραγματοποιημένα κέρδη ανά μετοχή. Η προβλεψιμότητα των κερδών ανά μετοχή, θεωρείται σημαντική για τις αποφάσεις των μετόχων και των επενδυτών σε διάφορες εταιρείες. Εάν οι μέτοχοι ή οι επενδυτές ήταν σε θέση να προβλέψουν τα κέρδη ανά μετοχή για τις επιχειρήσεις, θα ήταν σε θέση να παίρνουν καλές επενδυτικές αποφάσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής έδειξαν ότι η προβλεψιμότητα των πραγματοποιηθέντων κερδών ανά μετοχή επιτεύχθηκε χρησιμοποιώντας τους αριθμοδείκτες χρηματοοικονομικού κέρδους, οικονομικού κέρδους και εμπορικού κέρδους. Αντίθετα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αριθμοδείκτες, του κεφαλαίου κίνησης, αμέσους ρευστότητας και ο αριθμοδείκτης μετρητών δεν μπορούν να προβλέψουν τα κέρδη ανά μετοχή καθώς είναι στατιστικά ασήμαντα.

3.4.4 Χρησιμοποίηση των Αριθμοδεικτών για τον Προσδιορισμό του Πιστωτικού Κινδύνου

Ο Peter Demerjian, στο άρθρο του “ Financial Ratios and Credit Risk : The selection of financial ratio covenants in debt contracts”, εξέτασε την επιλογή των αριθμοδεικτών για την επιλογή βάσει αυτών, των κατάλληλων ρητρών στις συμβάσεις δανείων. Οι χρηματοροές από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελούν τον κύριο μέτρο για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου. Μια εταιρία με αυξημένες ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι πολύ λιγότερο πιθανό να πτώχευση σε σχέση με μία άλλη με μικρές. Αυτό συμβαίνει καθώς τα τοκοχρεολύσια ικανοποιούνται από τα έσοδα. Ο δείκτης κάλυψης τόκων και κάλυψης χρέους προσφέρουν καλά σημάδια για την ικανότητα της δανειζόμενης εταιρίας να αποπληρώνει τις μελλοντικές δόσεις του δανείου, σε αντίθεση με τους δείκτες που αφορούν την καθαρή θέση.

Η έρευνα του έδειξε ότι η παραπάνω πρόταση δεν είναι απόλυτα σωστή. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα στοιχεία της καθαρής θέσης προτιμώνται από τα στοιχεία της κατάστασης ταμειακής ροής. Έτσι λοιπόν σε συμβάσεις των δανειοληπτών με υψηλή κερδοφορία και χαμηλή μεταβλητότητα κερδών είναι πιθανό να περιλαμβάνονται ρήτρες που προσδιορίζονται με βάση τα κέρδη, όπως η κάλυψη του χρέους ή ο δείκτης συνολικού χρέους προς ταμειακές ροές. Αντίθετα σε συμβόλαια δανειοληπτών με ζημίες, χαμηλή κερδοφορία και μεγάλη μεταβλητότητα κερδών οι ρήτρες προσδιορίζονται με βάση τα ίδια κεφάλαια, τη καθαρή θέση κτλ. Για δανειολήπτες με υψηλό κεφάλαιο κίνησης και κυκλοφορούν ενεργητικό συνηθίζεται να χρησιμοποιείται ο αριθμοδείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας. Γενικότερα στα συμβόλαια δανείων χρησιμοποιούνται οι αριθμοδείκτες οι οποίοι είναι οι πιο κατατοπιστικοί για τον προσδιορισμό του πιστωτικού κινδύνου του δανειολήπτη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

4.1 Γενικά Σχόλια

Οι έρευνες που εξέτασαν τις επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις από την υιοθέτηση των ΔΛΠ από τις ελληνικές επιχειρήσεις είναι αρκετές. Παρακάτω αναλύονται συνοπτικά μερικές από τις έρευνες που εξέτασαν τις διαφορές και τα αποτελέσματα των διαφορών αυτών πάνω στον υπολογισμό των αριθμοδεικτών των ελληνικών επιχειρήσεων. Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι τα αποτελέσματα των ερευνών συμφωνούν ότι η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων οδήγησε σε αλλαγές σε ότι αφορά τον υπολογισμό των αριθμοδεικτών. Οι αλλαγές αυτές είχαν είτε θετικές είτε αρνητικές επιπτώσεις στους αριθμοδείκτες των εξεταζόμενων επιχειρήσεων. Επίσης είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ δεν επηρέασε όλους τους τομείς της επιχειρηματικότητας με τον ίδιο τρόπο, όπως επίσης και δεν επηρέασε το ίδιο τις “μεγάλες” επιχειρήσεις με τις “μικρές”.

4.2 Μελέτες που αφορούν στην Επίδραση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στον Υπολογισμό των Αριθμοδεικτών

4.2.1 “The Relevance of IFRS to an Emerging Market : Evidence of Greece”

Οι Ballas A, Skoutela D και Tzovas C (2010) με την μελέτη τους με τίτλο “The relevance of IFRS to an emerging market: evidence of Greece”, η οποία βασίστηκε σε μία μεικτή μεθοδολογία, με ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από οικονομικούς διευθυντές αλλά και με βάση τις δημοσιευμένες ετήσιες καταστάσεις των εκατό κορυφαίων ελληνικών εταιριών, ισχυρίστηκαν ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ βελτίωσε την ποιότητα της λογιστικής τυποποίησης ακόμα και αν το ελληνικό περιβάλλον δεν ήταν κατάλληλο για την εφαρμογή των ΔΛΠ. Για τους σκοπούς της έρευνας το ερωτηματολόγιο του Tyrrallet. Al. μεταφράστηκε στα ελληνικά και τροποποιήθηκε ώστε οι ερωτήσεις να αποδίδουν το νόημά τους με μεγαλύτερη ακρίβεια. Το ερωτηματολόγιο περιορίστηκε σε μόλις είκοσι ερωτήσεις και στάλθηκε στους οικονομικούς διευθυντές των εκατό κορυφαίων ελληνικών επιχειρήσεων μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2008. Από τα εκατό ερωτηματολόγια μόλις τα εικοσιτέσσερα απαντήθηκαν, αριθμός που παρόλο είναι σχετικά μικρός θεωρήθηκε ικανοποιητικός. Η έρευνα οδήγησε στο συμπέρασμα ότι τα ΔΛΠ βοήθησαν στην αύξηση της αξιοπιστίας, της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, κάτι που διευκόλυνε τις διοικήσεις των εξεταζόμενων επιχειρήσεων να βρουν πρόσβαση σε διεθνείς αγορές και σε εξωτερική χρηματοδότηση. Επίσης η υιοθέτηση των ΔΛΠ φαίνεται να είναι χρήσιμη στην λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων καθώς αύξησε την αξιοπιστία της εσωτερικής πληροφόρησης, πιθανώς λόγω των λεπτομερών πληροφοριών που παρέχονται αλλά και της χρησιμοποίησης της εύλογης αξίας για την αποτίμηση των στοιχείων.

4.2.2 “The Influence of IFRS on the Financial Statements and the Chartered Auditors’ Certificates: Evidence from the Greek Sector of Food and Beverage”

Οι Georgakopoulou E, Spathis C, Floropoulos I (2010), στη μελέτη τους “The influence of IFRS on the financial statements and the chartered auditors’ certificates: evidence from the Greek sector of food and beverage”, παρουσιάζουν πως η υιοθέτηση των ΔΛΠ επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις και τις εκθέσεις ελέγχου των επιχειρήσεων του κλάδου της εστίασης και των αναψυκτικών. Σύγκριναν τον ισολογισμό, τα αποτελέσματα και εννέα αριθμοδείκτες είκοσι εισηγμένων επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2002-2006. Η έρευνα που χωρίστηκε σε δύο περιόδους, στην Pre-IFRS(2002-2004) και στην Post-IFRS(2005-2006), οδήγησε στο συμπέρασμα ότι τα ίδια κεφάλαια, οι συνολικές υποχρεώσεις αλλά και το σύνολο του ενεργητικού κατέγραψαν μεγαλύτερες τιμές μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ. Κάτι παρόμοιο συνέβη και με μία άλλη έρευνα από τους ίδιους, με τίτλο “The transition from the Greek accounting system to IFRS : Evidence from the manufacturing sector”, (2010).

4.2.3 “The Persistence of Earnings and Earnings Components after the Adoption of IFRS”

Ο Doukakis C. Leonidas (2010) εξέτασε την τάση των κερδών και των συστατικών στοιχείων αυτών μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ στην Ελλάδα. Στην έρευνά του με τίτλο “The persistence of earnings and earnings components after the adoption of IFRS”, ανέλυσε και σύγκρινε λογιστικά δεδομένα για όλες τις μη-χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες στο Χ.Α. ανάμεσα σε δύο χρονικά διαστήματα. Το πρώτο διάστημα αφορούσε τα δύο χρόνια πριν την εφαρμογή των ΔΛΠ και το δεύτερο τα δύο χρόνια μετά την εφαρμογής τους. Σκοπός της έρευνας ήταν να δείξει κατά πόσο μπορεί να βοηθήσει η τάση των κερδών στην πρόβλεψη της μελλοντικής αποδοτικότητας, αλλά και αν η υιοθέτηση των ΔΛΠ επηρέασε την προβλεπτικότητα

της μελλοντικής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων (ROE). Η αρχική υπόθεση ήταν ότι η χρήση της εύλογης αξίας θα οδηγούσε σε βελτίωση της ποιότητας των κερδών και των συστατικών τους στοιχείων και κατά συνέπεια θα ενίσχυε την ερμηνευτική τους δύναμη στην πρόβλεψη της μελλοντικής αποδοτικότητας. Στην συνέχεια όμως φάνηκε ότι η ίδια αυτή υιοθέτηση της εύλογη αξίας μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ενσωμάτωση λογιστικών γεγονότων γρηγορότερα αλλά και με μεγαλύτερη αστάθεια. Σε αυτήν την περίπτωση παρουσιάζονται υψηλότερες διακυμάνσεις που οδηγούν σε πτώση της ερμηνευτικής δύναμης των κερδών πάνω στην μελλοντική αποδοτικότητα. Η άποψη αυτή ενισχύεται και από τις ελλείψεις και τις ατέλειες των ρυθμιστικών φορέων που πιστοποιούν την σωστή εναρμόνιση στα ΔΛΠ. Τελικώς η ανάλυση (Πίνακας 7, Πίνακας 8) έδειξε ότι για τα χρόνια προτού την υιοθέτηση των ΔΛΠ (2002,2003) η τρέχουσα αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων αποτελεί ένα καλό μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής αποδοτικότητας. Κατά το έτος 2004 οι πληροφορίες με βάση τα ΕΛΠ περιείχαν αξιόπιστο περιεχόμενο σχετικά με το μελλοντικό ROE του 2005, το οποίο υπολογίστηκε με βάση τα ΔΛΠ. Το ίδιο αξιόπιστες είναι και οι πληροφορίες που παρέχονται από την πρώτη χρήση των ΔΛΠ κατά το έτος 2005. Παρόλα αυτά η ερμηνευτική δύναμη του μοντέλου είναι σημαντικά περιορισμένη σε σχέση με της χρήσεις προτού την υιοθέτηση των ΔΛΠ. Τέλος κατά το έτος 2006 βλέπουμε μία πολύ σημαντική πτώση της ερμηνευτικής δύναμης του μοντέλου.

$$ROEt+1 = a_0 + a_1ROEt + \varepsilon_{t+1}$$

Coef.

Years	a0	a1	R2 adj.	F-statistic	t-test	H0: a1 = 1 Ha: a1 < 1	n
2002	0.018 (1.915)	0.742 (8.636)***	0.617	292.51***		-3.00***	182
2003	0.017 (1.487)	0.789 (8.029)***	0.540	222.07***		-2.15**	189
2004	0.024 (1.865)*	0.455 (3.636)***	0.244	63.81***		-4.36***	195
2005	-0.040 (-1.365)	1.065 (4.948)***	0.273	71.14***		0.30	188
2006	0.044 (1.874)	0.306 (1.705)*	0.078	17.80***		-3.88***	202

Notes: ROEt = Net Incomet/Book Value of Equityt-1; *, ** and *** denote significance levels at the 10, 5 and 1 percent, respectively

Πίνακας 8 Συστατικά Στοιχεία των Εσόδων

$$ROEt+1 = a0 + a1OPERINCt + a2NONOPERINCt + a3EXTRACHARGEt + a4EXTRACREDITt + \epsilon_{t+1}$$

Years	Coef.					R2 adj.
	a0	a1	a2	a3	a4	
2002	0.006 (0.508)	0.646 (4.440)	0.451 (1.879)	- 0.376 (-1.207)	0.687 (2.827)***	0.647 7
2003	0.021 (1.847)*	0.774 (6.984)***	0.785 (3.466)***	-0.221 (-0.615)	0.383 (1.171)	0.59
2004	0.002 (0.094)	0.547 (4.567)***	0.118 (0.586)	0.130 (0.278)	-0.324 (-0.667)	0.357
2005	-0.053 (-1.728)*	0.956 (4.988)***	0.103 (0.453)	-2.174 (-1.039)	2.240 (2.298)**	0.356
2006	0.027 (1.440)	0.454 (2.278)**	0.484 (1.872)*	-1.498 (-1.222)	1.373 (1.976)**	0.182

Notes: $ROEt = \text{Net Income}_t / \text{Book Value of Equity}_t = 1$, $OPERINC_t = \text{Sales}_t - \text{Cost of Goods Sold}_t - \text{Selling, General and Administrative Expenses}_t - \text{Depreciation}_t - \text{Other Operating Expenses}_t$; $NONOPERINC_t = \text{Net Income}_t - OPERINC_t + \text{ExtraCharge}_t - \text{ExtraCredit}_t$, $EXTRACHARGE_t / EXTRACREDIT_t = \text{Extraordinary Expenses/Revenues, Extraordinary Losses/Gains, Prior period's Expenses and Revenues, Provisions for Extraordinary Losses/Gains, Losses/Gains on Sales of Fixed Assets, etc. All variables are deflated using the beginning book value of equity; *, ** and *** denote significance levels at the 10, 5 and 1 percent, respectively}$

4.2.4 “The Post adoption Effects of the Implementation of International Financial Reporting’s Standards in Greece”

Μία ακόμη μελέτη, η οποία ασχολήθηκε με την επίδραση της υιοθέτησης των ΔΛΠ στις μη-χρηματοπιστωτικές, εισηγμένες ελληνικές επιχειρήσεις, είναι αυτή των Iatridis G. και Rouvolis S., με τίτλο “The post adoption effects of the implementation of international financial reporting’s standards in Greece”. Η έρευνα περιελάμβανε 254 εταιρίες για τις οποίες μελετήθηκαν διάφοροι αριθμοδείκτες κατά τα έτη 2004 (Pre-IFRS) και 2005-2006 (Post-IFRS). Οι μετρήσεις έδειξαν όπως και στην έρευνα του Doukakis L., η οποία αναφέρεται παραπάνω, ότι οι εταιρίες παρουσιάζουν μικρότερα στοιχεία αποδοτικότητας υπό το καθεστώς των ΔΛΠ. Συγκεκριμένα ο δείκτης αποδοτικότητας απασχολούμενων κεφαλαίων (ROCE) πέφτει στο -0,10 από το 0,11 που ήταν την χρονιά πριν την εφαρμογή των ΔΛΠ. Το νέο καθεστώς των ΔΛΠ με την χρήση της εύλογη αξίας θεωρείται ότι οδηγεί την εταιρία να παρουσιάζει μεταβλητότητα στα στοιχεία της. Παρατηρείται αύξηση για παράδειγμα της τυπικής απόκλισης του δείκτη ROCE από 0,41 στο 3,11. Το ίδιο ισχύει για τους περισσότερους δείκτες. Πιο συγκεκριμένα στους αριθμοδείκτες επενδύσεων (μέρισμα ανά μετοχή) εκτός του δείκτη market value προς book value, στους δείκτες μόχλευσης αλλά και ρευστότητας παρατηρείται αυξημένη αστάθεια. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο δείκτης κάλυψης τόκων παρουσιάζει μικρότερη αστάθεια παρά την μικρότερη αποδοτικότητα και την αύξηση της μεταβλητότητας των υπολοίπων στοιχείων. Επίσης, υπό το καθεστώς των ΔΛΠ παρατηρείται λιγότερο συχνά οι επιχειρήσεις να παρουσιάζουν μικρά κέρδη, κάτι που ίσως να σημαίνει και λιγότερο “earnings management”. Η έρευνα δείχνει ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ επηρεάζει ιδιαίτερα, όπως αναμενόταν, την κεφαλαιακή διάρθρωση των εταιριών. Η ανάλυση δείχνει αύξηση της μόχλευσης. Αυτό γίνεται αντιληπτό από τον δείκτη Ξένα προς Ίδια Κεφάλαια, ο οποίος από το 0,23 φτάνει στο 1,24. Εξαιτίας της αύξησης της μόχλευσης, λόγω αύξησης των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων παρατηρείται και μία πτώση της ρευστότητας με τον δείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας να μειώνεται κατά 0,33. Το ίδιο ισχύει και σε ότι αφορά την αποδοτικότητα. Η έρευνα επισημαίνει ότι παρόλο που η μόχλευση και ανεβαίνει και η ρευστότητα συνεχίζει να πέφτει και κατά το 2006, η αποδοτικότητα ανέρχεται κάτι

που δείχνει ότι οι εταιρίες αρχίζουν να αντιπαρέρχονται τις αρχικές δυσκολίες και κόστη της υιοθέτησης των ΔΛΠ και αποκομίζουν τα πλεονεκτήματα τους σε ότι έχει να κάνει με την καλύτερη συγκρισιμότητα, διαφάνεια, ποιότητα των δεδομένων, αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας κ.α.

Σε ότι αφορά την χειραγώγηση κερδών(earnings management) φαίνεται να μειώνεται μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ, ιδιαίτερα από το 2006 και μετά. Η έρευνα οδηγείται στο συμπέρασμα αυτό λόγω του γεγονότος ότι η συσχέτιση μεταξύ δεδουλευμένων (accruals) και ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες φαίνεται να αυξάνει(παρότι παραμένει αρνητική) κατά το 2006. Επίσης στο δεύτερο τεστ για την χειραγώγηση των κερδών μέσω της OLS παλινδρόμησης μεταξύ των δεδουλευμένων με τις ταμειακές ροές, τα αποτελέσματα παραμένουν αρνητικά όμως είναι καλύτερα για το έτος 2006 όπου φτάνουν πολύ κοντά στο μηδέν. Το ίδιο ισχύει και με σχέση με τη μόχλευση όπου έχουμε αρνητικές τιμές αλλά και με το μέγεθος. Αντίθετα η σχέση με την αποδοτικότητα είναι θετική. Στο τρίτο τεστ διερευνάται η συχνότητα κατά την οποία οι εταιρίες παρουσιάζουν μικρά κέρδη αντί για ζημίες ή καθυστερούν να παρουσιάσουν μεγάλες ζημίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπό το καθεστώς των ΔΛΠ, οι εταιρίες αναγνωρίζουν μεγάλες ζημίες, όταν αυτές συμβαίνουν και ότι παρουσιάζουν μικρά κέρδη σε μικρότερη συχνότητα από ότι με τα ΕΛΠ. Το συμπέρασμα όλων των παραπάνω είναι ότι ενδεχομένως με τα ΔΛΠ περιορίστηκε η έκταση της χειραγώγησης των κερδών.

4.2.5 “The Impact of IFRS Implementation on Greek Listed Companies An Industrial Sector and Stock Market Index Analysis”

Μία ακόμη πολύ ενδιαφέρουσα έρευνα σχετικά με την υιοθέτηση των ΔΛΠ και τις επιπτώσεις που έχουν στις οικονομικές καταστάσεις είναι αυτή των Iatridis G. και Dalla K., με τίτλο “The impact of IFRS implementation on Greek listed companies”. Η έρευνα σύγκρινε τους αριθμοδείκτες όπως αυτοί αποτυπώθηκαν στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΕΛΠ κατά το έτος 2004 με τους αριθμοδείκτες των οικονομικών καταστάσεων που δημοσιεύτηκαν σύμφωνα με τα ΔΛΠ το 2005 αλλά όμως αφορούσαν τη χρήση 2004(υποχρέωση πρώτης

εφαρμογής των ΔΛΠ, άρθρο 142 Κ.Ν. 2190/20), για 200 εταιρίες μη-χρηματοπιστωτικές του χρηματιστηρίου Αθηνών. Η έρευνα έδειξε ότι η εφαρμογή των ΔΛΠ είχε διαφορετικά αποτελέσματα για τους διάφορους κλάδους. Για παράδειγμα, η εφαρμογή τους προκάλεσε αστάθεια στην αξία των παραγώγων για την εταιρίες πετρελαίου εξαιτίας την χρήσης της εύλογης αξίας (KPMG 2008), ενώ ο τομέας των καταναλωτικών αγαθών και των βασικών υλικών είχε μία αύξηση των ιδίων κεφαλαίων (GRANTTHORNTON 2007). Αντίθετα οι εταιρίες τεχνολογίας είχαν μία πτώση της αξίας των ιδίων κεφαλαίων τους. Επίσης οι τηλεπικοινωνίες και ο τομέας της υγείας επέδειξε καλύτερα αποτελέσματα σε αντίθεση με τον τομέα της τεχνολογίας και των καταναλωτικών αγαθών.

Στο παρακάτω πίνακα φαίνεται ότι οι αριθμοδείκτες επενδύσεων, αποδοτικότητας και μόχλευσης αυξάνονται το 2005 για τις επιχειρήσεις του τομέα των βιομηχανικών αγαθών και υπηρεσιών, ενώ η ρευστότητα περιορίζεται. Επίσης το καθαρό περιθώριο κέρδους, το μέρισμα ανά μετοχή και οι συνολικές υποχρεώσεις προς το μετοχικό κεφάλαιο είναι αυξημένα, ενώ οι ταμειακές ροές ανά μετοχή μειώνονται.

Στον τομέα των λιανικών πωλήσεων η αποδοτικότητα των επιχειρήσεων μειώθηκε κυρίως εξαιτίας του ΔΛΠ 3 <<Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις>>. Σε αντίθεση, οι δείκτες μόχλευσης, ρευστότητας και επενδύσεων φαίνεται να αυξήθηκαν, κυρίως εξαιτίας της αναπροσαρμογής των στοιχείων του ενεργητικού.

Στις κατασκευαστικές εταιρίες οι δείκτες αποδοτικότητας, μόχλευσης και επενδύσεων αυξήθηκαν ενώ μειώθηκε η ρευστότητά τους, πράγματα που αποδίδονται ιδιαίτερα στην αναπροσαρμογή των συντελεστών των αποσβέσεων. Επίσης εξαιτίας της αναπροσαρμογής των στοιχείων του ενεργητικού, η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων και ο λόγος χρέους προς ίδια κεφάλαια αυξήθηκε, ενώ μειώθηκε ο αριθμοδείκτης ρευστότητας.

Στις εταιρίες μέσων μαζική ενημέρωσης αυξήθηκαν οι δείκτες μόχλευσης, αποδοτικότητας και επενδύσεων καθώς και οι δείκτες περιθωρίου κέρδους και ταμειακών ροών ανά μετοχή, ενώ αντίθετα πτωτική τάση είχαν οι αριθμοδείκτες ρευστότητας και ο λόγος χρέους προς ίδια κεφάλαια και ο λόγος αγοραίας τιμής προς λογιστικής αξίας.

Οι ταξιδιωτικές εταιρίες και οι εταιρίες αναψυχής είχαν μία πτώση στους δείκτες αποδοτικότητας, μόχλευσης και επενδύσεων, ενώ η ρευστότητά τους φαίνεται να αυξήθηκε.

Για τις εταιρίες τεχνολογίας, παρόλο την αναγνώριση των υποχρεώσεων για το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους, βλέπουμε μία αύξηση στην αποδοτικότητα, ενώ αντίθετα οι δείκτες επενδύσεων, ρευστότητας και μόχλευσης είχαν πτώση πιθανώς λόγω της διαγραφής άυλων περιουσιακών στοιχείων.

Οι εταιρίες τροφίμων και ποτών παρουσιάζουν αύξηση στους δείκτες αποδοτικότητας, μόχλευσης, ρευστότητας και επενδύσεων.

Συνοπτικά μπορούμε να πούμε ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ οδήγησε σε μία βελτίωση της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων όλων των κλάδων εκτός του κλάδου των ταξιδιωτικών εταιριών και εταιρών αναψυχής. Το ίδιο ισχύει και για τους δείκτες επενδύσεων, αν συμπεριλάβουμε και τις εταιρίες τεχνολογίας μαζί με τις ταξιδιωτικές σε αυτές που είχαν μείωση. Επίσης τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις παρουσίασαν πτώση στη ρευστότητα τους, με εξαίρεση τις ταξιδιωτικές εταιρίες, τις εταιρίες τροφίμων και ποτών και τις εταιρίες λιανικών πωλήσεων και βασικών υλών. Τέλος όλες οι εταιρίες εκτός αυτών του κλάδου της τεχνολογίας και των ταξιδιωτικών εταιριών, παρουσίασαν αύξηση στους δείκτες μόχλευσης.

Πίνακας 9 Μέση Τιμή των Αριθμοδεικτών ανά Κλάδο

	A		B		C		D		E	
	Industrial				Construction &				Personal &	
	Goods &		Retail		Material		Media		Household	
	Services								Goods	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Profitability										
OPM	0.064	0.151	0.059	0.055	0.070	0.490	0.574	0.677	1.233	1.798
NPM	0.076	0.275	0.036	0.037	0.074	0.292	0.265	0.356	0.132	0.828
ROSC	0.071	0.335	0.963	0.055	0.038	0.004	0.031	0.043	0.307	0.443
Liquidity										
CUR	2.118	2.097	1.487	1.515	2.550	1.966	1.834	1.768	3.007	2.499
CFSH	0.396	0.421	0.730	0.982	0.315	0.243	0.789	0.753	0.609	0.516
Leverage										
TLSFU	0.617	1.149	1.418	2.583	0.624	1.134	1.054	1.453	0.513	0.750
DEBTE	0.257	0.374	0.194	0.708	0.144	0.531	0.169	0.268	0.116	0.557
GEAR	0.414	0.728	1.530	1.950	0.512	0.758	0.903	1.244	0.415	0.534
Investment										
DIVSH	0.058	0.101	0.110	0.147	0.053	0.067	0.043	0.138	0.104	0.106
MVBV	0.788	1.801	0.929	1.982	1.085	1.811	0.945	1.592	1.434	2.015
DIVYI	0.271	0.476	0.639	0.823	0.320	0.973	0.031	0.287	0.44	0.232

	F		G		H		I	
	Basic		Travel &		Technology		Food &	
	Resources		Leisure				Beverage	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Profitability								
OPM	0.107	0.089	0.204	0.138	0.083	0.780	0.148	0.345
NPM	0.097	0.318	0.174	0.079	0.083	0.248	0.020	0.140
ROSC	0.010	0.039	0.242	0.101	0.023	0.041	0.093	0.031
Liquidity								
CUR	2.146	2.418	1.093	1.442	2.643	2.086	1.342	1.411
CFSH	0.465	0.507	0.347	0.532	0.865	0.122	0.122	0.346
Leverage								
TLSFU	0.844	1.041	1.080	1.018	0.802	1.172	0.971	1.405
DEBTE	0.546	0.770	0.751	0.691	0.137	0.033	0.249	0.125
GEAR	0.4	0.554	0.481	0.411	0.683	0.212	0.739	0.924
Investment								
DIVSH	0.146	0.096	0.060	0.031	0.021	0.011	0.050	0.115
MVBV	1.017	1.852	1.077	1.855	1.067	1.334	1.099	1.871
DIVYI	0.541	0.573	0.645	0.289	0.266	0.633	0.26	0.872

4.2.6 “Measuring Investors’ Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model”

Μία επίσης ενδιαφέρουσα έρευνα είναι αυτή των Vazakidis Athanasios και Athianos Stergios με τίτλο “ Measuring Investors’ reaction to the adoption of international financial reporting standards in Greece, Using a market-based model”. Το δείγμα της έρευνας αφορούσε 90 τυχαίες εισηγμένες εταιρίες για το έτος 2005 και 2006. Αρχικά χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο CAPM σε μία απλή παλινδρόμηση ώστε να καθοριστεί η σχέση μεταξύ κινδύνου και αποδοτικότητας. Έπειτα έγιναν κάποιες αλλαγές ώστε να εξαιρεθούν οι μεταβλητές οι οποίες δεν ήταν στατιστικά σημαντικές για την ανάλυση. Τελικά κατασκευάστηκε ένα αναπροσαρμοσμένο μοντέλο και επανεξετάστηκε η δύναμη πρόβλεψής του. Τα αριθμητικά δεδομένα έδειξαν ότι το συνολικό ενεργητικό καθώς και το κυκλοφορούν ενεργητικό και οι συνολικές υποχρεώσεις και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρουσιάζονται μεγαλύτερες στα ΔΛΠ από ότι στα ΕΛΠ. Σαν κύριος λόγος της παραπάνω διαφοράς θεωρείται η χρήση εύλογων αξιών στην αποτίμησης των στοιχείων του ενεργητικού με την εφαρμογή των ΔΛΠ έναντι του ιστορικού κόστους που χρησιμοποιούσαν τα ελληνικά πρότυπα. Με το καθεστώς των ΔΛΠ τα στοιχεία του ισολογισμού παρουσιάζονται με μεγαλύτερη αξία από ότι υπό το καθεστώς των ΕΛΠ, εξαιτίας της αποτίμησής τους πλέον σε εύλογες αξίες. Στην έρευνα καθίσταται σαφές ότι με τα ΔΛΠ η πιθανότητα μία επιχείρηση να χρεοκοπήσει είναι μικρότερη από ότι με τα ΕΛΠ .Ο λόγος της παραπάνω πρότασης προκύπτει κυρίως εξαιτίας της υψηλότερης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού.

4.2.7 “Financial Statement Effect of Adoption International Accounting in Greece”

Σε μία άλλη τους έρευνα οι Vazakidis A., Athianos S. μαζί με τον Dritsakis N., με τίτλο “ Financial statement effect of adoption international accounting in Greece”,

προσπάθησαν να εντοπίσουν τις επιπτώσεις της υιοθέτησης των διεθνών λογιστικών προτύπων από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Η έρευνα που αφορούσε 40 εταιρίες έδειξε ότι η λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων είναι μεγαλύτερη μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ. Αυτό προφανώς συμβαίνει του ότι τα ΕΛΠ παράγουν συντηρητικότερα αποτελέσματα λόγω της περιορισμένη διακυμάνσεων στις αξίες των στοιχείων του ισολογισμού και της κατάστασης αποτελεσμάτων, εξαιτίας της χρήσης της εύλογης αξίας, η οποία μεγαλώνει τις διαφορές ανάμεσα στις εταιρίες, ενώ τα συντηρητικότερα ελληνικά πρότυπα τείνουν να εξομαλύνουν τις διαφορές. Η ανάλυση έδειξε αξιοσημείωτες αλλαγές σε ότι αφορά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα αποθέματα, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις συναλλαγματικές διαφορές. Ακόμη, μικρότερες διαφορές παρουσιάστηκαν στην υπεραξία και τις προβλέψεις, ενώ τα καθαρά κέρδη παρουσιάζονται λίγο αυξημένα με τα ΔΛΠ. Σε ότι αφορά τους πέντε βασικούς αριθμοδείκτες που εξέτασε η έρευνα, το καθαρό περιθώριο κέρδους, το δείκτη μόχλευσης, την αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων, την αποδοτικότητα απασχολουμένων κεφαλαίων και το δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας του ενεργητικού, οι τρεις τελευταίοι παρουσιάζουν πτώση με τα ΔΛΠ κυρίως εξαιτίας του μεγαλύτερου συνολικού ενεργητικού ενώ το περιθώριο κέρδους και ο λόγος ξένα προς ίδια κεφάλαια παραμένουν στα ίδια επίπεδα. Ο δείκτης λογιστικής προς αγοραίας αξίας είναι υψηλότερος με τα ΔΛΠ ενώ ο δείκτης καθαρά κέρδη προς αγοραία τιμή μικρότερος. Η μείωση του δείκτη αυτού είναι απόρροια της αύξησης του καθαρού κέρδους.

4.2.8 “IFRS adoption effects in Greece: Evidence from the IT sector”

Στην έρευνα τους με τίτλο “ IFRS adoption effects in Greece : Evidence from the IT sector”, οι Pazarskis M., Alexandrakis A., Notopoulos P. και Kydros D. μελέτησαν την επίδραση της εφαρμογής των ΔΛΠ σε είκοσι εισηγμένες επιχειρήσεις του κλάδου της τεχνολογίας. Η έρευνα ανέλυσε τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων για τα τρία χρόνια πριν και τα τρία χρόνια μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ. Επίσης σύγκρινε τα πρώτα έτη κάθε περιόδου (2002 και 2005). Η έρευνα χρησιμοποίησε τους ακόλουθους αριθμοδείκτες όπως κατηγοριοποιούνται στον παρακάτω πίνακα και

είχε ως κύριο ερώτημά της αν η υιοθέτηση των ΔΛΠ οδηγεί σε διαφορετική και καλύτερη λογιστική πληροφόρηση μέσω των οικονομικών καταστάσεων από ότι με τα ΕΛΠ.

Τα αποτελέσματα της σύγκρισης των δύο περιόδων, προτού και μετά την εφαρμογή των ΔΛΠ, έδειξαν ότι μόνο δύο δείκτες (EBITmargin, Gearing), από τους δώδεκα εξεταζόμενους είχαν σημαντική διαφοροποίηση από την εφαρμογή των ΔΛΠ. Πιο συγκεκριμένα ο λόγος των κερδών προ τόκων κ φόρων προς τις πωλήσεις(EBITmargin) αυξήθηκε και ο λόγος των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τα ίδια κεφάλαια (Gearing) μειώθηκε. Οι υπόλοιποι δέκα δείκτες δεν διαφοροποιήθηκαν σημαντικά είτε θετικά είτε αρνητικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ. Σε ότι αφορά την σύγκριση μεταξύ των ετών 2002 και 2005 τα αποτελέσματα έδειξαν ότι για κανένα από τους δώδεκα δείκτες δεν υπήρξε σημαντική διαφοροποίηση. Ως εκ τούτων, η υιοθέτηση των ΔΛΠ στις εταιρίες του κλάδου της τεχνολογίας δεν είχε σημαντικές επιδράσεις στους αριθμοδείκτες και στην λογιστική πληροφόρηση που αντλούμαι μέσω αυτών για τις επιχειρήσεις.

Σε μία παρόμοια έρευνα, η οποία αφορούσε τον κλάδο των χημικών προϊόντων, ο Μιχάλης Παζάρσκης, ο Παναγιώτης Παντελίδης και η Χριστίνα Παπαδάρη ανέλυσαν τους ίδιους δώδεκα αριθμοδείκτες για τα ίδια χρονικά διαστήματα φτάνοντας στο συμπέρασμα ότι κανένας από αυτούς δεν μεταβλήθηκε σημαντικά από την εφαρμογή των ΔΛΠ.

4.2.9 “The Effect of the Mandatory Application of IFRS on the Value Relevance of Accounting Data: Some Evidence from Greece”

Στην έρευνα τους “The effect of the mandatory application of IFRS on the value relevance of accounting data: some evidence from Greece”, οι Karampinis N., και Hevas D. μελέτησαν τις επιπτώσεις της υποχρεωτικής εφαρμογής των ΔΛΠ στην συνάφεια των κερδών με την λογιστική αξία. Η έρευνα εξέτασε 85 εταιρίες για δύο χρόνια πριν και δύο χρόνια μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ και αναφέρει ότι η υιοθέτηση των ΔΛΠ επηρέασε θετικά την συνάφεια των κερδών με την λογιστική αξία σε ότι αφορά τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ενώ δεν επηρέασε

καθόλου την συνάφεια αυτή για τις ιδιαίτερες οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων. Η αύξηση αυτή στην συνάφεια των κερδών με την λογιστική αξία ήταν σχετικά αναμενόμενη εξαιτίας της αρνητικής επιρροής των φορολογικών νόμων που επικρατούν σύμφωνα με τα ελληνικά πρότυπα. Η εφαρμογή της εύλογης αξίας των ΔΛΠ και αποδυνάμωση της σχέσης φορολογίας με τις λογιστικές αρχές έφεραν το αποτέλεσμα της αύξησης της συνάφειας μεταξύ κερδών και λογιστικής αξίας.

4.2.10 “Η Εναρμόνιση των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Η περίπτωση της Παρουσίασης και Χειραγώγησης των Κερδών των Εισηγμένων Επιχειρήσεων”

Στην διδακτορική του διατριβή ο Αθιανός Στέργιος ασχολήθηκε όπως καταδεικνύει και ο τίτλος της με την εναρμόνιση των ΕΛΠ με τα ΔΛΠ και μάλιστα με την παρουσίαση και τη χειραγώγηση των κερδών. Σύγκρινε τις εισηγμένες επιχειρήσεις του έτους 2004 με τις αντίστοιχες του 2005 εξαιρώντας τις χρηματοπιστωτικές εταιρίες (τράπεζες, ασφαλιστικές κτλ). Διαπίστωσε ότι το σύνολο του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις ήταν αυξημένα με τα ΔΛΠ, κάτι που υποδηλώνει ότι τα ΔΛΠ αναγνωρίζουν περισσότερα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού στον ισολογισμό και/ή ότι η αποτίμηση αυτών γίνεται σε μεγαλύτερες τιμές πιθανότατα λόγω του προσανατολισμού σε εύλογη αξία. Τα ίδια κεφάλαια επίσης παρουσιάζονται μεγαλύτερα κάτι που συνάδει με την γνώμη ότι τα ελληνικά πρότυπα είναι περισσότερο συντηρητικά. Σε ότι αφορά τα έσοδα πωλήσεων είναι σχεδόν τα ίδια, κάτι λογικό καθώς και τα δύο συστήματα αναγνωρίζουν τα έσοδα με σχεδόν όμοια διαδικασία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον στοιχείο της έρευνας είναι η μεγαλύτερη διατμηματική διακύμανση που παρατηρείται στα μεγέθη με τα ΔΛΠ. Αυτό δείχνει ότι τα ΔΛΠ έχουν την τάση να μεγεθύνουν τις διαφορές ανάμεσα στις επιχειρήσεις, ενώ τα ελληνικά να τις εξομαλύνουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης και η αλληλεπίδραση χρηματιστηριακών αγορών κατά την τις τελευταίες δεκαετίες τις ανάγκες για παγκοσμίως κοινά αποδεκτά και συγκρίσιμα λογιστικά πρότυπα και διαδικασίες. Με γνώμονα τα παραπάνω η Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2005 υποχρέωσε όλα τα κράτη-μέλη της να υιοθετήσουν την εφαρμογή των Διεθνών λογιστικών προτύπων για όλες τις εταιρίες που είναι εισηγμένες στις χρηματιστηριακές αγορές. Η μετάβαση από τα ελληνικά στα διεθνή λογιστικά πρότυπα ενδεχομένως να επηρέασε την εικόνα των οικονομικών καταστάσεων των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων και κατά συνέπεια και την επιχειρηματική τους επίδοση.

Διαχρονικά διάφορες μελέτες εξέτασαν το θέμα των επιπτώσεων στις οικονομικές καταστάσεις λόγω της υιοθέτησης των ΔΛΠ παγκοσμίως. Στην Ελλάδα, όπου η υποχρέωση αυτή ξεκίνησε επίσης το 2005, υπήρξαν διάφορες έρευνες για τους διάφορους κλάδους δραστηριότητας και υπό διάφορες οπτικές γωνίες.

Η παρούσα εργασία έχει ως σκοπό να μελετήσει τις διαφορές που εισήγαγε το νέο λογιστικό σύστημα των ΔΛΠ στις ελληνικές επιχειρήσεις που το υιοθέτησαν είτε υποχρεωτικά είτε προαιρετικά καθώς επίσης να αναλύσει τις επιπτώσεις των διαφορών αυτών στην εικόνα των οικονομικών καταστάσεων και κατά συνέπεια και στην επιχειρηματικά επίδοση των επιχειρήσεων.

Με βάση τα αποτελέσματα διάφορων ερευνών που έχουν εκπονηθεί, η μετάβαση από τα ελληνικά στα διεθνή λογιστικά πρότυπα είχε σημαντικές επιπτώσεις στις ελληνικές επιχειρήσεις, βελτιώνοντας γενικότερα την ποιότητα της λογιστικής πληροφόρησης ακόμα και αν το ελληνικό περιβάλλον δεν ήταν κατάλληλο για την εφαρμογή των ΔΛΠ. Τα αποτελέσματα διέφεραν ανάλογα των κλάδο των επιχειρήσεων αλλά και ανάλογα το μέγεθος τους. Πάραυτα μπορούμε να πούμε ότι σε γενικές γραμμές οι επιχειρήσεις μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ παρουσίασαν

βελτίωση στους δείκτες αποδοτικότητάς τους, αύξηση στους δείκτες μόχλευσης και πτώση στους δείκτες ρευστότητας.

Καθώς η συγκεκριμένη εργασία επικεντρώθηκε κυρίως στα αποτελέσματα άλλων ερευνών, μία πρόταση για περαιτέρω διερεύνηση του θέματος θα ήταν η μελέτη των επιπτώσεων των διαφορών των ελληνικών με τα διεθνή πρότυπα μέσω των δημοσιευμένων καταστάσεων της πρώτης εφαρμογής με ΔΛΠ με τις οικονομικές καταστάσεις της ίδιας χρήσης με ΕΛΠ. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε ότι παρότι η νομοθεσία υποχρεώνει τις επιχειρήσεις που υιοθετούν τα ΔΛΠ για πρώτη φορά να συντάξουν καταστάσεις και με τα δύο πρότυπα κατά τη χρήση της πρώτης εφαρμογής, εντούτοις δεν τις υποχρεώνει να δημοσιεύσουν και τις οικονομικές καταστάσεις με βάση τα ελληνικά πρότυπα. Παρόλα αυτά μια τέτοια έρευνα θα είχε το βασικό πλεονέκτημα ότι η σύγκριση θα γινόταν για την ίδια χρήση ανάμεσα στα δύο πρότυπα. Επομένως οι όποιες διαφορές παρουσιαστούν θα είναι αποτέλεσμα των διαφορών αυτών καθαυτών ανάμεσα στα δύο πρότυπα και δεν θα υπάρχει ο κίνδυνος ορισμένοι δείκτες να επηρεάστηκαν σημαντικά από την διαφορετική οικονομική δραστηριότητα των επιχειρήσεων μεταξύ των χρήσεων όπως ίσως να συμβαίνει στις παραπάνω έρευνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Kung H. Chen and Thomas A. Shimerda (1981)., “An Empirical Analysis of Useful Financial Ratios”, Financial Management

William H. Beaver (1968)., ”Alternative Accounting Measures As Predictors of Failure”, The Accounting Review

Paul Barnes(1987), “THE ANALYSIS AND USE OF FINANCIAL RATIOS: A REVIEW ARTICLE”, Journal of Business Finance & Accounting.

Peter R. W. Demerjian(2007), “Financial Ratios and Credit Risk: The Selection of Financial Ratio Covenants in Debt Contracts”.

Khaldoun M. Al-Qaisi(2011)., “Predicting the Profit per Share Using Financial Ratios”, Asian Journal of Finance & Accounting.

James A. Olson(1980)., “Financial Ratios and the Probabilistic Prediction of Bankruptcy”, Journal of Accounting Research.

Jason C. Chavis(2011), “Importance of PEG Ratio to Stock Valuation”, www.brighthub.com .

Michele McDonough(2011), “What Ratios are Used to Evaluate the Value of Common Stock?”, www.brighthub.com.

Kofi Bofah, “Importance of Financial Ratios”, www.ehow.com.

Angie Mohr, “What Are Some of the Problems Associated With Using Financial Ratios?”,www.ehow.com.

Pat Kelley, “The Disadvantages of Using Financial Ratios”, www.ehow.com.

Jim Woodruff, “Accounting Ratios for a Financial Statement Analysis”, www.ehow.com.

Catherine Capozzi, “Advantages & Disadvantages of Financial Ratios”, www.ehow.com.

James Rada, “The Advantages of Using Financial Ratio Analysis”, www.ehow.com.

David Ingram, “The Advantages of Financial Ratios”, www.ehow.com.

Στέφανος Κοτζαμάνης(2007), “Δείκτες αποδοτικότητας : Ακτινογραφία επιχείρησης & κλάδου”, www.hrima.gr.

Ανοιχτό MBA(2005), “Αριθμοδείκτες : κάνουν τα πολύπλοκα στοιχεία χρήσιμες πληροφορίες”, www.tanea.gr

- Ανοιχτό MBA(2005), “Η αξιολόγηση των μετοχών”, www.tanea.gr
- Ανοιχτό MBA(2005), “Το «νεκρό σημείο» και ο ρόλος του”, www.tanea.gr
- Το ΒΗΜΑ(1999), “Οι 10 σημαντικότεροι χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες”, www.tovima.gr
- Νικόλαος Λ. Παπάκης, “Τι πραγματικά φανερώνουν οι αριθμοί”, www.accountancygreece.gr
- R.Lavaud, J.Albaut (1971), “Αριθμοδείκται & Διαχείρισις της Επιχειρήσεως”, Εκδοτικός Οίκος ‘Πάμισος’, Αθήνα.
- Γιάννης Τ. Λαζαρίδης, Δημήτρης Λ. Παπαδόπουλος (2001), “Χρηματοοικονομική Διοίκηση: Βασικές Έννοιες Χρηματοοικονομικής, Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός και Διοίκηση Κεφαλαίου Κίνησης”, Τεύχος Α, Θεσσαλονίκη.
- Γιάννης Τ. Λαζαρίδης, Δημήτρης Λ. Παπαδόπουλος (2010), “Επιχειρηματική Ανάλυση και Προσδιορισμός Αξίας Επιχείρησης & Χρηματοδοτικών Τίτλων”, Θεσσαλονίκη.
- Μιχαήλ Παζάρσκης, Παναγιώτης Παντελίδης, Χριστίνα Παπαδάρη (2011), “Μία Πρώτη Αποτίμηση της Εφαρμογής των ΔΛΠ στην Ελλάδα: Μελέτη Περίπτωσης των Εταιριών Χημικών Προϊόντων”, Ε.Σ.Δ.Ο.,63-77.
- Iatridis G.,Dalla K.(2011), “The impact of IFRS implementation on Greek listed companies: An industrial sector and stock market index analysis”, International Journal of Managerial Finance Vol.7,No.3.
- Pazarskis M., Alexandrakis A., Notopoulos P., Kydros D. (2011), “IFRS Adoption Effects in Greece: Evidence from the IT Sector”, MIBES, 60-71.
- Vazakidis A., Athianos S.(2010), “Measuring Investors’ Reaction to the Adoption of International Financial Reporting Standards in Greece, Using a Market-Based Model”, American Journal of Economics and Business Administration 2, 103-112.
- VazakidisA., AthianosS., DriskakisN., “Financial Statement Effect of Adopting International Accounting: The case of Greece”.
- Iatridis G., Rouvolis S. (2010), “The post-adoption effects of the implementation of International Financial Reporting Standards in Greece”, Journal of International Accounting, Auditing and Taxation, 55-65.
- Ballas A., Skoutela D., Tzovas C., “The relevance of IFRS to an emerging market: evidence from Greece”, Managerial Finance, Vol.36-No11-931-941.
- Γκίνογλου Δ, Ταχυνάκης Π, Μωυσή Σ, Γκίνογλου Εμ.(2008), “Λογιστική Παρακολούθηση της Αναπροσαρμογής των Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων: Η Περίπτωση των Ελληνικών Επιχειρήσεων”, Ε.Σ.Δ.Ο.,2-17.

Doukakis L. (2010), “The persistence of earnings and earnings components after the adoption of IFRS”, *Managerial Finance*, Vol. 36-No 11.

Karampinis N., Hevas D.(2009), “The Effect of the Mandatory Application of IFRS on the Value Relevance Of Accounting Data: Some Evidence from Greece”, *European Research Studies*, Volume XII-Issue (1).

Καραγιώργος Θ., Πετρίδης Ανδρέας.(2010), “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Θεωρία και Πράξη”, Θεσσαλονίκη.

Ντζανάτος Δ.(2008), “Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα με απλά λόγια και οι διαφορές τους από τα ελληνικά”, Αθήνα.

Καραγιάννης Δ., Καραγιάννης Ι., Καραγιάννη Α.(2007), “ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στην Πράξη: Παραδείγματα-Εφαρμογές”, Θεσσαλονίκη.

Πρωτοψάλτης Ν., Βρουστούρης Π., Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών(2002), “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα & Διερμηνείες: Πρακτική Ανάλυση και ερμηνεία με Λογιστικά παραδείγματα εφαρμογής”, Αθήνα.

Σακέλλης Εμ.(2002), “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την εμπορική νομοθεσία”, Πειραιάς.

Φίλιος Ι.(2003), “Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα: Οδηγός πρώτης εφαρμογής”, Αθήνα.